Gemeente *Stein*

JAARREKENING 2022

Dat maakt
Stein voor mij ...

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de jaarrekening 2022 aan. Voor u als gemeenteraad is de jaarrekening een belangrijk document. Het college van burgemeester en wethouders legt hierin verantwoording af over de uitvoering van het beleid en het financiële resultaat over het jaar 2022. Daarnaast is de jaarrekening voor u als raad een middel om u controlerende taak uit te oefenen.

De afgelopen jaren zijn veelbewogen. De coronacrisis, maar ook de oorlog in Oekraïne heeft ook in 2022 grote gevolgen gehad voor onder andere de maatschappij, de economie en de zorg. Onze lokale ondernemers, verenigingen en stichtingen hebben we net als in 2021 zo goed als mogelijk bij gestaan met lokale steunmaatregelen aanvullend op de steunmaatregelen van het Rijk.
Vanuit het Rijk zijn in 2022 extra middelen ontvangen voor de opvang van de ontheemden uit Oekraine, energietoeslag, jeugd, duurzaamheid en voor de implementatie van de omgevingswet. Daarnaast is het accres met een bedrag van 2.5 miljoen fors toegenomen.
De sterk gestegen inflatie, de daarmee meestijgende lonen en het verhogen van de rentetarieven door de Europese Centrale Bank (ECB) om de inflatie in de eurozone tegen te gaan brengt ook grote financiële onzekerheden met zich mee die nog op de gemeenten afkomen.

Ondanks deze uitdagingen en maatschappelijke opgaven blijven we staan voor een eigenzinnige en groene woongemeente in de Zuid-Limburgse Maasvallei, waar het mogelijk is dorps te wonen in een verstedelijkt gebied met kwalitatief hoogwaardige voorzieningen en ruimte voor ondernemerschap en particulier initiatief.

Wij danken eenieder die zijn of haar bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van de jaarstukken en het bereikte resultaat.

College van burgemeester en wethouders

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

ALGEMEEN 5

Inleiding 5
Opzet jaarstukken 2022 6
Financiële positie 7

JAARVERSLAG 9

Programmaverantwoording 9
Veiligheid 9
Verkeer,vervoer en water 12
Economie 16
Onderwijs 21
Sport, cultuur en recreatie 24
Sociaal Domein 28
Volksgezondheid en milieu 36
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting 41
Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen 46
Algemene dekkingsmiddelen 54
Paragrafen 56
Lokale heffingen 56
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 65
Grondbeleid 69
Onderhoud kapitaalgoederen 72
Financiering 77
Bedrijfsvoering 81
Corona 85

JAARREKENING 97

Balans 97
Grondslagen voor waardering en resultaatbepalingen 99
Toelichting op de Balans 102
Overzicht baten en lasten 119
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 120
Toelichting Veiligheid 120
Toelichting Verkeer, vervoer en water 120
Toelichting Economie 120
Toelichting Onderwijs 121
Toelichting Sport, cultuur en recreatie 121
Toelichting Sociaal Domein 122
Toelichting Volksgezondheid en milieu 123
Toelichting Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting 124
Toelichting Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen 126
Overzicht Investeringen 128
Toelichting op het overzicht investeringen 129
Incidentele baten en lasten 136
EMU-saldo 143
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen 144
Uitvoeringsinformatie: taakvelden 146
Verantwoording specifieke uitkeringen (Sisa) 148

OVERIGE GEGEVENS 160

Controleverklaring van de accountant 160

BIJLAGEN 161

Bijlage I Verplichte indicatoren 161

Bijlage II Staat van gewaarborgde geldleningen 164
Bijlage III Formatie en salarissen 168
Bijlage IV Collegeverklaring informatiebeveiliging 169
Bijlage V Overzicht subsidies 171
Bijlage VI Begrippenlijst 172

ALGEMEEN

Inleiding

Strategische toekomstvisie 2018-2022
In de strategische toekomstvisie 2018-2022 hebben wij onze strategische koers bepaald voor de komende jaren. Wij hebben hierin onze missie vastgelegd:

'een eigenzinnige woongemeente in de Zuid-Limburgse Maasvallei waar het mogelijk is dorps te wonen in een verstedelijkt gebied met kwalitatief hoogwaardige voorzieningen en ruimte voor ondernemerschap en particulier initiatief.'

Onze missie ligt aan de basis van ons doel en drijfveer als gemeente. Waarom doen we de dingen die we doen? Dit ligt uiteindelijk aan de basis voor de Programmabegroting.

De strategische toekomstvisie is opgebouwd uit drie kernwaarden met daaraan gekoppeld strategische keuzen die invulling geven aan de missie van de gemeente Stein. Het gaat om de volgende kernwaarden en strategische keuzen:

Kernwaarde 1 Sociale en vitale kernen
Samenleven door ontmoeten
Samenleven door verbinden
Actief eigenaarschap van inwoners en ondernemers verder stimuleren
Van regisseren naar meer stimuleren en faciliteren
Trots en bewust van onze eigen(zinnige) identiteit en kwaliteiten

Kernwaarde 2 Een duurzame leefomgeving met unieke waarden
Duurzame ontwikkeling: energietransitie en klimaatadaptie
Woonmilieus afstemmen op de toekomstige (regionale) samenstelling van de bevolking: kwalitatief en kwantitatief
Verder versterken van de unieke omgevingskwaliteiten

Kernwaarde 3 Bereikbare en bedrijvige gemeente
Versterken van de lokale economie in de regio:
Ontwikkelen van een duurzame en lokale economie
Verdiepen Economische Samenwerking Zuid-Limburg
Vrijetijdseconomie en recreatie als nieuwe economische pijler
Voldoende arbeidspotentieel

In de voorliggende jaarrekening wordt per programma in de inleiding aangegeven welke bijdrage het betreffende programma levert aan de kernwaarden en de daaraan gekoppelde strategische keuzen uit de strategische toekomstvisie 2018-2022. Hiermee wordt de verbinding gelegd tussen de programmabegroting en onze strategische toekomstvisie.

Opzet jaarstukken 2022

De jaarstukken 2022 volgt de wettelijke voorschriften en is daartoe opgebouwd uit een *'jaarverslag'* en een '*jaarrekening*'. Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen . De jaarrekening bestaat uit de balans, het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en het overzicht van de investeringen in de jaarrekening.
Centraal in het jaarverslag staan de volgende vragen:

- *Wat hebben we bereikt?*
- *Wat hebben we daarvoor gedaan?*
- *Wat heeft het gekost?*

Specifieke aandachtspunten bij de financiële overzichten bij de programma's:

- *Begroting na wijziging 2022:*
  Dit is de primaire begroting 2022 inclusief de mutaties van berap 2022, slotwijziging 2022 en de overige, door de raad vastgestelde, begrotingswijzigingen in 2022.
- *Verschillenanalyse:*
  Deze omvat een toelichting op hoofdlijnen van de afwijkingen tussen de begrotingscijfers 2022 na wijziging en de werkelijke cijfers 2022. Afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de primaire begroting 2022 zijn al in eerdere rapportages belicht. Verschillen groter dan € 25.000 worden toegelicht
- *Afrondingsverschillen:*
  In de tabellen worden de cijfers gepresenteerd in een veelvoud van € 1.000. Hierdoor ontstaan afrondingsverschillen in totaaltellingen, saldi en dergelijke.
- *Gebruik minteken (-):*
  Het **'-teken'** wordt gebruikt om aan te geven dat een cijfer **nadelig** is. Dit teken wordt echter weggelaten indien duidelijk is dat sprake is van lasten. Deze zijn namelijk per definitie nadelig.

Financiële positie

In de jaarrekening 2022 is er sprake van een positief rekeningresultaat van € 4.926.000.
Dit is een afwijking van + € 2.270.000 ten opzichte van het begroot saldo van € 2.656.000.
Hieronder volgt een beknopte opsomming van de belangrijkste oorzaken van het verschil:

(x € 1.000)

A Vrijval voorziening pensioen (gewezen) wethouders (m.n. agv rekenrente)	492
B Lagere lasten inhuur	69
C Positief resultaat op de P-Staat	200
D Lagere lasten overige personeelszaken UWV ontvangsten, opleiding, werving etc.)	137
E Lagere energielasten (afrekeningen van DVEP moeten nog volgen)	240
F Duurzaamheid	303
G Energietoeslag	151
H Algemene uitkering	-314
I Wmo	137
J Lagere lasten BSGW en OZB-inkomsten	127
K Volksgezondheid	86
L Onderhoud (klein bouwkundig en sporttechnisch)	87
M Rentevoordeel	66
N Volkshuisvesting	86
O Overig	347
P Jeugd	95

Het verloop van het geraamde exploitatiesaldo was als volgt:

(x € 1.000)

Omschrijving	**2022**
Begroting 2022	319
Mutaties raadsbesluiten	
Cliëntvolgsysteem	-140
Slotwijziging 2021	352
VTH beleidsplan	-80
Vaststellen grondexploitaties	-2
Vaststellen grondexploitatie Bramert Noord	1
Partiële herziening BP/EP Bramert Noord	-22
Voorbereidingskrediet Groenewald	-5
Bestuursrapportage 2022	1.288
Bestuursakkoord 2022	-171
Ophoging ziek-en piek	-450
Slotwijziging 2022	1.564
Begroot exploitatie saldo	**2.656**
Werkelijk exploitatieresultaat jaarrekening 2022	**4.926**
Saldo incidentele lasten en baten	-1.133
Genormaliseerd resultaat 2022	**6.059**

Voor een analyse van de belangrijkste verschillen per programma tussen de begroting na wijziging en de jaarrekening wordt verwezen naar de toelichting op de programmarekening.

Onderstaand volgt een overzicht van het structurele evenwicht.

	2022		
(x €1.000)	totaal	inc	struct
Lasten	5.582	775	4.807
Baten	57.440	2.175	55.265
Bestuur en ondersteuning	**51.858**	**1.400**	**50.458**
Lasten	2.367		2.367
Baten	114		114
Veiligheid	**-2.253**	**0**	**-2.253**
Lasten	4.361		4.361
Baten	545		545
Verkeer, vervoer en waterstaat	**-3.816**	**0**	**-3.816**
Lasten	878	250	628
Baten	293		293
Economie	**-585**	**-250**	**-335**
Lasten	3.153	357	2.796
Baten	524	41	483
Onderwijs	**-2.629**	**-316**	**-2.313**
Lasten	5.054	261	4.793
Baten	901	99	802
Sport, cultuur en recreatie	**-4.153**	**-162**	**-3.991**
Lasten	29.226	3.767	25.459
Baten	5.526		5.526
Sociaal Domein	**-23.700**	**-3.767**	**-19.933**
Lasten	7.560	558	7.002
Baten	7.869	719	7.150
Volksgezondheid en milieu	**309**	**161**	**148**
Lasten	5.494	376	5.118
Baten	4.254	422	3.832
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	**-1.240**	**46**	**-1.286**
Overhead lasten	10.409	458	9.951
Overhead baten	231		231
Saldo lasten en baten	**3.613**	**-3.346**	**6.959**
Lasten	2.776	1.797	979
Baten	4.089	4.010	79
Mutaties reserves	**1.313**	**2.213**	**-900**
Totaal saldo	**4.926**	**-1.133**	**6.059**
Totaal lasten	**76.860**	**8.599**	**68.261**
Totaal baten	**81.786**	**7.466**	**74.320**
Structureel saldo baten -/- lasten			**6.059**

JAARVERSLAG

Programmaverantwoording

Veiligheid

Inleiding
Het programma veiligheid biedt randvoorwaarden om veilig en prettig te kunnen wonen en ondernemen in onze gemeente. Het programma draagt bij aan de kernwaarde 'een duurzame leefomgeving met unieke kwaliteiten'. Een veilige woon- en leefomgeving voor onze inwoners is essentieel voor een woongemeente, dit mede met het oog op de ligging van onze gemeente in de Euregio aan diverse snelwegen, de aanwezigheid van een haven, de nabijheid van de Chemelot Campus en een luchthaven.

Taakvelden
Dit programma omvat de taakvelden:
1.1 Crisisbeheersing en brandweer
1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat hebben we bereikt ?
Doorlopend wordt er gewerkt aan de vergroting van de veiligheid en leefbaarheid in de kernen. Dit doen we samen met verschillende partners zoals de Veiligheidsregio, de brandweer en politie.

Bezuinigingen
N.v.t.

Wat hebben we ervoor gedaan ?

Crisisbeheersing en brandweer

Crisisbeheersing
In de eerste helft van 2022 is de inspanning voor de bestrijding van corona afgeschaald. De acute impact van het virus was immers gedaald. De langdurige impact in de vorm van bijvoorbeeld vermoeidheid, prikkelbaarheid en geheugenproblemen blijven aandacht vragen. In 2022 zijn diverse onderzoeken gestart naar deze post-covid klachten.

De ondersteuning vanuit de veiligheidsregio is in 2022 ook afgeschaald. De extreme inzet van mensen om de covid-pandemie zo goed mogelijk te begeleiden is daarmee ook afgerond. Medewerkers van de veiligheidsregio maar ook onze eigen mensen zijn we dankbaar voor hun inzet en getoonde betrokkenheid. We hebben het goede behouden, denk aan het tijd- en plaats onafhankelijk werken en de negatieve gevolgen, zoals het ontbreken van sociale contacten geminimaliseerd. De leerpunten afkomstig uit de evaluatie corona worden voor de toekomst meegenomen om tijdig en adequaat te kunnen acteren in geval van een volgende gelijke situatie.

Veiligheidsregio
Als gevolg van landelijke CAO afspraken en wijzigingen in wet- en regelgeving komen kostenstijgingen van het Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) voor rekening van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL). Voor de structurele dekking vanuit de begroting VRZL voor de dotatie aan de voorziening FLO heeft de veiligheidsregio aan de gemeente Stein een extra dotatie van €19.045 gevraagd voor het FLO. In de gemeenteraadsvergadering van 15 december 2022 is besloten hier geen zienswijze over in te dienen.

Bij de nacalculatie van de indexering is gerekend met het hogere indexcijfer van het Centraal Planbureau van september 2022. In de slotwijziging 2022 is het, op dat moment bekende,

indexcijfer van de septembercirculaire verwerkt. Het besluit van het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio om dat percentage te hanteren betekent dat de uiteindelijke nacalculatie met een bedrag van circa € 22.000 hoger uitvalt.

Brandweer
In 2022 is in het kader van de doorontwikkeling brandweerzorg het 'Risicoprofiel Dekkingsplan' met daarin het 'Dekkingsplan 2022' vastgesteld. Daarnaast is er een dynamisch risicoprofiel vastgesteld om de brandweerzorg actueel te houden aan de veranderende risico's in onze gemeente. Op 30 november 2022 is er een bijeenkomst georganiseerd voor de gemeenteraden van onder ander Stein om mee te denken over de brandweerzorg van de toekomst.

Ook is er een start gemaakt met de inventarisatie van de diverse brandweerkazernes en de bijbehorende kosten en exploitatie. Naar aanleiding van deze inventarisatie zal een plan gemaakt worden over de mogelijke overname van brandweerkazernes door de veiligheidsregio. Voor de gemeente Stein heeft dit (nog) geen concrete gevolgen.

Openbare orde en veiligheid

Integrale veiligheid
De Kadernota Veiligheid Westelijke Mijnstreek 2023 -2026 is in 2022 vastgesteld. Hiermee is de basis gelegd voor het strategisch veiligheidsbeleid voor de komende 4 jaar. Als onderlegger voor het nieuwe beleid is gebruik gemaakt van de doorontwikkeling data openbare orde en veiligheid. De gevolgen van de herverdeling politiecapaciteit zijn vervat in het concept Regionaal Beleidsplan Politie, wat in december met de raad gedeeld is. Dit beleidsplan wordt in 2023 aan de raad voorgelegd ter consultatie.

Ondermijning
Ondermijning is een fenomeen en verweven in alle lagen van de samenleving. In het kader van het tegengaan van ondermijning in onze gemeente, is in 2022 intensief samengewerkt met partners. In het structureel Lokaal Overleg Bestuurlijke Aanpak werden alle inkomende signalen op het gebied van ondermijning, waaronder de Meld Misdaad Anoniem meldingen, opgepakt en besproken. Hieruit volgden onder andere controles in woningen en bedrijven. Ook zijn er controles uitgevoerd bij c.q. bezoeken gebracht aan bedrijven in het kader van het Project Spookbedrijven.
Verder zijn op basis van het Damoclesbeleid (gerelateerd aan overtredingen van de Opiumwet) bestuurlijke waarschuwingen opgelegd en zijn voor nieuwe aanvragen voor een Alcoholwetvergunning, Bibob-toetsen uitgevoerd. Ook is in het kader van de aanpak van mensenhandel het beleids- en uitvoeringsplan Aanpak mensenhandel Zuid-Limburg vastgesteld.

Buurtbemiddeling
Aan Buurtbemiddeling (BB) bleek behoefte bij zowel instanties als inwoners. Op 9 augustus 2022 is een halfjaarlijkse tussenevaluatie BB met de resultaten van hun inzet over januari t/m juni aan u ter kennisname gebracht. De jaarevaluatie 2022 incl. cijfers van Stein worden nog door BB aangeleverd en zal via een raadsinformatiebrief aan u ter kennisname worden gebracht.
BB vermindert woonoverlast en voorkomt escalatie. Daardoor draagt BB bij aan een prettig en veilig woonklimaat voor inwoners. Tevens vermindert het de werklast en kosten van gemeente, Politie en woningcorporaties als gevolg van woonoverlast en daaraan gerelateerde conflicten.

BOA
In de vergadering van 17 februari 2022 heeft de raad het nieuwe VTH-beleid 2022-2026 vastgesteld. Ten behoeve van de uitvoering van dit beleid, in relatie tot de inzet van boa's, is de begroting 2022 structureel gewijzigd voor een bedrag van circa € 107.000.

Cameratoezicht
In 2022 heeft er een evaluatie cameratoezicht plaatsgevonden. Hieruit zijn enkele verbeterpunten naar voren gekomen, waar onder de gegevensbescherming van de systemen. De uitkomst van de

evaluatie heeft doen besluiten dat het gehele cameratoezichtsysteem in 2023 vervangen zal worden. Hier is in de slotwijziging 2022 een investeringsbudget van €60.000 voor beschikbaar gesteld.

Relatie verbonden partij met realisatie programma

Verbonden partij	Samenwerkings-vorm	Wat is de bijdrage aan dit programma?
Veiligheidsregio Zuid Limburg	GR	Zorg dragen voor de fysieke veiligheid (met name brandweerzorg en de crisisbeheersing) voor inwoners en bedrijven in Zuid-Limburg

Wat heeft het gekost ?

Baten en lasten

Veiligheid (x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	2.367	2.384	2.247
Baten	114	108	94
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-2.252**	**-2.275**	**-2.153**

Verkeer,vervoer en water

Inleiding
Het programma verkeer, vervoer en water levert een bijdrage aan twee kernwaarden uit onze strategische toekomstvisie. Het gaat dan om de kernwaarden 'een duurzame leefomgeving met unieke waarden' en 'een bereikbare en bedrijvige gemeente'. Een duurzame leefomgeving met unieke waarden hangt samen met een goede bereikbaarheid van de gemeente. Om de huidige economische ontwikkeling verder te versterken, hebben we gewerkt aan de verdere optimalisatie van de bereikbaarheid van Stein.

Taakvelden
Dit programma omvat de taakvelden:
2.1 Verkeer en vervoer
2.2 Parkeren
2.4 Economische havens en waterwegen.

Wat hebben we bereikt ?
Een bedrijvige gemeente in een duurzame leefomgeving met unieke waarden hangt samen met een goede bereikbaarheid van de gemeente Stein. Door onze goede geografische ligging aan diverse snel en -waterwegen hebben wij zowel een goed woon -en leef klimaat alsmede een gunstig economisch klimaat. Om dit te behouden en te versterken is in 2022 verder geïnvesteerd in de bereikbaarheid van Stein en is onze infrastructuur verder geoptimaliseerd. Veiligheid en aandacht voor ontwikkelingen op het vlak van mobiliteit waren daarbij belangrijke speerpunten.

Bezuinigingen
N.v.t.

Wat hebben we ervoor gedaan ?

Verkeer, wegen en water

Wegvoorzieningen
In 2022 zijn de onderstaande projecten afgerond die tot doel hebben om het wegennet te verbeteren en veiliger te maken en/of daar raakvlakken mee hebben:

- Herinrichting van de Jurgensstraat in Elsloo;
- Toegang hotel Van der Valk;
- Korte termijn maatregelen Verkeersarrangementen (oa. drempel Obbichterstraat, drempel Heirstraat, VOP Langhaagweg, e.d.);
- Voorbereiding doorfietspad en op- en afritten Elsloo.

De volgende projecten zijn doorgeschoven naar 2023, vanwege de benodigde voorbereidingstijd en waar mogelijk bundelen van infrastructurele projecten in hetzelfde gebied.

- Opknappen Beatrixplein. De planning is afhankelijk van externe partijen die eveneens grondeigendommen hebben;
- Start voorbereiding gebiedsvisie Dorine Verschureplein. Dit hangt samen met de Transformatievisie Elsloo welke in 2022 is gestart.

Wensauto
In de gemeente Stein rijden twee wensauto's: een in Berg aan de Maas en een in Meers. In de opstartfase heeft de gemeente de wensauto's een aantal jaren gesubsidieerd met als voorwaarde dat de subsidiebehoefte uiteindelijk in 2021 naar € 0 wordt afgebouwd. De provincie heeft in 2021 een nieuwe subsidieregeling vastgesteld. De stichting wensauto Meers heeft eind 2021 een nieuwe subsidie aangevraagd. Voor de wensauto in Berg is in 2022 een nieuwe subsidie verleend.
Een van de subsidievoorwaarden is dat de wensautos 100% elektrisch zijn.

Aanpak rotondes BPS
Doorfietspad en op- en afritten Elsloo
Het project (voorheen 'Aanpak rotondes en op- en afritten Businesspark Stein') heeft tot doel om het wegennet te verbeteren, de doorstroming te bevorderen en de verkeersveiligheid te verbeteren. Het project heeft impact op en raakvlakken met meerdere (toekomstige) projecten langs dit traject van zowel gemeenten Stein en Beek als provincie Limburg. Het betreft onder andere het project 'doorfietsroute Maastricht-Sittard' van de provincie en het project 'Stationsomgeving Beek - Elsloo'. Samen met de provincie is onderzocht of deze projecten samengevoegd kunnen worden tot één project in het kader van de versnellingsagenda. Hierdoor is co-financiering van de provincie mogelijk. De provincie heeft inmiddels € 2,4 miljoen gereserveerd voor het doorfietspad op Steins grondgebied.
In de 1e helft van 2023 wordt de Raad middels een raadsvoorstel geïnformeerd over de totale projectscope, de integraliteit en de financiële consequenties/voordelen.

Stedelijk waterbeheer
In 2022 is verder invulling gegeven aan het duurzaam omgaan met water door het renoveren van bestaande riolering en het afkoppelen van hemelwater. Ook bij overige grootschalige reconstructies of ruimtelijke projecten is hier op ingezet. Door efficiënt uitvoering te geven aan onze onderhoudprogramma's is het functioneren van onze rioolvoorzieningen (zoals pompen en gemalen) geborgd.

Stationsomgeving Beek-Elsloo
In 2022 is de besteksfase van het stationsproject Beek-Elsloo verder uitgewerkt en zijn er diverse overeenkomsten opgesteld om de realisatie van het totale project vanaf 2023 mogelijk te gaan maken. Conform de laatste planning zal vanaf medio 2023 de uitvoering gaan starten en zal het totale project in Q2 2025 gereed zijn. Het stationsproject voorziet in een volledig nieuwe entree aan de zijde Elsloo inclusief parkeervoorzieningen en een vernieuwde situatie aan de zijde Beek. Hiermee wordt ook de verkeersveiligheid en de doorstroming bij de overweg verbeterd.
De aanhaking van de Sanderboutlaan op de nieuwe stationsentree aan de Steinse zijde wordt vervolgens ook uitgevoerd.

Rotonde visie 'In het hart van de Maasvallei'
Met de vaststelling van de Rotondevisie door de raad is een leidraad aanwezig om vijftien rotondes van een herkenbare uitstraling en groenstructuur te voorzien om het toeristisch profiel van de gemeente te versterken.

Voor de implementatie van de Rotondevisie is in de meerjarige investeringsplanning voor 2022 een investering van € 130.000 opgenomen voor de inrichting van acht rotondes. In 2022 zijn de werkzaamheden gestart en afgerond voor de herinrichting van vier rotondes, te weten: Nieuwe Postbaan - Mauritslaan (Van der Valk); Heidekampweg - Nieuwe Postbaan (Asfaltcentrale); Heidekampweg - Veestraat (ingang Haven) en Mauritsweg - Heidekampweg (Poort van Stein).

De kosten van de inrichting van de overige rotondes worden gedekt uit reeds beschikbaar gestelde investeringsbudgetten en het budget voor de toeristische uitvoeringsagenda.

Mobiliteitsagenda en Smart Mobility
Mobiliteitsagenda Zuid-Limburg
In 2021 hebben de gemeenten van Zuid-Limburg de eerste stappen gezet in het uitvoering geven aan de gezamenlijke Mobiliteitsagenda Zuid-Limburg om zo de gewenste mobiliteitstransitie in Zuid-Limburg te realiseren. Voor 2022 werden de volgende uitgangspunten voor de samenwerking in Zuid-Limburg afgesproken:

- We werken aan de mobiliteitsopgaven vanuit een integrale aanpak: mobiliteit & ruimte trekken samen op (Omgevingswet);
- We werken vanuit onze eigen regio Zuid-Limburg;
- We bundelen onze krachten in de regio en zetten onze beschikbare capaciteit zo effectief mogelijk in;

- We staan klaar voor de ontwikkelingen die we op ons af zien komen en spelen slim in op kansen en initiatieven van derden;
- We zorgen voor gezamenlijke financiering.

Concreet zijn in 2022 de volgende activiteiten uitgevoerd:
Zuid-Limburg Bereikbaar (ZLB) heeft uitvoering gegeven aan de activiteiten zoals opgenomen in het jaarplan ZLB 2022 (werkgeversaanpak, fietsstimulering, communicatie & marketing)
Digitalisering overheden: er zijn afspraken met het Rijk gemaakt over de digitaliseringsopgave voor mobiliteitsdata die er voor overheden ligt richting de toekomst. Er is een plan van aanpak opgesteld waarin het proces is beschreven hoe gemeenten in 2023 mobiliteitsdata versneld op orde kunnen brengen.
Actieagenda knooppunten: er zijn afspraken gemaakt tussen Rijk, regio, vervoerders en ProRail om een gezamenlijke actieagenda knooppunten op te stellen. Hierbij heeft vanuit de regio een inventarisatie plaatsgevonden van belangrijke knooppunten. Het vormt een basis voor de prioritering van onze opgaven (richting 2040). De actieagenda zal in 2023 geactualiseerd worden en binnen de regio kijken we naar welke knooppunten en welke partijen daarmee aan de slag gaan.
Deelmobiliteit en hubs: er is een plan van aanpak opgesteld conform uitgangspunten van het Rijk voor realisatie van deelmobiliteithubs.
Ontwikkeling Hoogwaardig openbaar vervoer (HOV)/ Bus Rapid Transit (BRT): er heeft een eerste verkenning plaats gevonden rondom de mogelijkheden van HOV/BRT in Zuid-Limburg. Concreet heeft de verkenning al geleid tot een aantal aanpassingen in de dienstregeling 2023. Zo is er een directe busverbinding gerealiseerd tussen station Heerlen en de Brightlands Chemelot Campus v.v.
MaaS Pilot Grenzeloze Mobiliteit : de Limburgse MaaS Pilot Grenzeloze Mobiliteit is afgerond en er wordt gewerkt aan verdere opschaling en toepassing binnen Limburgse en grensoverschrijdende context. De technieken die zijn ontwikkeld zullen grensoverschrijdend vervoer de komende jaren makkelijker en toegankelijker maken en zo grenzen verlagen tussen Zuid-Limburg en Duitsland/België.
Goederenvervoer en distributie
Pilot vrachtwagenparkeren: in het BO MIRT van 9 november 2022 is Limburg aangewezen als gebied voor een aantal pilots rond vrachtwagenparkeren. Begin 2023 wordt het proces helder en in de loop van 2023 zullen pilotlocaties bekend worden.
Lobby financiering Strategisch Plan Verkeersveiligheid: in het kader van Verkeersveiligheid is in 2022 geconstateerd dat de beschikbare middelen van het Rijk niet toereikend zijn voor onze opgaven. Daartoe hebben we als Limburgse gemeenten samen met provincie een brief aan de minister en staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat gestuurd waarin wij de noodzaak en urgentie van onze opgave aangeven en pleiten voor een grotere financiële bijdrage.
Verkeersactieve School: in Zuid-Limburg hebben we de overeenkomsten gesloten om op grote schaal aan de slag te gaan met de Verkeersactieve school. De verkeersactieve school bestaat 1 jaar en inmiddels doen 400 scholen uit het (speciaal) basisonderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs mee aan de Verkeersactieve school, overeenkomend met 89% van alle scholen in Limburg. In Stein neemt 100% van de scholen deel aan de Verkeersactieve school.
Er is een start gemaakt met uitwerken van het Nationaal Toekomstbeeld Fiets en het provinciale Uitvoeringsprogramma Fiets tot een regionaal Actieplan Fiets Zuid-Limburg.
Het opstellen van een regionale aanpak 30 km/u tenzij: de opgaven en de ontwikkelingen op het gebied van het mobiliteitssysteem in Zuid-Limburg, de mobiliteitstransitie, het STOMP [1] principe, de risicogestuurde verkeersveiligheidsaanpak en de Tweede Kamer motie ’30 km/u in de bebouwde kom, tenzij….’ vragen om een regionale aanpak zodat we komen tot een gezamenlijk wensbeeld. In 2022 zijn we hiermee gestart. Het is de verwachting dat medio 2023 het gezamenlijke wensbeeld wordt opgeleverd.
Samenwerking openbaar vervoer en doelgroepenvervoer: in 2022 is er bestuurlijk overleg geweest tussen Omnibuzz (in de vorm van het DB bestaande uit wethouders), Provincie Limburg en Arriva om te komen tot een verbeterde samenwerking tussen openbaar vervoer en doelgroepenvervoer. Dit wordt in 2023 verder uitgewerkt en geconcretiseerd tot Gezamenlijk Actieplan waarin samengewerkt wordt aan het verlagen van barrières tot het OV (vooral voor ouderen).

Governance: we willen als samenwerkende overheden gestructureerd werken aan regionale mobiliteit. Daarvoor hebben we een Ontwikkelperspectief opgesteld waarin wordt beschreven op welke onderdelen de komende jaren verdere doorontwikkeling gewenst is.
We hebben een Regionaal Jaarplan 2023 opgesteld waarin de ontwikkelingen die we het komende jaar op ons af zien komen en de activiteiten die we daarvoor moeten uitvoeren zijn opgenomen. De tien inhoudelijke thema's uit de Mobiliteitsagenda Zuid-Limburg zijn hierin leidend.

Mede door de financiële inzet van de regio is voor 2023 de gemeentelijke bijdragen geïntensiveerd door Provincie, Rijk en gemeente Maastricht (o.a. in BO MIRT november 2022). Iedere ingezette euro uit de 16 gemeenten is hiermee ruim verviervoudigd. Deze intensivering leidt tot een versnelde uitvoering van de Mobiliteitsagenda Zuid-Limburg.

[1] Bij het STOMP-ontwerpprincipe staat de auto niet langer centraal bij de inrichting van de ruimte, maar gaan we eerst uit van de voetganger (Stappen) en vervolgens de fietser (Trappen), OV en MaaS. Als laatste wordt de privé-auto meegenomen in de inrichting.

Internet buitengebied
Eind 2021 heeft het college een samenwerkingsovereenkomst met Deltafiber afgesloten voor de aanleg van glasvezel in Catsop en Bergerweg/Louisegroeveweg en bedrijventerreinen. Dit wordt in 2023 verder uitgerold door Deltafiber.

Wat heeft het gekost?

Baten en lasten

Verkeer en vervoer en waterstaat (x € 1.000)	**Werkelijk 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Primaire begroting 2022**
Lasten	4.361	4.456	4.450
Baten	545	561	448
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-3.816**	**-3.895**	**-4.001**

Economie

Inleiding
Stein heeft een gunstig economisch klimaat door de goede geografische ligging in de Euregio aan diverse snelwegen, de aanwezigheid van een haven, de nabijheid van de Chemelot Campus en een vliegveld en zeker niet te vergeten een sterk MKB.
Het programma economie draagt bij aan de kernwaarde 'een bereikbare en bedrijvige gemeente'. Als strategische keuzen hebben wij in de strategische toekomstvisie opgenomen dat wij de lokale economie in de regio willen versterken door het ontwikkelen van een duurzame en lokale economie en het verdiepen van de Economische Samenwerking Zuid-Limburg.
Vrijetijdseconomie, recreatie en toerisme zijn in de strategische toekomstvisie benoemd als belangrijke sectoren die een bijdrage leveren aan de economische diversiteit en versterking van de lokale economie binnen onze gemeente. Zie ook programma sport, cultuur en recreatie (2.5).
Daarnaast is de aanwezigheid van voldoende arbeidspotentieel essentieel voor de verdere ontwikkeling van de regionale en lokale economie. Bij dit laatste wordt tevens een relatie gelegd met het programma sociaal domein (2.6).

Taakvelden
Dit programma omvat de taakvelden:
3.1 Economische ontwikkeling
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
3.4 Economische promotie

Wat hebben we bereikt ?
Onze gemeente heeft een goed economisch klimaat. Om dit te behouden en verder te versterken zijn verdere kansen benut die aansluiten bij de economische identiteit van onze gemeente en die de economische diversiteit bevorderen. Meer specifiek heeft dit betrekking op: zorgen dat er voldoende arbeidspotentieel in de regio aanwezig is, aandacht voor de bereikbaarheid van Stein en verder inzetten op vrijetijdseconomie, recreatie en toerisme als belangrijke sectoren die een bijdrage leveren aan de economische diversiteit en versterking van de lokale economie binnen onze gemeente.

Aan de hand van de kaders en ambities uit ons Economisch beleidsplan is de positie van Stein in regionaal verband verder versterkt en dragen we zodoende bij aan een gunstig ondernemers- en dus vestigingsklimaat.

Bezuinigingen
De bezuinigingen genoemd in onderstaande tabel zijn bezuinigingen die voortvloeien uit de begroting 2021. Bezuinigingen die pas vanaf 2022 ingaan, zijn tekstueel toegelicht in het programma.

Bezuinigingen	2022	2023	2024	2025
Herzien werkbudget toerisme	25.000	25.000	25.000	25.000

Wat hebben we ervoor gedaan ?

Economische ontwikkeling

Economisch beleidsplan
Als voorbereiding op ons nieuw op te stellen economisch beleidsplan zijn we in 2022 het gesprek met ondernemers aangegaan. Er heeft een 40-tal interviews plaatsgevonden en er is deelgenomen aan diverse bijeenkomsten van de ondernemersverenigingen. Ook is er een

bedrijventerreinenanalyse opgeleverd door Ecorys. De input van de ondernemers en de bedrijventerreinanalyse worden in 2023 verwerkt in het nieuwe economische beleidsplan.

ESZL
Vanuit de gelden van ESZL zijn twee nieuwe regionale projecten opgestart:

- Het eerste project betreft 'Yuverta', voor groenonderwijs in de regio. De grootste instelling voor mbo groenonderwijs Yuverta, gaat binnen Zuid-Limburg educatie en onderzoek opzetten om het arbeidstekort terug te dringen en bij te dragen aan de kennisontwikkeling op het gebied van landschap, duurzame leefomgeving, natuurinclusieve landbouw, Nationaal Parken, natuurinclusief bouwen en biodiversiteit. Yuverta neemt een leidende rol bij het creëren van de opleidingen, het cursusaanbod, de samenwerking met partners in het kader van onderzoek en het te ontwikkelen kenniscentrum.
- Een tweede initiatief betreft de participatie in het Regionaal Voedselsysteem Zuid-Limburg. Dit project draagt bij aan het verkorten en verwaarden van vraag-gestuurde voedselketens middels integrale samenwerking, waar de voedingsmiddelenindustrie, groothandel en retail deel van uitmaken. Voorts resulteert dit in verduurzaming van de landbouw door kringloop- en regeneratieve landbouw.

Verder heeft de westelijke mijnstreek een analyse bedrijventerreinen door Ecorys laten opstellen. De door Ecorys uitgevoerde analyse (fase 2) 'Optimalisatie ruimtegebruik op werklocaties Westelijke Mijnstreek" is in 2022 opgeleverd. Nadat het college van dit rapport kennis heeft genomen is ingestemd met fase 3, het laten opstellen van een regionale uitvoeringsagenda. Oplevering hiervan is voorzien in 2023, waarna opnieuw besluitvorming zal plaatsvinden over de uitvoering daarvan.

Ondernemersfonds
Conform het raadsvoorstel waarmee het Ondernemersfonds is opgericht heeft in het derde jaar van de looptijd (2022) een evaluatie plaatsvinden. Op basis van de resultaten van deze evaluatie is door de gemeente en de Stichting Ondernemersfonds Stein afgewogen of het fonds verlengd of beëindigd moet worden. Zowel de gemeente als Stichting Ondernemersfonds kijken overwegend positief terug op de voorbije projectperiode. Kritische kanttekening hierbij is dat het project gekenmerkt werd door een langzame start, veroorzaakt doordat er kort na de start op 1 januari 2020 corona uitbrak. Hierdoor is het aantal gerealiseerde projecten tot op heden beperkt. De in 2022 gerealiseerde projecten zijn een kerstboom (ter waarde van €1.400,-) en de Steinpas (ter waarde van €87.500). Omwille van de langzame start van het ondernemersfonds wordt voorgesteld om het project vooralsnog enkel met één jaar te verlengen. In 2023 zal dan opnieuw de balans opgemaakt worden teneinde een keuze te maken of langere verlenging wenselijk is.

Structuurvisie ruimtelijke economie Zuid Limburg
Bij de ruimtelijk economische thema's (detailhandel, kantoren en bedrijventerreinen) is de Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg leidend. In 2022 heeft de evaluatie van de SVREZL plaatsgevonden, hieruit zijn een aantal suggesties voor aanpassingen gekomen. Deze worden in 2023 verder verwerkt en vastgesteld.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Bedrijventerrein Kerensheide
De afspraken uit 2021 met Poort van Stein BV hebben ook in 2022 niet geleid tot een uitgewerkt plan en in het verlengde daarvan een geactualiseerd bestemmings -of omgevingsplan. Initiatieven om te komen tot herinvulling van de naastgelegen kavel Dassen hebben eveneens niet tot een uitgewerkt plan geleid.

Bedrijventerrein Schuttersstraat
Door personele ontwikkelingen bij zowel gemeente Beek als in Stein is dit project niet verder opgepakt.

Businesspark Stein
Op en rond het bedrijventerrein is verder geïnvesteerd in het verbeteren van de bereikbaarheid. Meer concreet door projecten voor te bereiden die daaraan bijdragen. De projecten die daarmee verband houden staan beschreven in programma verkeer, wegen en water.

Kenmerk Veilig Ondernemen
Overleg met het bestuur van het Ondernemersfonds heeft in 2022 niet geleid tot een afspraak over het onderbrengen van het keurmerk veilig ondernemen bij het Ondernemersfonds. In 2023 zal dit opnieuw met elkaar worden bekeken.

Bedrijfsloket- en regelingen

Accountmanager bedrijven
In april 2022 is een nieuwe bedrijvencontactfunctionaris gestart. Vanuit die rol is een bijdrage geleverd aan de evaluatie van het Ondernemersfonds, de voorbereiding van de Brilliant Business Award en het opstellen van het Economisch beleidsplan.

Samenwerking Blueports
Het samenwerkingsverband Blueports Limburg is in 2022 gecontinueerd. Voor de 4e keer heeft de Provincie Limburg als penvoerder vanuit de landelijke corridor aanpak (topcoridors.com) een Europese CEF subsidie weten binnen te halen voor 6 Binnenhavens, namelijk Venlo-Roermond-Zevenellen-Stein (Chemelot Haven) -Maastricht en Tilburg (Knooppuntpartner op de Goederencorridor)
Meerdere jaren werken De Binnenhavens succesvol samen onder Blueports, 16 binnenhavens aan Maas (NL) en het Albertkanaal (BE) op het gebied van visie, beleid, digitalisering, promotie, duurzaamheid en het gezamenlijk inzetten op Europese fondsen. Deze grensoverschrijdende samenwerking is essentieel voor CEF subsidies. Door krachtenbundeling van mensen, netwerken, kennis, digitalistering, investeringskracht, en middelen kunnen gezamenlijk gekozen acties versneld en met grotere impact uitgevoerd worden. De Binnenhavens spelen een robuuste rol in de supply chain van de Circulaire Economie. De explosief toenemende inzet van Rijk en EU op Modal Shift beter benutten vraagt om samenwerking. Een deel van de subsidie gaat naar de Transtitie Chemelot. De Haven Stein is samen met de Haven Zevenellen van groot belang voor de Transitie Chemelot. OML ontwikkelt aan de "oude Haven" Zevenellen een Duurzaam Multifunctioneel en watergebonden bedrijvenpark (gemeente Leudal). Het park biedt ruimte aan bedrijven met activiteiten zoals opslag, circulair en biobased ondernemen. In deze aanvraag zit ook de multimodale verbinding vanuit de haven Stein naar Chemelot, om overlast te voorkomen voor de inwoners van Stein. Stille Hybride schepen en een innovatieve verbinding is het uitgangspunt. In 2023 wordt het onderzoek naar de vorm van de multimodale corridor uitgevoerd.

Intaketafels
De intaketafels waar onder andere vraagstukken over en aanvragen voor omgevingsvergunningen van ondernemers worden behandeld, zijn in 2022 verder doorgezet en doorontwikkeld. De intaketafel wordt bemenst door een multidisciplinair team en heeft mede tot doel om sneller en efficiënter tot afhandeling van aanvragen van ondernemers te komen. In de intaketafel wordt een initiatief integraal gewogen en de haalbaarheid van een ontwikkeling bepaald.

Starterscentrum
Onze deelname in de vorm van een jaarlijkse bijdrage aan het Starterscentrum Limburg is in 2022 voortgezet.

Grensinfopunt
Onze deelname aan het Grensinfopunt (GIP) is in 2022 voortgezet. Deze samenwerking is in 2019 voor de duur van 3 jaar aangegaan. In 2023 wordt na een evaluatie deze vorm van samenwerking heroverwogen.

Economische promotie

Uitvoeringsagenda toerisme
In 2022 hebben we verder gewerkt aan de uitvoering van de meerjarige Toeristische Uitvoeringsagenda. Dit is onder meer gebeurd door een aantal verbeteringen van de wandel- en fietspaden in combinatie met extra structureel onderhoud. Verder is een nieuwe rolstoel- en scootmobiel wandelroute gecreëerd in het Steinerbos.
De entrees zijn verbeterd door het graffitikunstwerk onder de viaducten op de Napoleonsbaan en de vergroening van drie rotondes die zijn gelegen bij de entrees.
In samenwerking met Visit Zuid-Limburg, de toeristische werkgroep Maaskentj en het Rivierpark Maasvallei is gewerkt aan de verdere positionering, profilering en promotie van Stein als Hart van de Maasvallei door middel van nieuwe video's, het updaten van de website en de digitale infozuilen, online en offline promotie en de ontwikkeling van een nieuw themaproduct De Sleutel van Elsloo in samenwerking met ondernemers.
We hebben verder gewerkt aan de verbetering van strategische toeristische locaties zoals het Kasteelpark Elsloo, door middel van cofinanciering. Ook is Stichting Vrijheid Urmond ondersteund bij het indienen van een Leadersubsidieaanvraag en Interregsubsidieaanvraag voor het Bath.
Daarnaast is gewerkt aan de (toeristische) parkeerplaatsen in het Steinerbos, zijde Mauritsweg en bij het veerpont in Berg aan de Maas, waarvan de uitvoering in 2023 is voorzien. Hierdoor vindt in de toekomst een goede spreiding van bezoekersstromen binnen onze gemeente plaats.
De culturele verenigingen en de toeristisch/recreatieve ondernemers zijn actief gestimuleerd en gefaciliteerd om als ambassadeurs bij te dragen aan de verwezenlijking en verbetering van onze gemeente als toeristisch Hart van de Maasvallei door middel van de stimuleringsregeling toerisme.
Binnen de Regio Westelijke Mijnstreek is afgesproken om de toeristische samenwerking intensiever op te zoeken met als einddoel de doorontwikkeling van het fietsroutenetwerk, waardoor onze regio een belangrijke schakel vormt tussen het Heuvelland en België. De fietsbrug Stein-Maasmechelen en de ontwikkeling van het RivierPark Maasvallei in onze gemeente spelen hierbij een prominente rol en worden in de regionale samenwerking op deze wijze goed gepositioneerd. Ten aanzien van de brug Stein-Maasmechelen wordt geconstateerd dat dit een lange termijn project is en dat lobby en intergemeentelijke samenwerking nodig zullen blijven om de cofinanciering voor dit project uiteindelijk te kunnen realiseren.
In samenwerking met Visit Zuid-Limburg, de gemeenten Beek, Echt-Susteren en Sittard-Geleen is op basis van een ontvangen provinciale subsidie een nieuwe interactieve fietstocht begin 2022 geïntroduceerd: de route vol verwondering. Tenslotte is gewerkt aan een uitvoeringsprogramma voor toerisme in Zuid-Limburg op basis van de in 2020 vastgestelde Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg: de invoering van een wandelknooppuntennetwerk voor Zuid-Limburg, het oprichten van een sectorplatform en een toeristisch Zuid-Limburg Magazine. Deze projecten zijn gestart en in voorbereiding en het magazine is opgeleverd.
Ten aanzien van het budget wordt opgemerkt dat minder geld is uitgegeven dan vooraf was geraamd. Dit heeft er voornamelijk mee te maken dat de uitvoering van de rivierparking in Berg aan de Maas door vertraging in de levering van bouwmaterialen is doorgeschoven naar 2023. Tenslotte zijn een aantal bedragen die waren gereserveerd voor cofinanciering voor leaderprojecten doorgeschoven naar 2023.

Wat heeft het gekost ?

Baten en lasten

Economie (x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	878	1.004	1.053
Baten	293	309	302
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-585**	**-694**	**-751**

Onderwijs

Inleiding
Kinderen en jongeren zijn belangrijk voor onze toekomst. Voldoende en kwalitatieve mogelijkheden op het gebied van onderwijs zijn naast leven, wonen, werken en ontspannen essentieel voor hun ontwikkeling. Het programma onderwijs levert dan ook een bijdrage aan onze kernwaarde 'sociale en vitale kernen'. Onderwijs zien wij tevens als middel om verder invulling te geven aan de strategische keuze samenleven door ontmoeten en samenleven door verbinden. Ontmoeten en verbinden versterken de gemeenschapszin onder onze inwoners.

In de strategische toekomstvisie is tevens in het kader van een bereikbare en bedrijvige gemeente een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en samenwerking als speerpunt opgenomen. Dit op basis van de quatro helix (overheid, bedrijfsleven, onderwijs en maatschappelijke instellingen) om ook in de (nabije) toekomst over voldoende arbeidspotentieel in de regio te kunnen beschikken.

Taakvelden
4.1 Openbaar basisonderwijs
4.2 Onderwijshuisvesting
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat hebben we bereikt ?
Ook in 2022 is er weer volop aandacht geweest voor de groei en ontwikkeling van kinderen. Een goede startpositie is hierbij steeds het uitgangspunt. Samen met basisscholen, het voortgezet onderwijs en andere samenwerkingspartners hebben we ingezet op het bieden van mogelijkheden die nodig zijn voor een goede ontwikkeling. Ons lokaal integraal jeugdbeleid speelt hierin een centrale en belangrijke rol.

Bezuinigingen
De bezuinigingen genoemd in onderstaande tabel zijn bezuinigingen die voortvloeien uit de begroting 2021. Bezuinigingen die pas vanaf 2022 ingaan, zijn tekstueel toegelicht in het programma.

Bezuinigingen	2021	2022	2023	2024	2025
Korten bijdrage stichting Kindante - LEA	17.000	57.345	57.345	57.345	57.345

Wat hebben we ervoor gedaan ?

Openbaar basisonderwijs

Openbaar basisonderwijs
In de statuten van Stichting Kindante, bevoegd gezag van de in onze gemeente gehuisveste openbare basisschool De Maaskei, zijn bepalingen opgenomen die betrekking hebben op de financiële documenten (begroting en jaarrekening). De vaststelling en goedkeuring van deze stukken is voorbehouden aan respectievelijk het College van Bestuur en de Raad van Toezicht. Wel dient de gemeenteraad hierover te worden geïnformeerd. Met de raadsinformatiebrieven van 31 mei 2022 (begroting 2022) en 31 oktober 2022 (jaarrekening 2021) is hier uitvoering aan gegeven. Geen van de fracties heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid schriftelijke vragen te stellen. Ook werd een toelichting door het College van Bestuur tijdens een beeldvormende bijeenkomst niet nodig geacht.

Onderwijshuisvesting

Integraal huisvestingsplan
Business case Uitbreiding Groenewald
In de raadsvergadering van 14 oktober 2021 is het Integraal Huisvestingsplan 2021-2036 besproken. Met het destijds genomen besluit is gelijktijdig bepaald dat het capaciteitsvraagstuk bij Groenewald het eerste project is waarvoor een business case wordt opgesteld. Het eindrapport van deze business case is behandeld tijdens de raadsvergadering op 23 juni 2022. Onder andere is besloten in te stemmen met dit eindrapport en de inhoud leidend te laten zijn bij de verdere uitwerking en realisatie van de uitbreidingsplannen. Voorts is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 721.909. Met de vaststelling van de begroting 2023 (raad d.d. 10 november 2022) is akkoord gegaan met de resterende investeringskredieten voor de gebouwelijke uitbreiding (€ 6.497.178 incl. BTW) en de uitbreiding van de 1e inrichting meubilair (€ 204.000 incl. BTW).

Dit besluit betekende groen licht voor Stichting LVO (bevoegd gezag Groenewald) om vanuit haar rol als bouwheer aan de slag te gaan met de voorbereidingen. In het kader hiervan zijn met het schoolbestuur afspraken gemaakt over de organisatiestructuur en de rol van de gemeente hierin. Met onze raadsinformatiebrief van 21 juli 2022 hebben wij u hiervan in kennis gesteld. Voorts heeft de portefeuillehouder het seniorenconvent op 21 september 2022 geïnformeerd over de afspraken die met het bevoegd gezag zijn gemaakt over het inkoopbeleid.

Verhuizing "de triviant" naar KC Bonjour (vh. basisschool Kerensheide)
In voornoemd IHP staat vermeld dat de ruimtelijke problematiek bij "de triviant" voorlopig moet worden opgelost door gebruik te maken van de leegstaande lokalen in KC Bonjour (vh. basisschool Kerensheide). Vanaf januari 2022 zijn de ouders/verzorgers, middels nieuwsbrieven, meegenomen in dit verhuizingstraject. Informatie die ook met de raad is gedeeld. De ervaringen van alle betrokkenen zijn positief, met die kanttekening dat de verkeersveiligheid rondom de locatie nog een aandachtspunt is. Een item waarvoor de schoolleiding permanent aandacht vraagt bij de ouders/verzorgers. Ook wij als gemeente monitoren deze situatie nauwgezet.

In de toelichting bij de Slotwijziging 2022 is gemeld dat afspraken zijn gemaakt met Stichting Kindante over de verdeling van de met deze verhuizing gemoeide kosten. Vanuit onze verantwoordelijkheid met betrekking tot de onderwijshuisvesting en het feit dat wij van mening zijn dat de lokalen aan de maat dienen te voorzien om kwalitatief goed onderwijs te borgen, is aan het schoolbestuur een bedrag van iets meer dan € 50.000 vergoed.

Renovatie Avonturijn
Onder leiding van het architectenbureau is een traject gestart om samen met vertegenwoordigers van de school, de medezeggenschapsraad, de kindpartner en de werkgroep inclusie en toegankelijkheid te komen tot een door alle partijen gedragen plan. Tijdens dit proces waren er een tweetal zaken die specifieke aandacht vroegen te weten het installatieontwerp en de asbestsanering in het monumentale deel van het gebouw. Aandachtspunten die uitvoerig zijn besproken, op basis waarvan uiteindelijk is besloten aan voorstel te doen aan de raad voor het beschikbaar stellen van een aanvullend krediet van € 573.749 (incl. BTW). Op 17 februari 2022 heeft de raad hiermee ingestemd.

Dit besluit betekende dat de ontwerpen (bouwkundig/installatietechnisch) met de bijbehorende bestekken definitief konden worden gemaakt. Documenten aan de hand waarvan dit project kon worden aanbesteed. Op basis van de ontvangen inschrijvingen hebben we moeten concluderen dat uitvoering van het project niet mogelijk was binnen de door de raad vastgestelde kaders. Dit maakte het noodzakelijk de raad opnieuw te verzoeken extra middelen beschikbaar te stellen ter grootte van € 784.680 (incl. BTW). In de raadsvergadering van 1 december 2022 is hiermee akkoord gegaan. Met dit besluit konden de werkzaamheden definitief worden gegund en zijn de betrokken aannemers gestart met de voorbereidingen.

Alvorens met de verbouwing te kunnen starten was het noodzakelijk de in de kruipruimte aanwezige asbest te saneren. Werkzaamheden die zijn uitgevoerd in de zomervakantie. Met onze raadsinformatiebrief van 5 oktober 2022 hebben wij u geinformeerd over verloop van het saneringsproces en het feit dat uitvoering heeft plaatsgevonden binnen het hiervoor beschikbaar gestelde budget.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Lokaal integraal jeugdbeleid
Inmiddels is gestart met de invulling van het Nationaal Programma Onderwijs. Daarbij zijn verschillende partners betrokken. Zoals bekend zijn hierdoor de doelstellingen van het Lokaal Integraal Jeugdbeleid die nog niet behaald zijn niet allemaal even krachtig opgepakt. In 2023 gaan we kritisch kijken naar de doelstellingen en bezien welke we wanneer gaan oppakken. Tevens wil de gemeente Stein graag zogenaamde OKO-gemeente worden vanaf 1-1-2023. OKO staat voor Opgroeien in een Kansrijke Omgeving. De verwachting is dat in 2023 het hele (preventief) Jeugddomein opnieuw ingericht zal worden.

Nationaal Programma Onderwijs
In 2022 zijn gesprekken gevoerd met verschillende samenwerkingspartners die interesse hebben getoond om mee te denken over de invulling van het Nationaal Programma Onderwijs. Uiteindelijk moet dit leiden tot een soort menukaart waaruit activiteiten en acties gekozen kunnen worden. Die keuzes worden integraal - met betrokken partners - gemaakt. Uiteraard lopen de initiatieven die in de eerste tranche zijn aangemeld nog door. Het mooie aan het Nationaal Programma Onderwijs is dat het naadloos aansluit op de behoefte van kinderen.

Onderwijsachterstandenbeleid
Ten aanzien van ons onderwijsachterstandenbeleid hebben we een overschot van €48.000. Dit overschot is ontstaan doordat er in 2022 een extra locatie van de taalschool Sittard is geopend in KC Bonjour te Stein. Hierdoor besparen we met name vervoerskosten van Steinse kinderen die normaliter richting de taalschool in Sittard gaan. In plaats hiervan zullen wij wel met Kindante in gesprek gaan om te kijken naar een structurele bijdrage aan meerkosten doordat in Stein nu ook een Taalschool gesitueerd is. Denk hierbij aan inzet vakspecialisten. De gesprekken hierover moeten nog plaatsvinden.

Wat heeft het gekost ?

Baten en lasten

Onderwijs (x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	3.153	3.370	2.885
Baten	524	586	500
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-2.629**	**-2.783**	**-2.384**

Sport, cultuur en recreatie

Inleiding

Het programma sport, cultuur en recreatie levert een bijdrage aan een duurzame leefomgeving met unieke waarden en in het bijzonder aan het verder versterken van de unieke omgevingskwaliteiten.
In de strategische toekomstvisie hebben wij opgenomen dat wij de belevingswaarde willen versterken door in te zetten op landelijke verstilling en het behoud van cultuurhistorische waarden. Waarbij wordt ingezet op onder andere internationale verbindingen, het versterken van ons toeristisch profiel en het uitbouwen van onze authentieke waarden waaronder de ligging aan het water. De waarde van onze openbare ruimte willen wij versterken door deze meer te benutten als plek voor ontmoeten, sporten en recreëren. Hierbij wordt tevens een belangrijke bijdrage geleverd aan de kernwaarde sociale en vitale kernen.

In het kader van de kernwaarde bereikbare en bedrijvige gemeente hebben wij als strategische keuze vrijetijdseconomie en recreatie als nieuwe economische pijler geformuleerd. Het programma sport, cultuur en recreatie levert een bijdrage aan de economische diversiteit die van belang is bij het verder ontwikkelen van een duurzame en lokale economie (zie ook programma Economie).

Tot slot levert dit programma een bijdrage aan het verder ontwikkelen van de kernwaarde sociale en vitale kernen. Cultuurhistorische waarden kunnen de eigen identiteit van een kern en het gevoel van gezamenlijke roots en sociale cohesie onder inwoners versterken waardoor invulling wordt gegeven aan de strategische keuze 'Trots en bewust van onze eigen(zinnige) identiteit en kwaliteiten'.

Taakvelden

Dit programma omvat de taakvelden:
5.1 Sportbeleid en activering
5.2 Sportaccommodaties
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
5.4 Musea
5.5 Cultureel erfgoed
5.6 Media
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Wat hebben we bereikt ?

Onze inwoners en bezoekers waarderen momenteel de omgevingskwaliteiten zoals de groene verbindingen, de beleving van Stein als gemeente aan het water (Grensmaas), de cultuurhistorische waarden van onze verschillende kernen en de kwaliteit van de openbare ruimte. Om ook in de toekomst een duurzame woongemeente te blijven, willen wij deze unieke omgevingskwaliteiten die bestaan uit gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde samen met inwoners en ondernemers verder versterken. De waarde van ons groen (natuur en openbare ruimte) versterken wij door deze meer te benutten als plek voor ontmoeten, sporten en recreëren. Hierbij dragen wij tevens bij aan de kernwaarde sociale en vitale kernen.

Daarnaast willen we dat meer mensen in alle leeftijdscategorieën bewegen en sporten. Sport wordt hierbij gezien als middel en niet als doel. Daarmee is de relatie met het sociaal domein indirect gelegd. Door te bewegen en te sporten wordt ingezet op een gezondere levensstijl, op ontmoeten, verbinden en meedoen. Dit draagt bij aan positieve gezondheid waardoor mogelijk kosten binnen het sociaal domein voorkomen kunnen worden. Bewegen in de openbare ruimte vormt hier een onderdeel van.

Kunst en cultuur wordt meer verweven met ander beleidsterreinen zoals toerisme en het sociaal domein waarmee het een bijdrage levert aan het versterken van de gemeenschapszin in onze gemeente en daarmee een bijdrage levert aan het behouden van de sociale en vitale kernen.

Bezuinigingen

De bezuinigingen genoemd in onderstaande tabel zijn bezuinigingen die voortvloeien uit de begroting 2021. Bezuinigingen die pas vanaf 2022 ingaan, zijn tekstueel toegelicht in het programma.

Bezuinigingen	2021	2022	2023	2024	2025
Kunst openbare ruimte		50.000	50.000	50.000	50.000

Wat hebben we ervoor gedaan ?

Sportbeleid en activering

Sportbeleid
Het in 2020 gesloten *Gezond Sport- & Beweegakkoord Stein*, is het resultaat van een intensief participatietraject. Gezamenlijke ambities van gemeente en stakeholders op het gebied van sport, bewegen, gezondheid en vitaliteit, zijn hierin vastgelegd. Binnen de thema's *gezond opgroeien, gezond meedoen, gezonde verenigingen en gezonde ruimte* zijn in 2022 - ondanks een nasleep van corona - aansprekende resultaten geboekt. Zo zijn er tal van initiatieven opgestart en doorontwikkeld voor kwetsbare doelgroepen als jeugd, senioren, mensen met een beperking, overgewicht, armoede of migratieachtergrond. Sport werd hierbij niet alleen toegepast als doel, maar ook als middel om gezondheid, welzijn, vitaliteit, participatie en sociale cohesie te bevorderen, of zorgbehoefte en -kosten te drukken. Verenigingen werden nog beter dan voorheen gefaciliteerd met informatie, advies, begeleidingstrajecten, workshops, opleidingen en subsidies. Tevens zijn sportvoorzieningen aangebracht die de openbare ruimte beweegvriendelijker maken: van een SportContrainer tot (toegankelijke) wandel-, fiets-, rolstoel- en scootmobielroutes. In 2023 geven we een vervolg aan de thema's binnen dit beleid.

Cultuurpresentatie, productie participatie

Verkoop fanfarezaal
Nadat in 2021 het bestemmingsplan erfgoed is vastgesteld waar de voormalige fanfarezaal Stein onderdeel van uitmaakt is in 2022 dit pand via een openbare inschrijving verkocht en heeft het een woonbestemming gekregen. Op deze wijze heeft het gebouw een duurzame invulling gekregen en is het beschermd voor het nageslacht. Het gebouw is verkocht voor een bedrag van € 217.000.

Cultureel erfgoed

Subsidies
In 2022 is een start gemaakt met de evaluatie van het huidige subsidiebeleid met als doel komen tot concrete verbetervoorstellen. De onderliggende regelingen in het subsidiebeleid zijn verlengd met een periode van twee jaar. Tot en met 2024 met uitzondering van de subsidieregeling sportakkoord die tot en met 2023 van kracht is en de regeling Eigen Kracht die tot en met 2025 doorloopt. Na Corona hebben beduidend meer organisaties een beroep gedaan op subsidies voor activiteiten, welke extra gestimuleerd zijn met de stimuleringsregeling Burgerkracht.

Kunst en cultuur
In 2022 is een start gemaakt met het nieuwe kunst en cultuurbeleid. Externe stakeholder, stichtingen en verenigingen zijn via themasessie betrokken bij het opstellen van het nieuwe beleidsplan, welke in 2023 gereed zal zijn.

NV Theodora
In 2022 heeft de NV Theodora conform de statuten de reguliere werkzaamheden en taken met betrekking tot het beheer van gronden en in eigendom zijnde gebouwen in Elsloo uitgevoerd. Omdat er rondom het kasteelpark in Elsloo vele partijen actief zijn, is op initiatief van de NV Theodora een coördinatie groep opgericht die periodiek bijeen komt.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Openbaar groen
Openbaar groen en (openlucht) recreatie heeft betrekking op de ontwikkeling en het beheer van stedelijk groen, speelvoorzieningen en natuur en landschap. Groen draagt bij aan onze gezondheid, versterkt de ruimtelijke structuur, zorgt voor leefbaarheid, versterkt de natuur en draagt bij aan onze duurzaamheidsdoelstellingen. In het Groenbeleidsplan, het Beheerplan bomen en het Groenbeheerplan is dit taakveld nader uitgewerkt.

Vanuit deze plannen is er in het afgelopen jaar aandacht gegeven aan:
- Fasegewijze uitwerking van de plannen vanuit de visie aanleg rotondes Stein;
- Landschap- en natuurprojecten aan te laten sluiten op en samen te werken met het Rivierpark Maasvallei;
- Het faciliteren van de doorontwikkeling van de beleidsvisie onder andere ten behoeve van het weer zichtbaar maken van de historische havenplaats Oud-Urmond;
- Het verder vergroenen van onze gemeente door aanplant van bomen, struweel en heesters zowel in de kernen als in het buitengebied; zoals het landschapsplan Urdal - Elserveld;
- Vanuit het beheer een planmatig onderhoud te laten plaatsvinden met betrekking tot de groenvoorzieningen zoals bomen, bermen, natuurweides en plantsoenen;
- Het vergroten van de soortenrijkdom zowel bij de fauna als flora (biodiversiteit) door gerichte inrichtingsmaatregelen en toegepast beheer;
- Het onderhoud en beheer van groenvoorzieningen die erop gericht zijn om verbindingen tot stand te brengen tussen waterrecreatie, natuurrecreatie en cultuurhistorie. Tevens het onderhoud van het netwerk van fiets- en wandelpaden binnen onze gemeente.

Wijkteams
De verkregen middelen in de begroting 2022 ten behoeve van de wijkteams, hebben bijgedragen aan het behalen van het gewenste beeldkwaliteitsniveau in de openbare ruimte van de gemeente Stein. De gewenste ambitie van de gemeenteraad in 2022 is daarmee behaald. De middelen zijn ingezet om de formatie van de wijkteams te borgen via inhuur en tevens gebruikt om de hogere onderhoudskosten aan materieel, de indexerings- en opleidingskosten op te vangen. Verwezen wordt naar de begroting 2022. Gekeken naar het totale budget van beheer en onderhoud heeft het herijken van het integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) bevestigd dat de benodigde middelen - als opgenomen in de begroting 2022 - structureel noodzakelijk zijn.

Steinerbos
De eerste maanden van 2022 heeft Steinerbos BV nog de gevolgen ondervonden van de corona maatregelen. Vanwege deze maatregelen was het economisch niet rendabel om zwembaden en ijsbanen open te houden en heeft het Rijk € 46 miljoen beschikbaar gesteld om de financiële gevolgen van die periode te verzachten. Vanwege de sluiting van het park begin 2022 is er aanspraak gemaakt op de 3e en 4e tranche van de SPUK-IJZ regeling van het Rijk. In totaal heeft Steinerbos BV een bedrag van afgerond € 181.000 ontvangen. De gemeente Stein heeft de kwijtgescholden huurkosten van circa € 28.000 terugontvangen van het Rijk. Steinerbos BV heeft het jaar 2022 vervolgens kunnen afsluiten met een positief resultaat van € 206.000.

Stormschade
In de eerste maanden van 2022 is er door een aantal stormen schade aangericht aan het bomenbestand binnen de gemeente. Hiervoor is later extra budget vrijgemaakt.
Er zijn extra opruimwerkzaamheden uitgevoerd, situaties veiliggesteld en later in het jaar weer bomen bijgeplant. Dit zowel voor het stedelijke- als het buitengebied van de gemeente.

Corona herdenkingsmonument
In 2022 is het corona herdenkingsmonument aangelegd. Deze kosten worden voor eenzelfde bedrag afgedekt uit de reserve corona.

Speelvoorzieningen

Het traject is opgestart om te komen tot een toekomstbestendig en breed gedragen beleidsplan en bijbehorend uitvoeringsprogramma op het gebied van sport, bewegen en spelen in de openbare ruimte. Hieraan zal in 2023 verder vorm en inhoud gegeven worden.

Levensbomenbos
In 2022 is een plan van aanpak opgesteld om het levensbomenbos vorm te geven. Als eerste stap zijn concept ideeën uitgewerkt als basis voor een toekomstige inrichting van een dergelijk bos.

Relatie verbonden partij met realisatie programma

Verbonden partij	Samenwerkings-vorm	Wat is de bijdrage aan dit programma?
Steinerbos BV	Privaat	Bijdrage aan de vrijetijdseconomie en toerisme
NV Theodora	Privaat	Bijdrage aan het in stand houden van kasteel Elsloo en het kasteelpark.

Wat heeft het gekost ?

Baten en lasten

Sport, cultuur en recreatie (x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	5.054	5.273	4.968
Baten	901	936	476
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-4.153**	**-4.337**	**-4.493**

Sociaal Domein

Inleiding

Het programma sociaal domein levert een bijdrage aan de kernwaarde sociale en vitale kernen. Binnen onze kernen is sprake van dorpse saamhorigheid en gemeenschapszin. In onze kernen zijn inwoners actief, helpen ze elkaar en nemen ze zelf initiatief. Dit willen we behouden en verder versterken. Dit doen we samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Het programma sociaal domein levert een bijdrage aan de kernwaarde bereikbare en bedrijvige gemeente. Het gaat dan in het bijzonder om de strategische keuze van voldoende arbeidspotentieel waarbij participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt onderdeel is.

Op het gebied van wonen en zorg is er een opgave voor de gemeente Stein. Er is sprake van bevolkingskrimp, van vergrijzing en ontgroening. Aansluitend op het rijksbeleid stimuleren wij dat mensen langer thuis blijven wonen in hun vertrouwde omgeving. Daarom streven wij naar toekomstbestendige kernen, met passende (zorg- en welzijn)voorzieningen en een infrastructuur die aansluit bij de uitdagingen van deze tijd.

Het project Grip Op Sociaal Domein is in 2022 succesvol afgerond. 2023 zal in het teken staan van het afronden van de nog lopende projecten. Daarnaast werken we eraan om ook structureel grip op het sociaal domein te blijven houden.

Taakvelden

Dit programma omvat de taakvelden:
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
6.2 Wijkteams
6.3 Inkomensregelingen
6.4 Begeleide participatie
6.5 Arbeidsparticipatie
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
6.81 Geëscaleerde zorg 18+
6.82 Geëscaleerde zorg 18+

Wat hebben we bereikt ?

Voor het jaar 2022 is opnieuw uitvoering gegeven aan het integraal beleidsplan sociaal domein 2018-2023. Met dit beleidsplan inclusief de bijbehorende uitvoeringsagenda wordt voorzien in een vertaling van de strategische kernwaarden "sociale en vitale kernen" en "bereikbare en bedrijvige gemeente".
De centrale thema's hierbij zijn:

- Kracht bij mensen zelf
- Integrale samenwerking
- Maatwerk & kwaliteit
- Communicatie & informatievoorziening
- Innoveren en experimenteren

De uitvoeringsagenda wordt jaarlijks geëvalueerd en eveneens wordt jaarlijks een uitvoeringsagenda opgesteld voor het volgende jaar.

Bezuinigingen

De bezuinigingen genoemd in onderstaande tabel zijn bezuinigingen die voortvloeien uit de begroting 2021. Bezuinigingen die pas vanaf 2022 ingaan, zijn tekstueel toegelicht in het programma.

Bezuinigingen	2021	2022	2023	2024	2025
PIW		50.000	50.000	50.000	50.000
Mantelzorg		1.500	1.500	1.500	1.500
THC de Brug	7.600	19.000	38.000	38.000	38.000
Regionale subsidie Levanto	2.940	2.940	2.940	2.940	2.940
Vluchtelingenwerk		2.445	2.445	2.445	2.445
Sociale werkvoorziening	30.000	60.000	90.000	90.000	90.000
Aanbesteding begeleiding		17.000	17.000	17.000	17.000
Huishoudelijke hulp	20.000	40.000	60.000	60.000	60.000
Individueel vervoer	1.356	4.746	8.136	10.000	10.000
Woningaanpassingen	2.000	4.000	6.000	6.000	6.000
Eigen bijdrage			4.560	4.560	4.560
Voordeel zorg door POH	120.000	240.000	360.000	360.000	360.000
Praktijk Ondersteuner Huisarts (POH)		-23.000	-23.000	-23.000	-23.000
Aanbesteding Jeugd			180.000	180.000	180.000

Wat hebben we ervoor gedaan ?

Samenkracht en burgerparticipatie

Dorpsontwikkeling en Eigen kracht
In 2022 is er vanuit Dorpsontwikkelingsprocessen door inwoners aandacht gevraagd voor de borging van buurtcentra en huiskamers; laagdrempelige ontmoetingsplekken die door vrijwilligers worden beheerd. Aanleiding was dat enkele locaties nog geen structurele financiering kenden en telkens subsidie moesten aanvragen ten laste van het Eigen kracht pilot budget.
Dit heeft geleid tot het Advies Laagdrempelige ontmoetingslocaties dat in december 2022 door de raad is vastgesteld. Hiermee is geregeld dat per 2023 voor bepaalde locaties de huisvestingskosten structureel worden vergoed en dat er een duidelijker kader is voor dit soort ontmoetingsplekken ten aanzien van de locatie, de omvang in m2 en de functies.
Ook is er hierdoor meer ruimte voor nieuwe burgerinitiatief projecten die in aanmerking komen voor het Eigen kracht pilot budget.

In 2022 is er voor in totaal €15.896,- subsidie verstrekt van de jaarlijks beschikbare €40.000,-. Subsidie is verleend aan diverse burgerinitiatieven, waaronder huiskamers en buurtcentra, carnavals- en kerstversiering, opknappen buurtbank Catsop, tentoonstelling Historiehuis. Er zijn geen aanvragen afgewezen.

Informele zorg
In 2022 zijn 988, bij het Steunpunt Mantelzorg Zuid geregistreerde, mantelzorgers van onze inwoners gewaardeerd. Dat gebeurde dit jaar voor het eerst met onze eigen lokale cadeaubon: de Steinpas, ter waarde van € 40,-. In de week van de jonge mantelzorger in juni zijn daarnaast de 93 jonge mantelzorgers gewaardeerd met een Bol.com cadeaubon.

Het Steunpunt Mantelzorg Zuid heeft in 2022 de ondersteuning van mantelzorgers verzorgd. Hier ontving Envida, waar het Steunpunt onderdeel van is, een subsidie voor.

Met diverse partners die betrokken zijn bij informele zorg is het aanbod aan vervangende zorg in kaart gebracht. Dit is inmiddels digitaal ontsloten en wordt ook op papier beschikbaar gemaakt.

In de zomer van 2022 zijn inwoners middels een actie uitgenodigd een kaartje te schrijven voor iemand die thuis blijft tijdens de vakantiemaanden. Ook is aandacht gevraagd voor eenzaamheid via bestickering op bussen in december. Informatie en activiteitenaanbod voor inwoners die daar behoefte aan hebben, is op www.gemeentestein.nl/eenzaamheid bij elkaar gebracht.

Financiële gezondheid
In 2022 is weer meer gebruik gemaakt van onze minimaregelingen na twee jaar van onderbenutting door corona. Zo zijn dankzij een zomer- en een winterkledingdag dit jaar, maar liefst 248 kledingpakketten aan kinderen verstrekt. De kosten als gevolg van de toegenomen vraag zijn gedekt door de doorgeschoven budgetten van 2020 en 2021.

In november en december is onderzoek gedaan naar rondkomen bij onze inwoners. Onderdeel van dit onderzoek was ook een klanttevredenheidsonderzoek Schuldhulpverlening & Budgetbeheer. De resultaten uit dit onderzoek gaan ons helpen om de dienstverlening aan inwoners die het financieel moeilijk hebben te verbeteren.

In 2022 is de derde editie van de Rondkomenkrant verschenen. Met onder andere informatie over de minimaregelingen in onze gemeente. Ook is de dienstverlening op het gebied van schuldhulpverlening en budgetbeheer onder de aandacht gebracht.

Als gevolg van de hoge inflatie en fors gestegen kosten voor energie hebben nieuwe groepen inwoners te maken gekregen met geldzorgen. Om ook deze groep te voorzien van informatie en te verwijzen naar passende ondersteuning is een samenwerking gestart met Geldfit.nl.

Collectief vervoer
Inwoners die gebruik maken van Omnibuzz vervoer betalen sinds januari 2022 een hogere eigen bijdrage. Deze tariefsverhoging is een beheersmaatregel die uitgevoerd is conform project 'Grip op het Sociaal Domein'.

Welzijnswerk
In 2022 zijn bezuinigingen op subsidies in het kader van 'Grip op sociaal domein' binnen het voorliggend veld doorgevoerd. De gemeente Stein is gesprekken met de partners blijven voeren over de effecten. Dit heeft bijvoorbeeld geresulteerd in het terugdraaien van het aantal uren voor de aanwezigheid bij de open inlopen op het oude niveau. Ook zijn gesprekken gevoerd over de doorontwikkeling van het voorliggend veld, vooralsnog gericht op één specifieke partners. Dit zal in 2023 verder vorm gegeven worden.

Stimuleren burgerkracht
In 2022 hebben organisaties die een evenementensubsidie en een maatschappelijke activiteitensubsidie hebben aangevraagd ook aanspraak kunnen maken op de stimuleringsregeling Burgerkracht. In 2022 was hiervoor 110.000 beschikbaar, waarvan 35.000 ter ondersteuning is uitgekeerd in 2022. De restanten zijn doorgeschoven naar 2023 en verder, zodat er jaarlijks 40.000 beschikbaar is in het kader van stimuleren Burgerkracht. Dit is in lijn met de wens uit het bestuursakkoord om de regeling structureel te maken.

Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraine / opvang asielzoekers
Voor de dekking van de kosten omtrent de opvang van de ontheemden uit Oekraïne is een specifieke uitkering (SPUK) in het leven geroepen. Uitgangspunt van deze regeling is dat gemeenten volledig gecompenseerd worden voor de kosten die gemaakt zijn. De totale kosten over 2022 betreft een bedrag van circa € 650.000. Deze kosten hebben voornamelijk te maken met huisvestingskosten, leefgeld, inboedel, aansluitingskosten, beheerskosten Ad Hoc etc.
Deze kosten zijn dan ook volledig verantwoordt via de SISA.

De kosten die gemaakt zijn omtrent de opvang van asielzoekers kennen een andere financieringsstroom. Deze uitgaven worden bij de Veiligheidsregio gedeclareerd. Dit betreft over 2022 een bedrag van circa € 290.000.

Leader programma
Reeds in 2020 is besloten om € 20.000 uit het LEADER budget bij te dragen aan het kennis -en informatiecentrum Elsloo. Daarnaast is besloten om € 8.055 bij te dragen aan de reconstructie van

de kloostertuin als onderdeel van de visie 'Van Maas tot de Bath'. In afwachting van de verstrekking van deze toegezegde bijdrages is het budget van € 28.055 doorgeschoven baar 2023.

Onderzoek accommodaties / kerkenvisie
In 2021 is samen met de kerkbesturen en betrokken partijen gestart om een kerkenvisie voor alle kerken in de gemeente Stein op te stellen. Doel van deze visie op religieuze gebouwen is het inventariseren van de problematiek van gebedshuizen, het bieden van een duurzaam perspectief op toekomstige omstandigheden, het vormen van een netwerk van betrokken partijen en het maken van afspraken over de rol van die partijen. In november 2021 is uw raad middels een presentatie op de hoogte gebracht van de stand van zaken. In 2022 is de raad middels een RIB op de hoogte gesteld van stand van zaken. In 2023 zal dit traject worden afgerond.

Inkomensregelingen

Vidar
Deze component gaat over de bijdrage die de gemeente Stein moet betalen aan de centrumgemeente Sittard-Geleen voor de uitvoering van activiteiten die vastgelegd zijn in de centrumregeling. Er kan geconstateerd worden dat het financieel resultaat nagenoeg gelijk is aan bijgestelde begroting 2022.

Ten opzichte van de start van Vidar (2020) zien we een aantal ontwikkelingen. In 2022 zien we dat een kleinere groep inwoners (40% t.o.v. 60% in 2020) bemiddeld kan worden naar werk. In plaats van werk zien we dat steeds meer inwoners doorverwezen worden naar een participatietraject (45% in 2022 t.o.v. 25% in 2020). Gezien voornoemde ontwikkelingen ligt bij Vidar in 2022 meer nadruk op investeren in maatschappelijke participatie en talentontwikkeling. In september 2022 is Vidar in de Wijk Nieuwdorp van start gegaan. Vidar in de Wijk Nieuwdorp is een voorbeeld van een voorziening die past bij meer inzet op maatschappelijke participatie en talentontwikkeling. Op 31 oktober 2022 is de gemeenteraad tijdens raadsessie Vidar nader geïnformeerd over deze ontwikkelingen.

In de eerste helft van 2022 is het aantal Steinse bijstandsgerechtigden rond 270. In het derde kwartaal zien we een stijging naar 280. Dit verschil is vooral ontstaan door instroom van statushouders. Eind 2022 zien we een lichte daling van het aantal bijstandsgerechtigden naar 279. Vidar spant zich in om inwoners zoveel als mogelijk te begeleiden naar werk. Een van de manieren om dit te bereiken is het organiseren van een banenmarkt.

Voor meer informatie over ontwikkelingen binnen taakveld Vidar wordt verwezen naar de kwartaalrapportages sociaal domein onderdeel participatie 2022 en tevens de financiële bijlage behorende bij de kwartaalrapportages.

Energietoeslag
De energietoeslag helpt huishoudens met een laag inkomen om de sterk gestegen energierekening te betalen. De toeslag is bedoeld voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. De gemeente Stein heeft gekozen voor huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Hiervoor heeft de gemeente Stein een totaalbudget beschikbaar gesteld van € 1.729.496 (grotendeels ontvangen via Rijk).
Vidar voert deze maatregel namens de gemeente Stein uit. Ultimo 2022 is € 1.578.497 uitgegeven. Huishoudens kunnen de energietoeslag 2022 nog aanvragen tot 30 juni 2023.
Dit betekent dat in 2022 concreet een restantbudget energietoeslag is van circa € 150.998.

Begeleide participatie

Sociale werkvoorziening
In het kader van het formeel werkgeverschap voor de Wsw-medewerkers is gemeenschappelijke regeling Vidar Wsw (GR Vidar Wsw) gevormd. Voor dit onderdeel is een aparte ontwerpbegroting en meerjarenraming GR Vidar Wsw vormgegeven waarin het negatief subsidieresultaat, bijdrage in

overig resultaat en de Wsw subsidieverlening verwerkt is. Het financieel resultaat van de gemeentelijke bijdrage is ultimo 2022 voor de gemeente Stein € 3.837 minder ten opzichte van begroting 2022.

Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Woningaanpassingen
In 2022 heeft een regionale aanbesteding trapliften plaatsgevonden. Er is met gegunde partij (TK Home Solutions) een raamovereenkomst gesloten voor het leveren, plaatsen en onderhouden en na gebruik verwijderen van trapliften.

Huishoudelijke ondersteuning
Binnen de huishoudelijke ondersteuning wordt nog steeds een stijging in het aantal indicaties gezien. Mede als gevolg van de aanzuigende werking na de invoering van het abonnementstarief Wmo in 2019. Dit resulteert ook in oplopende wachtlijsten bij de aanbieders en bij de toegang van de Wmo. Deze ontwikkelingen worden gemonitord en waar het kan worden interventies ingezet. Het budget Huishoudelijke ondersteuning is in 2022 opnieuw structureel naar boven bijgesteld met € 163.000. Echter is dit budget in 2022 niet geheel gebruikt vanwege het later starten van de huishoudelijke ondersteuning ten gevolgen van de wachtlijsten bij de aanbieders. Dit wil zeggen dat zowel de huishoudelijke ondersteuning en de uitgaven zijn uitgesteld.

Investeringsbudget Grip op Sociaal Domein
Het beschikbaar gestelde investeringsbudget voor het uitvoeren van de beheersmaatregelen Grip Op Sociaal Domein voor 2022 bedraagt € 219.576, maar met het resterende budget van 2021 bedraagt het totaal € 304.157. Hiervan is een restantbedrag van 104.289 doorgeschoven naar 2023.
Het project GOSD is inmiddels succesvol afgerond, de financiële doelen zijn volledig behaald. Wel zijn er nog niet afgeronde beheersmaatregelen die als regulier project worden opgepakt in het sociaal domein. Het resterende deel van het budget wat is doorgeschoven kan hiervoor worden ingezet.

Clientvolgsysteem
De raad heeft bij besluit van 3 februari 2022 middelen beschikbaar gesteld voor de aanbesteding en implementatie van een cliëntvolgsysteem. In 2022 een bedrag van € 140.000 en in 2023 een bedrag van € 12.500. Het aanbestedingsproces heeft een langere doorlooptijd gehad dan voorzien, waardoor een bedrag van € 115.000 is doorgeschoven naar 2023.
Eind Q4 is de aanbesteding afgerond. De verwachting is dat het nieuwe cliëntvolgsysteem Q4 2023 operationeel zal zijn.

Maatwerkdienstverlening 18+

Wmo begeleiding
Sinds 1 januari 2022 zijn nieuwe overeenkomsten afgesloten met ongeveer dertig hoofdaanbieders voor het uitvoeren van Wmo Begeleiding, Groepsbegeleiding en Kortdurend verblijf. De nieuwe overeenkomsten hebben zich vertaald in nieuwe AmvB reële tarieven en een nieuwe werkwijze. Middels een uitvraag bij de aanbieders zijn de arrangementen omgezet in uren en minuten. De uitgaven van 2022 waren € 1,3 miljoen ten opzichte van € 1,9 miljoen in 2021. Gedurende 2022 is het budget met € 705.000 afgeraamd. Dit effect wordt veroorzaakt door de andere systematiek en de daarmee samenhangende verzilveringspercentage van de indicaties. In 2023 wordt de aframing opnieuw gemonitord.

Beschermd wonen
De wetswijziging met betrekking tot Beschermd wonen en het woonplaatsbeginsel is opnieuw uitgesteld. Vanwege alle voorbereidingen op de landelijke doordecentralisatie hebben gemeente Maastricht en gemeente Sittard-Geleen -ondersteund door Stein en Beek- in afstemming met het ministerie van VWS besloten om vooruitlopend toch de middelen van Beschermd wonen te splitsen,

zodat de Westelijke Mijnstreek zelfstandig Beschermd wonen kan uitvoeren met Sittard-Geleen als coördinerend (informele) centrumgemeente. Op 6 december 2022 is over de ontwikkelingen met betrekking tot Beschermd wonen een Raadsinformatiebrief verstuurd. In 2023 worden de landelijke ontwikkeling gevolgd en eventueel uitgewerkt.

Wachtlijst Wmo
De ontstane wachtlijst bij de uitvoering van de Wmo is door procesoptimalisatie vanaf het derde kwartaal 2022 gestabiliseerd naar 12 weken. Voor deze procesoptimalisatie fluctueerde deze wachtlijst binnen de Wmo tussen de 12 en de 21 weken. Op 3 november 2022 is over de ontwikkelingen met betrekking tot de procesoptimalisatie Wmo een Raadsinformatiebrief verstuurd.

Maatwerkdienstverlening 18-

Jeugdzorg
Na jaren van stijgende kosten van jeugdzorg zien we nu net als in 2021 een kentering: de kosten zijn in 2022 weer gedaald, door een afname van het aantal lopende voorzieningen.

Grootste oorzaak hiervan is de wijziging van het woonplaatsbeginsel. Andere ontwikkelingen die een positief effect hebben op de ontwikkeling van de kosten zijn:

- De POH-j (praktijkondersteuner Jeugd) De POH-j is aangesteld om cliënten en casussen waar mogelijk zelf op te pakken dan wel door te verwijzen naar het voorliggend veld of de gemeentelijke toegang. De POH-j zet pas door naar de gespecialiseerde j-GGZ-hulp als dat echt noodzakelijk of gewenst blijkt. Uit de resultaten over 2022 blijkt dat de POH-j ervoor gezorgd heeft dat minder cliënten worden doorgezet naar (dure) maatwerkvoorzieningen.

- Het doelgroepenarrangement onderwijs-jeugd (DOJ). Dit is jeugdhulp op school, waarbij jeugdigen gezamenlijk in de klas worden begeleid waardoor geen individuele arrangementen voor begeleiding meer nodig zijn. Hierdoor vallen de kosten ZIN lager uit. Of dit inderdaad onder de streep een besparing oplevert wordt in 2023 concreet onderzocht.

Verder heeft er nog andere inzet plaatsgevonden binnen Jeugd om de kosten te reduceren.
Het budget is in 2022 door bovenstaande ontwikkelingen naar beneden bijgesteld kunnen worden. De totale realisatie van de jeugdkosten (alleen ZIN) is € 6,58 miljoen in 2022. In 2021 was dit een bedrag van € 6,89 miljoen.

XONAR is een van de grootste aanbieders van jeugdhulp in onze regio. In de afgelopen jaren is hun exploitatie verliesgevend geweest. Daarom is al enige tijd de frequentie van de reguliere periodieke gesprekken verhoogd en is sinds juli 2022 het draaiboek continuïteit jeugdhulp van kracht. Op XONAR is trede 3 van toepassing wat onder meer inhoudt dat verplicht een herstelplan moet worden opgesteld dat moet leiden tot een duurzaam herstel van de situatie. De Jeugdautoriteit monitort de voortgang van de ontwikkelingen. Uiteindelijk gaat het erom dat de continuïteit van de jeugdhulp verzekerd is.
Het herstelplan is in december 2022 door XONAR opgeleverd. Omdat het herstelplan bedrijfsgevoelige informatie bevat heeft XONAR het document onder geheimhouding met de gemeenten gedeeld. Voor de gemeenteraden is de publieksversie beschikbaar. Het herstelplan is door de gemeenten en de Jeugdautoriteit grondig geanalyseerd. Onze vragen hebben wij met XONAR besproken. Om de continuïteit van de jeugdzorg te borgen is in 2023 een financiële bijdrage van de gemeenten noodzakelijk. Op dit moment wordt samen met XONAR, de Jeugdautoriteit en de regievoerder gewerkt aan de voorbereiding van de besluitvorming.

Transformatieplan jeugd en aanbesteding jeugdzorg
De contracten met de jeugdzorg aanbieders liepen af per 1-1-2023. Om tot nieuwe afspraken te komen geven de 16 gemeenten gezamenlijk uitvoering aan een regionaal transformatieplan. Vanaf juni 2021 waren verschillende werkgroepen actief om op basis van vijf segmenten de jeugdhulp in onze regio opnieuw te verwerven. Het betreft de segmenten 1: wonen, 2: verblijf, 3: dagbehandeling, 4: ambulant, 5: crisishulp.

Voor alle segmenten is de aanbesteding eind 2022 afgerond. Het aantal gecontracteerde aanbieders is daarbij flink teruggebracht (waarbij veel gewerkt wordt met onderaannemerschap).

Voordelen daarvan zijn o.a.:
- Met minder contractpartijen kan dieper op de inhoud in worden gegaan. Er is meer tijd om goed te sturen met een focus op kwaliteit en het halen van meetbare doelen.
- Eindverantwoordelijkheid ligt bij de hoofdaannemer. Met name bij cliënten die meervoudige zorg of ondersteuning ontvangen kan dat een positieve impact hebben. Je weet altijd wie je moet aanspreken op resultaten en of eventuele klachten.
- Minder zorgfraude/cowboys want hoofdaannemer(s) kunnen werken met een klein aantal vertrouwde partijen.

In 2023 wordt samen met de gecontracteerde aanbieders verder gewerkt aan onze doelstellingen. Voor de ambulante jeugdhulp gebeurt dit op subregionaal niveau (voor ons de Westelijke Mijnstreek), vanwege de belangrijke samenhang met het voorliggend veld en lokale voorzieningen. In 2022 hebben we hiervoor een aantal ontwikkelopgaven geformuleerd en verschillende bijeenkomsten georganiseerd met partijen in het voorliggend veld, toegangen, en ouders/jongeren om eenieder in de Westelijke Mijnstreek te informeren en mee te nemen in dit proces. Gezamenlijk zijn ook drie visies opgesteld, op 1 Normaliseren, 2 Versterking van samenwerking en inzet met en rondom de gezinnen en 3 Verantwoordelijkheden rondom regie.
Met de input uit deze bijeenkomsten gaan we in 2023 de dialoogrondes in met de aanbieders van ambulante jeugdhulp om te komen tot een ontwikkelagenda voor de komende jaren.

Geescaleerde zorg 18+

Veilig Thuis
Niet-acute meldingen Veilig Thuis die worden doorgezet naar de betreffende gemeente, worden in Stein direct doorgezet naar- en verder opgepakt door Partners in Welzijn.
Per 1 april 2022 zouden we deze werkzaamheden gaan inbesteden: team Jeugd en Wmo zouden deze meldingen zelf oppakken. Voor een goede overdracht zijn de medewerkers van Partners in Welzijn en onze medewerkers van team Jeugd/Wmo de eerste 3 maanden van 2022 samen opgetrokken. Deze gezamenlijke inzet bleek in de praktijk erg waardevol. Een goede afstemming, taakverdeling en samenwerking tussen Partners in Welzijn en team Jeugd/Wmo op het gebied van de afhandeling van Veilig Thuis-meldingen blijkt in de praktijk veel beter te werken dan de afhandeling van deze meldingen door één van deze partijen. Ieder heeft haar eigen expertise. Vandaar dat uiteindelijk besloten is om de werkzaamheden niet (volledig) in te besteden, maar om Partners in Welzijn een rol te laten behouden en te komen tot een goede taakverdeling. Middels een Raadsinformatiebrief d.d. 6 juli 2022 (“Opvolgen van Veilig Thuis meldingen”) bent u hierover geïnformeerd.

Geescaleerde zorg 18-

Relatie verbonden partij met realisatie programma

Verbonden partij	Samenwerkings-vorm	Wat is de bijdrage aan dit programma?
GR Vidar Wsw	GR	Het versterken van de lokale economie door het uitvoeren van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)
Omnibuzz	GR	Het zorgdragen voor het vervoer van klanten met een beperking die een beroep kunnen doen op de Wet maatschappelijke ondersteuning. Daarnaast wordt de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking bevorderd.

Wat heeft het gekost ?

Baten en lasten

Sociaal domein (x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	29.226	29.904	28.537
Baten	5.526	5.610	5.730
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-23.700**	**-24.294**	**-22.807**

Volksgezondheid en milieu

Inleiding
Het programma volksgezondheid en milieu levert een bijdrage aan de kernwaarde een duurzame leefomgeving met unieke waarden. Het gaat dan met name om de strategische keuze 'duurzame ontwikkeling' binnen deze kernwaarde. De komende jaren staan we immers ten gevolge van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord voor grote opgaven op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie. Deze opgaven zien wij als een urgente uitdaging om de leefomgeving verder te ontwikkelen.

Daarnaast biedt dit programma in algemene zin (wettelijke) randvoorwaarden ter bescherming van de gezondheid van onze inwoners waarbij een relatie gelegd kan worden met een gezonde leefomgeving.

Taakvelden
Dit programma omvat de taakvelden:
7.1 Volksgezondheid
7.2 Riolering
7.3 Afval
7.4 Milieubeheer
7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Wat hebben we bereikt ?
Stein heeft unieke omgevingswaarden die we willen behouden en versterken. Enerzijds vanwege de gunstige geografische ligging en anderzijds door de aanwezigheid van hoogwaardige voorzieningen. Door de cultuurhistorische waarden, de ligging aan de Grensmaas en diverse groene verbindingen is tevens sprake van landelijk wonen binnen een groter verstedelijkt gebied.
Dit is in 2022 verder uitgebouwd zodat wij ons steeds meer als prettige woongemeente profileren.

Dit deden we mede aan de hand van onze duurzaamheidsagenda.

Bij een woongemeente hoort ook een goede gezondheid. Ons gezondheidsbeleid had tot doel gezondheidsbevordering en preventie van gezondheidsproblemen bij onze bevolking. Deze doelen zijn deels ook opgepakt binnen het sportbeleid (gezondheidsbevordering middels meer bewegen en tegengaan van overgewicht). Binnen het programma lag de nadruk in deze beleidsperiode op de te realiseren trendbreuk in Zuid-Limburg.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen is op basis van wet- en regelgeving een belangenafweging gemaakt die leiden tot een evenwicht tussen enerzijds een goed woon- en leefklimaat en anderzijds ons economisch klimaat. Het milieudeel is via de RUD opgepakt.

In het kader van volksgezondheid en milieu zijn ook de thema’s afval en water relevant. Het is van belang om huishoudelijk afval goed gescheiden aan te bieden. In 2022 is het uitvoeringsprogramma van afval naar grondstof vastgesteld en zijn acties uit ons GRP verder opgepakt.

Bezuinigingen
N.v.t.

Wat hebben we ervoor gedaan ?

Volksgezondheid

GGD
In 2022 zijn de prenatale huisbezoeken door de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) uitgebreid, als gevolg van een wetswijziging per 2022.
Ook is verder gewerkt aan de 'Trendbreuk Zuid-Limburg': De programma's Voorzorg, Stevig Ouderschap en Nu niet Zwanger zijn regionaal opgezet. Verder is een regionale coalitie Kansrijke Start geformeerd, bestaande uit diverse partijen uit zowel het sociaal- als het medisch domein. Om lokale accenten aan te kunnen brengen is het doel om in alle 16 gemeenten ook lokale coalities op te richten. In Stein is dit in 2022 gebeurd. Het is vooral van belang om de verbinding tussen het medisch domein (denk aan verloskunde, kraamzorg, huisarts) en het sociaal domein (zoals welzijns/maatschappelijk werk, kinderopvang) te leggen zodat men elkaar goed weet te vinden waar nodig.

Riolering

In de Westelijke Mijnstreek werken we al lange tijd samen in de waterketen. In onze regio zijn de gemeenten, het Waterschap Limburg (WL), het Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) en Waterleidingmaatschappij Limburg (WML) samen verantwoordelijk voor de levering, inzameling, het transport en de zuivering van water.

In 2021 is het Beleidsplan Water & Klimaatadaptatie vastgesteld. Het beleids- en uitvoeringskader bestaat uit vier plannen (beleidsplan, beheerplan, kostendekkingsplan en projectplan). Deze plannen vormen samen het verbrede gemeentelijke rioleringsplan van de gemeente Stein en zijn het resultaat van de samenwerking met onze partners in de waterketen.
Verder is in 2021 ook de optimalisatie van het basisrioleringsplan en de klimaatstresstest afgerond. De hieruit verkregen inzichten leveren belangrijke input voor het beleidsplan Water & Klimaatadaptatie en voor de aanpassingen die we in de komende jaren aan onze voorzieningen gaan uitvoeren.

Aan de hand van de onderhoudsprogramma's en de in 2022 uitgevoerde rioolinspecties, is de inhaalslag van reparatie van riolen en kolken en daarmee de verbetering van de kwaliteit van ons stelsel verder voortgezet.

De totale lasten voor het uitvoeren van de gemeentelijke zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater bedroegen in 2022 € 2.721.000. De opbrengst van de rioolheffing was in 2022 € 2.728.000. Uitgaande van bovengenoemde bedragen sluit het rioolcompartiment 2022 met een overschot van € 7.000. Op grond van de gemeentewet mag de rioolheffing maximaal 100% kostendekkend zijn. Het overschot van € 7.000 is dan ook (terug)gestort in de rioolvoorziening. In onderstaand overzicht is dit saldo nader gespecificeerd.

Specificatie saldo rioolcompartiment (x € 1.000) + = voordelig / - = nadelig	**Begr. 2022**	**Rek. 2022**	**Saldo 2022**
Lasten:			
perceptiekosten	89	81	7
onderhoudskosten	915	874	41
kapitaallasten	947	907	40
interne doorberekeningen en overhead	506	506	-
doorberekende BTW	369	353	16
Saldo kosten	**2.826**	**2.721**	**105**
Baten:			

beschikking over rioolvoorziening	120	-	-120
opbrengsten rioolheffing	2.706	2.728	22
Saldo van baten en lasten	**2.826**	**2.728**	**-98**
Totaal saldo / storting in rioolvoorziening	**-**	**7**	**7**

Afval

De gemeente heeft een wettelijk inzamelplicht voor het afval van huishoudens. Op grond van artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer mogen gemeenten voor de inzameling van het afval van huishoudens een afvalstoffenheffing invoeren. De baten van de afvalstoffenheffing mag maximaal 100% kostendekkend zijn. In 2022 waren de baten van de afvalstoffenheffing- en verwerking € 4.067.000. Zetten we deze baten af tegen de totale netto kosten, groot € 3.840.000 dan betekent dit dat in 2022 Een positief saldo van € 227.000 op het afvalcompartiment is gerealiseerd. Omdat de opbrengst van de afvalstoffenheffing maximaal 100% kostendekkend mag zijn is dit overschot toegevoegd aan de daartoe gevormde egalisatiereserve afvalstoffenheffing. Hierdoor kan het overschot in de komende jaren ingezet worden voor het dempen van de tarieven van de afvalstoffenheffing.

In onderstaand overzicht is het positief saldo van het afvalcompartiment gespecificeerd:

Specificatie saldo afvalcompartiment (x € 1.000) + = voordelig / - = nadelig	**Begr. 2022**	**Rek. 2022**	**Saldo 2022**
Lasten:			
perceptiekosten	452	423	29
Kosten afvalinzameling- en verwerking	1.564	1.612	-48
kosten milieuparken	705	723	-18
interne doorberekeningen en overhead	647	647	-
doorberekende BTW	452	435	17
Saldo kosten	**3.820**	**3.840**	**-20**
Baten:			
opbrengsten afvalverwerking	541	781	240
opbrengsten afvalstoffenheffing	3.279	3.286	7
Saldo van baten en lasten	**3.820**	**4.067**	**247**
Totaal saldo / toevoeging aan egalisatiereserve afval	**-**	**227**	**227**

Grondstoffenbeleid van Afval naar Grondstof
In 2022 is de Oplegnotitie Regionaal Uitvoeringsplan (UVP) 'Van Afval Naar Grondstof 2022-2025' vastgesteld. Dit betreft een gezamenlijk uitvoeringsplan van de gemeenten Beek, Sittard-Geleen en Beek. Het UVP beschrijft de uitvoering van de doelen die in 2021 zijn vastgesteld in het Regionaal Beleidskader Van Afval Naar Grondstof. Na vaststelling van het UVP is in juli 2022 gestart met de uitvoering. Met een projectmatige aanpak en in nauwe samenwerking met RWM, gemeente Beek en gemeente Sittard-Geleen worden de maatregelen voorbereid en ingevoerd. In 2022 lag hierbij de focus op de maatregelen met ingang van 1-1-2023. Dit waren de actualisatie van de gezamenlijke regelgeving (betreft de afvalstoffenverordening met bijbehorende uitvoeringsregeling), wijziging inzamelfrequentie restafval (eenmaal per vier weken), wijziging inzamelfrequentie PMD (eenmaal per twee weken), aanpassing diftar-tarieven (betreft de verordening afvalstoffenheffing) en communicatie uitvoering UVP. Voor de overige maatregelen zijn

in 2022 de benodigde voorbereidingen getroffen en deze worden in 2023-2025 tot uitvoering gebracht.

Milieupark
Het milieupark (inclusief het tijdelijk milieupark aan de Dieterenstraat) voldoet niet geheel aan de vigerende wet- en regelgeving. Zo moet er in het kader van de milieumelding nog een akoestisch onderzoek worden aangeleverd en dient een deel van het milieupark te worden voorzien van een vloeistofdichte vloer. In 2022 is echter voorrang gegeven aan het opstellen van het uitvoeringsplan van Afval naar Grondstof. Als gevolg daarvan zijn in nauw overleg met goedkeuring van de RUD de werkzaamheden voor wat betreft het laten voldoen van het milieupark aan wet- en regelgeving, doorgeschoven naar 2023.

RWM
Gemeente Stein heeft aandelen in het aandelenkapitaal van RWM. In 2022 is dividend ontvangen van RWM. Dit betreft dividend over 2021 en een eenmalig dividend, in totaal € 169.700. Naar aanleiding van een amendement op de slotwijziging 2022, wordt dit dividend gedurende deze bestuursperiode toegevoegd aan de reserve egalisatie afval.

Er vindt geen bijdrage plaats aan deze verbonden partij. Middels een eindafrekening worden de kosten verwerkt binnen het afvalcompartiment en gedeeltelijk het rioolcompartiment. Deze onderbouwingen zijn terug te vinden in subtaakvelden riolering, afval en binnen de paragraaf lokale heffingen.

Milieubeheer

Duurzaamheid
In 2022 is in het kader van de duurzaamheidsagenda uitvoering gegeven aan onderstaande projecten:

- Met de buurgemeenten Beek en Sittard-Geleen en de Provincie Limburg is intensief overlegd over de mogelijkheden voor implementatie van het Groene Net in de gemeente Stein.
- Er zijn diverse maatregelen genomen en nader onderzocht om de gemeentelijke gebouwen te verduurzamen;
- In 2022 is het zonnepanelenproject van de gemeente Stein voortgezet (beëindigd per 1 januari 2023).
- Er is een telefonisch duurzaamheidsloket beschikbaar voor inwoners en inwoners kunnen gebruikmaken van het fysieke duurzaamheidsloket in het Huis van de Toekomst (in samenwerking met Zaam Wonen).
- Samen met Dubbel Duurzaam, de WoonWijzerWinkel Limburg, Zaam Wonen en Wonen Limburg is gewerkt aan de implementatie van duurzaamheidsmaatregelen door particuliere woningeigenaren en huurders in de gemeente Stein.
- In 2022 is, samen met andere Zuid-Limburgse gemeenten, gewerkt aan de uitvoeringsagenda van de Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg 1.0.

Vanuit de meicirculaire 2022 zijn er extra middelen beschikbaar gekomen voor uitvoeringskosten klimaatakkoord voor het jaar 2022. Voor de gemeente Stein betrof dit een bedrag van € 203.478. In 2022 hebben er omtrent dit doel geen uitgaven plaatsgevonden, en zijn de middelen niet doorgeschoven, waardoor er een onderschrijding van € 203.478 op het budget duurzaamheid is.

Handhavingscontroles
Wij hebben een last onder dwangsom opgelegd aan AsfaltNu vanwege een te hoge uitstoot van PAK’s en Benzeen. Om na te kunnen gaan of gevolg is gegeven aan de opgelegde last heeft uw raad bij de bestuursrapportage 2022 een incidenteel budget beschikbaar gesteld om middels emissiemetingen de uitstoot te controleren. Een daartoe deskundig bureau heeft in 2022 diverse metingen uitgevoerd en uw raad is over de resultaten geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief (RIB).

Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg
Als gevolg van langdurig openstaande vacatures bij de RUD ZL zijn de personele kosten in 2022 lager uitgevallen. Normaliter komen de lagere kosten tot uitdrukking in de jaarrekening van de RUD en worden deze naar rato verdeeld onder de deelnemers. De RUD heeft ervoor gekozen om dit bedrag al direct in mindering te brengen bij het 4e en laatste voorschotbedrag. Dit heeft geleid tot een incidenteel voordeel voor Stein in 2022 van € 26.500.

Aanpak energiearmoede
In 2022 is in het kader van de korte termijn energiearmoede aanpak (in samenwerking met Dubbel Duurzaam, de WoonWijzerWinkel Limburg en woningcorporaties Zaam Wonen en Wonen Limburg) de energiebespaaractie gestart. Huishoudens die de eenmalige energietoeslag hebben toegewezen gekregen (dit betreft circa 1.100 huishoudens met een inkomen van maximaal 130% van het sociaal minimum) zijn in aanmerking gekomen voor gratis energiebesparende middelen, een energiecoach en (onder voorwaarden) gratis vervangend energiezuinig witgoed. In 2022 heeft een deel van de betreffende huishoudens hiervan gebruik gemaakt.

In 2022 is er een bedrag uit de algemene middelen toegevoegd aan de middelen die vanuit het Rijk zijn ontvangen voor de aanpak van energiearmoede. Een bedrag van € 100.324 bovenop de rijksmiddelen van € 521.116. Deze middelen van € 100.324 zijn niet besteed geworden in 2022, omdat er nog geen volledige uitvoering heeft plaatsgevonden in 2022 en de uitvoering wordt voortgezet in 2023. Op dit onderdeel is er dus sprake van een onderschrijding van € 100.324.

Relatie verbonden partij met realisatie programma

Verbonden partij	Samenwerkings-vorm	Wat is de bijdrage aan dit programma?
GGD Zuid Limburg	GR	Het bevorderen van de gezondheid van inwoners door het tegengaan en vroegtijdig signaleren van ziekten. Daarnaast geven van voorlichting over gezonde voeding en het stimuleren van mensen tot meer beweging.
NV RWM	Privaat	Uitvoeren van de inzameling en het laten verwerken van huishoudelijk afval en het uitvoeren van opgedragen reinigingstaken van de 4 deelnemende gemeenten uit de Westelijke mijnstreek (waaronder Stein).
RUD	GR	Het verhogen van de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving tegen lagere kosten in relatie tot de doelstelling duurzaamheid.

Wat heeft het gekost ?

Baten en lasten

Volksgezondheid en milieu (x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	7.560	7.931	6.951
Baten	7.869	7.305	6.975
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**309**	**-626**	**24**

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Inleiding
Het programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting is van belang bij de verdere ontwikkeling van de kernwaarde 'Een duurzame leefomgeving met unieke waarden'. Het gaat dan met name om de strategische keuze 'Woonmilieus afstemmen op de toekomstige (regionale) samenstelling van de bevolking: kwalitatief en kwantitatief' en het verder versterken van de unieke omgevingskwaliteiten.

Ook heeft het programma raakvlakken met de kernwaarde sociale en vitale kernen uit onze strategische toekomstvisie. Sociale en vitale kernen zijn van belang voor een duurzame leefomgeving met unieke waarden. Inwoners nemen zelf initiatief en voelen zich verantwoordelijk voor hun eigen leefomgeving. Als gemeente geven wij hen hiervoor de ruimte.

Taakvelden
Dit programma omvat de taakvelden:
8.1 Ruimtelijke ordening
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)
8.3 Wonen en bouwen

Wat hebben we bereikt ?

Ons ruimtelijke beleid is afgestemd op de kernwaarden sociaal vitale kernen, een duurzame leefomgeving met unieke waarden en een bereikbare en bedrijvige gemeente en draagt daaraan bij. In 2022 is de nieuwe Omgevingsvisie vastgesteld.
In de Omgevingsvisie zijn de basisprincipes voor een integraal beleid ten aanzien van de fysieke leefomgeving door de raad vastgelegd. Samenvattend zijn deze basisprincipes:

Basisprincipe 1
De gemeente Stein is een eigenzinnige groene woongemeente in de Maasvallei waar het dorps wonen is in een verstedelijkt gebied met ruimte voor particulier initiatief en ondernemerschap.

Basisprincipe 2
Bij ruimtelijke opgaven en ontwikkelingen worden alle facetten van de leefkwaliteit (fysiek, sociaal, economisch, milieu, veiligheid en gezondheid) integraal meegewogen.

Basisprincipe 3
De specifieke kenmerken en kwaliteiten van een gebied staan centraal waarbij onderscheid wordt gemaakt in: woonkernen, buitengebied en bedrijventerreinen. Ook binnen deze gebieden staan de identiteit en unieke kenmerken van een gebied centraal, waarbij kwaliteit en kleinschaligheid leidende principes zijn.

Basisprincipe 4
Om onze ambities vorm te geven werken we samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, mede-overheden en andere betrokkenen. Hierbij denken en handelen we niet in tegenstellingen, maar ieder draagt vanuit zijn eigen betrokkenheid, kennis en ervaring bij aan het versterken van de leefkwaliteit in onze gemeente.

Basisprincipe 5
Afhankelijk van de opgave werken we samen op een passend schaalniveau. Dit kan op kern- of wijkniveau, gemeentelijk, (sub)regionaal, provinciaal of grensoverschrijdend zijn.

Bezuinigingen
N.v.t.

Wat hebben we ervoor gedaan ?

Ruimtelijke ordening

Omgevingswet
In 2022 is verder gewerkt aan het voorbereiden van onze organisatie op de komst van de Omgevingswet. Gedurende het jaar is echter duidelijk geworden dat de Omgevingswet wederom is uitgesteld. Bij aanvang van het jaar was de inwerkingtreding van de Omgevingswet gepland op 1 januari 2023 en nu is de datum van 1 januari 2024 voorzien. Dit heeft ertoe geleid dat er diverse aanpassingen in de projectplanning hebben plaatsgevonden.
In het eerste kwartaal van 2022 is de omgevingsvisie vastgesteld. We hebben ons verder in 2022 gericht op de uitvoering van een opleidingsplan en het communicatieplan (inclusief het vullen van informatie over de Omgevingswet op de website). Ook is gewerkt aan de toekomstige dienstverlening door het vullen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet door het maken van toepasbare regels (vragenbomen en vergunningchecks voor de meest aangevraagde vergunningen) en het implementeren van twee overige applicaties die samenhangen met dit digitale stelsel. Met de gemeenten Beek en Sittard-Geleen is verder gewerkt aan een omgevingsplanregeling voor Chemelot. Daarnaast bereiden wij ons voor op het maken van een omgevingsplan door de eerder vastgestelde bouwsteen voor de woonkernen verder uit te werken in een pilotproject voor de kern Meers.
Tenslotte zijn enkele gemeentelijke verordeningen beleidsneutraal aangepast die in 2023 ter vaststelling worden aangeboden.

Vanwege het eerder genoemde uitstel van de Omgevingswet, zijn enkele deelprojecten die kort voor de inwerkingtreding moeten plaatsvinden, inclusief de daaraan verbonden kosten, doorgeschoven naar 2023.

Inrichting openbare ruimte Kattekop
De derde fase van het woningbouwproject Kattekop is in 2022 opgeleverd inclusief de aanleg van de omliggende openbare ruimte. Hiermee is dit project afgerond.

Grondexploitaties

Woningbouw Meerdel
'Samen bouwen Meerdel' is een woningbouwontwikkeling waarbij de gemeente een 'Samenwerkings- en realisatieovereenkomst' is aangegaan met de CPO-vereniging CPO Meerdel en de wooncorporatie Zaam Wonen voor de realisatie van 10 koopwoningen en 5 sociale huurwoningen.

In 2022 heeft de verkoop van alle 15 bouwkavels plaatsgevonden. Begin januari 2023 is door de CPO vereniging en wooncorporatie Zaam Wonen gestart met de bouwwerkzaamheden. De bouw van de woningen is voor rekening en risico van de kopers van de kavels. De bouwwerkzaamheden zullen het hele jaar 2023 in beslag nemen. Dit betekent dat het gebied pas in 2024 woonrijp gemaakt wordt.

Woningbouw Bramert Noord fase 1
In de raadsvergadering van 23 juni 2022 heeft u de grondexploitatiebegroting Fase 1 Bramert-Noord vastgesteld.
De ontwikkeling omvat de realisatie van 50 bouwkavels voor diverse segmenten woningbouw.

Tegen het bestemmingsplan is beroep ingesteld waardoor het bestemmingplan nog niet onherroepelijk is en niet gestart kan worden met het bouwrijp maken van het gebied. Om vertraging in de uitvoering te beperken heeft het college besloten om te proberen tot een minnelijke schikking te komen met de appellant.

Woningbouw Poolster
In de raadsvergadering van 2 juni 2022 heeft u de grondexploitatiebegroting Poolster vastgesteld. Het plan omvat de realisatie van 17 kavels voor grondgebonden nultreden woningen, waarvan 10 kavels ten behoeve van sociale woningbouw op de locatie van de voormalige basisschool de Poolster.
In 2022 heeft de sloop van de school plaatsgevonden en zijn reeds 7 kavels verkocht.
Vanaf Q2 2023 wordt het plan bouwrijp gemaakt en vervolgens start medio 2023 de bouw van de woningen.

Woningbouw Elckerlyc
In de raadsvergadering van 2 juni 2022 heeft u de grondexploitatiebegroting Elckerlyc vastgesteld. Op de locatie van de voormalige basisschool Elckerlyc wordt één kavel gerealiseerd voor de bouw van een kleinschalig appartementencomplex met 19 appartementen.

Tegen het bestemmingsplan is beroep ingesteld waardoor het bestemmingplan nog niet onherroepelijk is en de sloop van de school nog niet heeft plaatsgevonden.

Wonen en bouwen

Kwaliteitsborging in de bouw
De Omgevingswet is (wederom) uitgesteld. Op 14 maart 2023 stemde de Eerste Kamer in met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Omdat de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) de Omgevingswet volgt, schuift deze daarmee tevens op. Het bedrag dat wij via het gemeentefonds hebben ontvangen voor de implementatie van de Wkb voor 2022 (€ 36.000) is via de slotwijziging doorgeschoven naar 2023.

Integraal woonwagenbeleid
In 2022 heeft het integraal woonwagenbeleid verder vorm gekregen in de reguliere bedrijfsvoering. Extra aandacht in het kader van Zorg en Participatie heeft toegezien op het sluiten van de zorgketen waardoor het beter mogelijk is om te kijken naar een passend aanbod in zorg en participatie activiteiten. De doelgroep onder de 27 jaar heeft extra aandacht gehad.
Op het gebied van kennisdeling hebben een aantal sessie plaatsgevonden. De eerste sessie was voor ketenpartners van gemeente Stein. De tweede sessie was bedoeld voor alle Limburgse burgemeesters in het informerend RIEC overleg. De integrale aanpak werd in beide sessies met groot enthousiasme ontvangen.

Regiocoordinator Wonen Westelijke mijnstreek
In de septembercirculaire gemeentefonds 2022 is aangegeven dat de middelen voor bevolkingsdaling in 2022 nog eenmalig worden gecontinueerd. Het bedrag per regio voor 2022 is identiek aan het bedrag van 2021. De middelen lopen per 1 januari 2023 definitief af. Hierdoor zijn de voor 2022 gereserveerde gemeentelijke middelen ten behoeve van de structurele invulling van de functie van regiocoördinator niet aangewend in 2022.

Gebiedsgerichte aanpak WAP Nieuwdorp
Doorontwikkeling gebiedsgericht werken
In navolging van de evaluatie DOPsgewijze aanpak (2017), is in 2022 het plan van aanpak Inbedding integraal gebiedsgericht werken opgesteld. Het plan houdt in dat vraagstukken en initiatieven in wijken en dorpen meer in samenhang per gebied worden besproken en opgepakt. Het plan van aanpak wordt als bouwsteen meegenomen in de organisatievisie die in 2023 wordt opgesteld. Op die manier wordt de gebiedsgerichte werkwijze in een bredere context bekeken. Na vaststelling van de organisatievisie volgt besluitvorming over het plan van aanpak Inbedding integraal gebiedsgericht werken.

Wijkaanpak Mijn Nieuwdorp
Nieuwdorp is een wijk in beweging. Voorzieningen en woningen zijn aan vernieuwing toe wat betekent dat delen van de wijk gaan veranderen. Dit vraagt een zorgvuldig proces.

Niet voor niets is Mijn Nieuwdorp een pilot voor de nieuwe Omgevingswet (met name op gebied van integraal gebiedsgericht werken en participatieprocessen).
Sinds 2019 werken we aan het Wijkactieprogramma (WAP) waarbij we komende jaren focussen op vier geprioriteerde opgaven: Bruisend Hart, Aanpak Woningvoorraad Kwadrant Zaam Wonen, Sociale aanpak 360 graden Nieuwdorp. Dit is vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst.

In 2022 zijn diverse werkzaamheden uitgevoerd voor de projecten.
Voor de Aanpak Woningvoorraad:

- zijn participatiebijeenkomsten georganiseerd door Zaam Wonen over de renovatie en sloop/nieuwbouw en door de gemeente over de herinrichting van de openbare ruimte;
- heeft de aanbesteding voor de renovatie en verduurzaming (huur) plaatsgevonden;
- is bureau DIEP aangesteld door de gemeente voor de begeleiding van particulieren voor de verduurzaming van hun woning in het projectgebied.

Voor Bruisend Hart:

- is het plangebied nader verkend en een ontwikkelprogramma opgesteld, hierover is de raad onlangs geïnformeerd via een raadsinformatiebrief;
- op basis van het ontwikkelprogramma is er een subsidieaanvraag voorbereid voor het Kwaliteitsmenu Limburgse Centra van de provincie Limburg;
- is door Zaam Wonen (initiatiefnemer) de onderhandeling met het kerkbestuur gestart over de aankoop van het kerkperceel.

Voor 360 graden Nieuwdorp:

- zijn wijkverhalen opgehaald door Zuyd Hogeschool studenten om een breder beeld te krijgen van gemeenschapsontwikkeling en sociale thema's in Nieuwdorp. Tevens is het wijkboek geïntroduceerd waarin wijkbewoners hun verhaal over de wijk kwijt kunnen;
- is Vidar in de Wijk gestart met een pilot kluswoning in Nieuwdorp als uitvalsbasis van waaruit mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag kunnen in de wijk;
- is een netwerkbijeenkomst georganiseerd met maatschappelijke professionals en een sociale kaart opgesteld waardoor professionals makkelijker contact leggen.

Wijkaanpak breed zijn in 2022 op 19 februari en 15 oktober wijkmarkten georganiseerd om bewoners te informeren over de projecten en zijn er diverse communicatiemiddelen ingezet, denk aan de digitale nieuwsbrief, banieren en flyers. Hiervoor is het procesbudget aangesproken dat de raad in 2021 beschikbaar heeft gesteld. De raden van de samenwerkingspartijen zijn uitgenodigd bij de wijkmarkt op 15 oktober waar de stand van zaken van de projecten is gepresenteerd. De raad heeft nadien de presentatie ontvangen.

Leges omgevingsvergunningen
In de begroting 2022 en verder is rekening gehouden met de inwerkingtreding van de nieuwe Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) en de daaraan inherente verminderde legesinkomsten (naar schatting € 50.000). Aangezien de inwerkingtreding van de Wkb is gekoppeld aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, en deze (wederom) is uitgesteld, zijn de begrote legesinkomsten over 2022 derhalve naar boven bijgesteld naar € 277.000. Het werkelijk ontvangen bedrag aan legesinkomsten bedroeg in 2022 € 266.000.

Woonwagenlocaties
In 2022 is woonwagenlocatie Julianaweg overgedragen aan woningcorporatie ZaamWonen. Met deze overdracht is ook een van laatste twee woonwagens in eigendom van de gemeente overgedragen. De voorbereidingen voor overdracht van woonwagenlocaties Swentiboldlaan en Veestraat zijn respectievelijk voortgezet en opgestart. Op de overige locaties zijn regulier klein onderhoud uitgevoerd aan standplaatsen en sanitaire units.

Herbestemming St. Jozefkerk Kerensheide
De gemeentelijke investeringsbijdrage en exploitatiebijdrage is niet in 2022 besteed. Dit vanwege de stand van zaken van het project waarover de gemeenteraad tijdens de beeldvormende

bijeenkomst op 25 januari 2023 is geïnformeerd door Focus International Real Estate en Zorg&Co. Verwacht wordt dat de bijdragen wel in 2023 besteed worden.

Sanitaire units woonwagenlocaties
In 2022 is voor een deel van het budget onderhoud uitgevoerd aan de sanitaire units. De uitgestelde werkzaamheden zullen in 2023 uitgevoerd worden.

Huisvesting bijzondere doelgroepen
In de slotwijziging 2022 is voor concrete huisvesting voor twee urgente gezinnen een incidenteel werkbudget opgenomen. Een huurwoning is eind 2022/begin 2023 aangepast en het gezin is begin 2023 gehuisvest. Een andere huurwoning wordt in 2023 aangepast. Hierdoor zijn de totale kosten in 2022 € 82.500 lager uitgevallen dan waar in het budget rekening mee was gehouden. Het benodigde budget voor de aanpassing van de tweede huurwoning zal in de bestuursrapportage 2023 worden meegenomen.

Wat heeft het gekost ?

Baten en lasten

Ruimtelijke ordening en volkshuisvestiging (x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	5.494	5.776	2.831
Baten	4.254	4.280	1.595
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-1.239**	**-1.495**	**-1.236**

Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

Het programma bestuur en ondersteuning heeft een relatie met de kernwaarde sociale en vitale kernen en de strategische keuze 'van regisseren naar meer stimuleren en faciliteren' in het bijzonder. Om het actief eigenaarschap van inwoners en ondernemers verder te stimuleren zoals wij in onze strategische toekomstvisie hebben vastgelegd, betekent dit een verandering in onze rol en taakopvatting. Hiervoor is zowel vanuit het bestuur als de ambtelijke organisatie daadkracht en bestuurskracht nodig. Daarnaast stemmen we met het oog op de flexibele 24/7 maatschappij onze dienstverlening steeds meer af op deze behoefte aan flexibiliteit van onze inwoners.

In het kader van de strategische keuze 'het stimuleren van actief eigenaarschap van inwoners en ondernemers' willen wij ook meer kennis en expertise van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, onderwijs en kennisinstellingen naar binnen halen en deze verbinden met de kennis en expertise van onze eigen organisatie.

(Regionale) samenwerking is in de toekomst van groot belang om de kracht van Stein te behouden en onze kernen sociaal en vitaal te houden.

Taakvelden

Dit programma omvat de taakvelden:

0.1 Bestuur
0.2 Burgerzaken
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
0.4 Overhead
0.5 Treasury
0.6 Belastingen (OZB, parkeerbelasting, overige belastingen)
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
0.8 Overige baten en lasten
0.9 Vennootschapsbelasting
0.10 Mutaties reserves
0.11 Resultaat van de rekening

Wat hebben we bereikt ?

Een zelfstandige gemeente die financieel gezond is, communicatief sterk en dienstverlenend handelt naar haar inwoners en ondernemers.

Bezuinigingen

De bezuinigingen genoemd in onderstaande tabel zijn bezuinigingen die voortvloeien uit het bestuursakkoord. Bezuinigingen die in 2022 ingaan, zijn tekstueel toegelicht in het programma.

Bezuinigingen	2022	2023	2024	2025	2026
Terugdraaien extra formatie college (bestuursakkoord)					44.000
Besparing op inkoop (bestuursakkoord)				50.000	75.000
Totaal programma Bestuur				**50.000**	**119.000**

Wat hebben we ervoor gedaan ?

Bestuur

Gemeenteraad

In maart 2022 heeft de verkiezing van een nieuwe raad plaatsgevonden. Een zestal partijen heeft deelgenomen aan de verkiezingen. Voorafgaand aan de verkiezingen is vanuit de griffie een aantal activiteiten opgepakt ter voorbereiding en promotie van de gemeenteraadsverkiezingen.
te noemen zijn: een aantal verkiezingsdebatten, de realisatie en verspreiding van een verkiezingskrant en een uitslagenavond in de centrale hal van het gemeentehuis.
De uitslag van de verkiezingen heeft geresulteerd in de onderstaande zetelverdeling in de raad:

- DOS: 8
- CMB: 6
- SB: 2
- PvdA: 1
- VVD:1
- CDA:1

De coalitieonderhandelingen hebben geleid tot een Bestuursakkoord van de fracties DOS, SB en VVD met als werktitel: 'Duurzaam bouwen met vertrouwen '. De raad heeft hierop een vijftal wethouders benoemd afkomstig uit de fracties DOS (3), SB (1), VVD (1). De raad heeft in een uitgebreid inwerkprogramma kennis kunnen maken met veel aspecten van het raadswerk. Onderdeel van het inwerkprogramma was een hei-sessie van de raad dat vooral gericht was op een goede samenwerking in de nieuwe raadsperiode.

Rekenkamercommissie
Het presidium van de Raad heeft, mede naar aanleiding van het vertrek van de voorzitter van de rekenkamercommissie en het al dan niet invullen van de vacature, gereflecteerd over voortzetting van het bestaande construct van de rekenkamercommissie.
Het presidium heeft hierop besloten niet verder te gaan met een eigenstandige rekenkamercommissie maar aansluiting te zoeken bij de regionale rekenkamercommissie van de gemeente Beek, Beekdaelen en Valkenburg c.a. De rekenkamercommissie heeft haar werkzaamheden afgesloten met de presentatie van een drietal onderzoeken die ter besluitvorming zijn aangeleverd aan de raad.

College van B&W
De voorziening pensioenverplichtingen (gewezen) wethouders is gevormd voor het betalen van (toekomstige) pensioenen van (voormalige) bestuurders. De voorziening is per 31 december 2022 geactualiseerd op basis van het Financieel Jaarverslag van Pro Ambt. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) schrijft de te hanteren rekenrente voor die gebruikt moet worden. Deze rekenrente is eind 2022 bekend gemaakt en bedraagt 2,474%. De gehanteerde rekenrente over 2021 bedroeg 0,528%. Met name door de sterk gestegen rekenrente is het bedrag in de voorziening te hoog en moet dit conform BBV in 2022 éénmalig vrijvallen ten gunste van de exploitatie voor een bedrag van circa € 492.000.

Wethoudersuitkeringen
De voorziening wethoudersuitkeringen is gevormd voor het betalen van de (verlengde) wethoudersuitkeringen tot en met 2026 op grond van het gestelde in de Algemene Pensioenwet politieke Ambtsdragers (APPA) en om jaarlijkse schommelingen in de uitkeringen aan gewezen wethouders te egaliseren. Om deze voorziening op het juiste niveau te brengen waardoor deze voldoet aan de voorschriften uit het BBV, is een éénmalige storting van € 124.000 noodzakelijk. In de budgetten was met een bedrag van € 70.000 rekening gehouden.

Regionale samenwerking
Op Zuid-Limburgse schaal hebben wij samen met de andere vijftien gemeenten verdere stappen gezet om de positionering en uitvoeringskracht van de regio te versterken. De aanwijzing van Zuid-Limburg als NOVEX-gebied is één van de belangrijke ontwikkelingen bij het versterken van de samenwerkingskracht in de regio en ingang bij het Rijk. In dit kader hebben in 2022 nog enkele andere ontwikkelingen plaatsgevonden:

- de Rijksuniversiteit Groningen en Berenschot een onderzoek uitgevoerd naar de Bestuurlijk Regionale Ecosystemen in Zuid-Limburg. In 2023 zullen de aanbevelingen en een handelingsperspectief worden gepresenteerd.

- Stein heeft samen met de gemeenten Maastricht, Sittard-Geleen, Beek, Beekdaelen, Meerssen, Valkenburg aan de Geul, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem en Vaals in 2022 een aanvraag ingediend voor een regiodeal bij het Rijk. Met InGenieus, Groen en Gezond wordt ingezet op een transitie naar een circulaire economie met voldoende en geschoold personeel, wordt de grensligging benut en wordt de gezondheid vergroot met kansen en perspectief van alle inwoners en wordt het unieke landschap (groene long) versterkt. In februari 2023 heeft het Rijk laten weten 20 miljoen Euro in deze Regiodeal te willen investeren.
- Samen met de gemeenten Beekdaelen, Voerendaal, Simpelveld, Valkenburg aan de Geul, Meerssen, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem en Vaals geven wij uitvoering aan het Uitvoeringsprogramma voor het Middengebied ('Van Groen hart tot groene long). In 2022 zijn een aantal projecten binnen het uitvoeringsprogramma in uitvoering. Als gemeente Stein nemen wij deel aan de projecten Sector Platform Vrijetijdseconomie en het project scan agrarische kavels en vitaliteitsmanager. Daarnaast is op initiatief van de gemeenten uit het Middengebied een Zuid-Limburgse een gezamenlijke visie opgesteld met betrekking tot de transitie van het landelijk gebied in relatie tot stikstof en aan de Provincie Limburg aangeboden.

Daarnaast vindt binnen verschillende taakvelden samenwerking plaats binnen de Westelijke Mijnstreek.

Beheer overige gebouwen en gronden

Grondverkopen
Project "handhaving onrechtmatig gebruik van gemeentegrond".

Een extern bureau is medio 2022 gestart met het aanschrijven van (de resterende) grondgebruikssituaties (ca. 120) in de categorie "gratis voortuinen" en "gronden > 10 m2 en niet zijnde voortuin". Het gaat hoofdzakelijk om de afhandeling van eerder gestarte handhavingsacties.
Aanpak en afhandeling/regeling van de gebruikssituaties vindt plaats conform voornoemd beleidskader (nota Grond- en Vastgoedbeleid van 31 januari 2019). Afronding van de werkzaamheden is gepland op 1 juli 2023. Uitgangspunt is dat de uitbestedingskosten van € 60.000 (looptijd 1 mei 2022 tot 1 juli 2023) voor zover mogelijk gedekt worden uit de extra verkoopopbrengsten. Van de geraamde extra opbrengsten van € 35.000 in 2022 is ca. € 15.000 gerealiseerd. De resterende niet behaalde opbrengsten van € 20.000 worden doorgeschoven naar 2023.

Voormalig schoolgebouw Triviant Meers
De in 2022 geplande sloop van het voormalig schoolgebouw in Meers en het daarvoor beschikbaar gesteld budget is doorgeschoven naar 2023. Het resterend voorbereidingsbudget van € 20.000 wordt ook doorgeschoven naar 2023. Sloop zal plaatsvinden in Q1 2023.

Aansluiting BRO portaal
De gemeente Stein heeft de aansluiting op het BRO-portaal (BasisRegistratie Ondergrond) gerealiseerd maar nog geen leveringen gedaan. Het BRO moet hiervoor eerst verder geïmplementeerd worden. Daartoe is eind 2022 de aanbesteding voor inhuur van de hiervoor benodigde externe ondersteuning gestart. De uitwerking valt in hoofdzaak in 2023.

Burgerzaken

Verkiezingen
Voor het organiseren van de gemeenteraadsverkiezing in maart 2022 is door het Ministerie BZK een aanvullende vergoeding verstrekt aan gemeenten. Deze aanvullende vergoeding had als doel om de extra maatregelen, waar tot het kabinet tot had besloten rondom het coronavirus, te financieren. In 2021 zijn deze corona beschermingsmiddelen, o.a. kuchschermen, afzetpalen en desinfectiestations, gekocht in plaats van gehuurd omdat de kosten minimaal verschilden tussen

kopen en huren. Deze corona beschermingsmiddelen zijn in 2022 niet nogmaals gekocht waardoor een deel van het budget niet nodig was.

Visie op dienstverlening
Klant Tevredenheid Onderzoek (KTO)
Eind 2021 is een Klant Tevredenheid Onderzoek verricht zoals bedoel in de Visie op Dienstverlening. De resultaten en adviezen zijn in 2022 aan ons overgedragen. De positieve punten zijn ter kennisname aangenomen. De verbeterpunten per team uitgewerkt en doorgepakt.

Continu Verbeteren
In 2022 zijn diverse processen onder de loep genomen. Een proces is vanaf de grond af nieuw opgebouwd. Een ander proces is meer klantgerichter gemaakt. De uitwerking van de nieuwe processen is enerzijds afgerond en anderzijds nog lopend.

Digitaliseren / automatiseren processen
Diverse producten zijn digitaal beschikbaar gemaakt, zoals het Digitaal Aanvragen Rijbewijzen (DAR).

Vernieuwing Receptie gemeentehuis
In het vierde kwartaal van 2022 is een start gemaakt aan het ontwerpen van een nieuwe receptie voor het gemeentehuis (in samenwerking met de klankbord groep Inclusie en Toegankelijkheid). In 2023 wordt dit ontwerp gefinaliseerd en uitvoer van nieuw ontwerp verwacht.

Service Level Standaarden
In 2022 is gewerkt aan het voltooien van de Service Level Standaarden binnen het team KCC-Buza. Ook is gekeken naar harmonisatie van kanalen als we kijken naar welke Service Level Standaarden van toepassing moeten zijn.

Overhead

Als gevolg van de gewijzigde voorschriften in het BBV, wordt de overhead vanaf 2017 niet meer verdeeld over diverse posten in de begroting, maar wordt het volledige bedrag zichtbaar gemaakt op een taakveld overhead, als onderdeel van programma Algemene Dekkingsmiddelen.

Definitie van overhead: het geheel van functies gericht op sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Overhead	-10.179	-10.648	-8.005
Totaal	**-10.179**	**-10.648**	**-8.005**

Informatiebeveiliging en privacy
Informatiebeveiliging en privacy spelen een belangrijke rol bij de uitvoering van de gemeentelijke taak. Beide zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Gemeente Stein heeft op dit vlak een maatschappelijke verantwoordelijkheid en hecht veel belang aan het beschermen van de privacy van haar inwoners. Een hoge betrouwbaarheid van de informatievoorziening zorgt voor een betrouwbare dienstverlening en maakt efficiënt werken mogelijk. Wij houden ons hierbij aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming, de Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid en de Wet Politiegegevens. Er wordt veelvuldig gebruik gemaakt van de mogelijkheden van informatie-uitwisseling. Voor gemeenten is het dan ook noodzakelijk om de beveiliging van informatie professioneel te organiseren. Informatie moet immers beschikbaar en integer (betrouwbaar) zijn en mag alleen door bevoegden zijn in te zien (vertrouwelijk). Bij de uitwisseling van informatie moeten

gemeenten voldoende rekening houden met beveiligings- en privacyaspecten. Wij hebben dit geborgd in ons privacy- en informatiebeveiligingsbeleid.

Komende periode wordt er verder hard gewerkt aan de uitvoering van onze 'Visie op privacy en informatiebeveiliging 2022-2026". Het visiedocument is door iedereen te raadplegen op de website van gemeente Stein. Structurele aandacht is nodig om privacy op een natuurlijke manier tot de organisatiecultuur te laten behoren. Zo blijven medewerkers als onderdeel van de jaarlijkse bewustwordingscampagne continue geïnformeerd worden over een veilige omgang met persoonsgegevens.

ENSIA
Ieder jaar verantwoorden wij ons middels ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) over informatieveiligheid in relatie tot de gemeentelijke domeinen en basisregistraties. Eventuele aanbevelingen die uit de audit naar voren komen worden verwerkt in een verbeterplan. Het college van burgemeester en wethouders legt middels een collegeverklaring verantwoording af aan de toezichthouders en gemeenteraad.

Privacy Audit Wet Politiegegevens
Buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) voeren in verschillende domeinen toezicht- en handhavingstaken uit die vallen onder de opsporingsbevoegdheid. De Wet Politiegegevens (Wpg) bevat de verplichting een privacy audit Wpg uit te voeren op het gebruik van persoonsgegevens door de boa's. In de audit wordt onderzocht in welke mate de opzet, bestaan en werking van de verplichtingen uit de Wpg zijn gerealiseerd. Gemeente Stein heeft over de eerste privacy audit Wpg op tijd verantwoording afgelegd aan de Nederlandse toezichthouder de Autoriteit Persoonsgegevens. Aanbevelingen die uit de audit naar voren zijn gekomen zijn vastgelegd in een verbeterplan. Gemeente Stein draagt er zorg voor dat, mede ter voorbereiding op de vier jaarlijkse externe Wpg audit (uitgevoerd door een onafhankelijke IT-auditor), tenminste jaarlijks een interne audit plaatsvindt.

Informatiebeleid
Er is minimaal aandacht gegeven aan (de doorontwikkeling van) het beleid. De focus lag op de continuïteit van de dag dagelijkse werkzaamheden.

Communicatie
In 2022 is de focus gelegd op het communicatief vaardiger maken van de interne organisatie; één van de speerpunten uit de visie op communicatie 2018-2023. Met de introductie van de interne Direct Duidelijk campagne begin van het jaar, worden medewerkers opgeleid in begrijpelijk schrijven. Hiervoor worden trainingen aangeboden, wordt gewerkt aan bewustwording via intranet en worden samen met taakveld communicatie de meest voorkomende teksten beetje bij beetje onder handen genomen. Daarnaast is er een testpanel aan inwoners samengesteld om de inspanningen te meten en te voorzien van feedback.

Daarnaast is met het vrijkomen van een vacature voor communicatieadviseur, de regie op communicatie anders ingericht. Ieder team heeft nu een vast aanspreekpunt. Waarbij tevens wordt ingezet op het versterken van de samenwerking met de afdeling dienstverlening door hier een eigen adviseur op in te zetten.

Met de oorlog in Oekraïne en de vluchtelingencrisis in eigen land, bleef ook in 2022 crisiscommunicatie een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden.

Tot slot zijn in 2022 de voorbereidingen gestart voor de visie op communicatie 2023-2027. Zo is de visieperiode 2018-2022 analytisch diepgaand geëvalueerd, hebben interviews plaatsgevonden met alle leidinggevend en is ook bij management, college en raad input opgehaald ten behoeve van het herijken van de visie en de totstandkoming van een uitvoeringsagenda voor de komende jaren.

Verlofsparen
Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 deelnemen aan verlofsparen. Bovenwettelijke verlof, overwerkvergoeding, gekochte bovenwettelijke uren, verlofuren uit onregelmatig werken en beschikbaarheidsdienst kunnen nu in één keer door medewerkers worden omgezet in spaarverlof. Met dit verlofsparen kunnen medewerkers passend bij hun levensfase deze uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook een onvoorspelbare afbouw kennen, moet hier een voorziening voor gevormd worden. Deze gespaarde uren verjaren niet.
In 2022 is voor een bedrag van ruim € 25.000 door medewerkers aan uren gespaard. Dit bedrag is dan ook per 31 december 2022 toegevoegd aan de voorziening verlofsparen

Belastingen

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
OZB niet-woningen	2.004	1.988	2.000
OZB woningen	3.879	3.822	3.822
Belastingen overig	54	9	60
Totaal	**5.938**	**5.819**	**5.882**

Dit subtaakveld betreft de belastingen OZB en hondenbelasting.

BSGW
In de rapportage over het 4e kwartaal van 2022 van BsGW wordt melding gemaakt van een verwacht positief resultaat over het boekjaar 2022 van € 623.000 en heeft geleid tot een lagere bijdrage per deelnemer in dat jaar. Dit resultaat wordt veroorzaakt door:
- Extra lasten Covid kosten -/- € 107.000;
- Voordeel als gevolg van minder WOZ-bezwaren dan verwacht € 578.000;
- Extra lasten als gevolg van CAO/Inflatie -/- € 346.000;
- Minder lasten in de reguliere bedrijfsvoering met name door het niet kunnen invullen van de openstaande (structurele) vacatures, € 498.000;

Treasury

Saldo financieringsfunctie
Dit betreft voornamelijk het saldo van de rente over de eigen financieringsmiddelen en het saldo van de toegerekende rente aan de producten van de programma's.

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Saldo financieringsfunctie	17	6	0
Totaal	**17**	**6**	**0**

Opbrengst uit beleggingen
De gemeente heeft aandelen in vennootschappen. Door enkele vennootschappen wordt dividend uitgekeerd. In onderstaand overzicht is een specificatie van de belangrijkste baten (dividend) en lasten van de aandelen opgenomen.

	Werkelijk	Begroting na wijziging	Primaire begroting

(x € 1.000)	2022	2022	2022
Dividend Enexis, Attero en B.N.G.	350	350	265
Financieringslasten	-9	-9	-9
Totaal	**341**	**341**	**257**

Rente
De aandelen van de beleggingen zijn als activa op de balans opgenomen. Van activa worden rentelasten aan de exploitatie doorberekend.

Enexis
In 2022 is een bedrag van circa € 306.000 dividend ontvangen voor de aandelen van Enexis (€ 0,66 per aandeel). Dit betreft een dividenduitkering vanuit de resultaatbestemming 2021 van Enexis.

BNG
In 2022 is van de BNG een bedrag voor dividend ontvangen van circa € 44.000 (€ 2,28 per aandeel). Dit betreft een dividenduitkering vanuit de resultaatbestemming 2021 van de BNG.

Algemene uitkering

Het gemeentefonds is een fonds op de rijksbegroting waaruit de gemeenten jaarlijks een algemene uitkering ontvangen. Van verschillende ministeries krijgen gemeenten ook specifieke uitkeringen om specifieke taken te vervullen. Denk hierbij aan de middelen voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen die van het ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid worden ontvangen.

In de besteding van de algemene uitkering is de gemeente vrij, er staan echter wel wettelijke taken tegenover. Over de besteding hoeft geen verantwoording aan het rijk te worden afgelegd.

De gegevens die in deze jaarrekening zijn opgenomen ten aanzien van het gemeentefonds zijn in onderstaande tabel weergegeven:

(* € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Algemene uitkering	42.563	42.491	35.401
IU Participatie	2.832	2.832	2.782
IU Wet inburgering	93	93	86
IU Voogdij 18 plus	494	494	476
DU Meerkostenregeling Oekraine	19	0	0
DU Compensatieregeling Voogdij/18+	0	517	0
DU Leerlingenvervoer Oekraine	22	17	0
DU VTH provinciale taken	149	149	149
DU voorschoolse voorziening peuters	32	32	32
DU Armoedebestrijding kinderen	70	70	70
DU Brede school combinatiefuncties	106	106	106
DU Gezond in de stad	25	13	0
DU Maatschappelijke begeleiding	50	50	0
DU Centrale stemopneming	10	10	0
DU Versterking omgevingsveiligheid	7	7	7
DU Extra capaciteit BOA	33	33	0
DU Uitvoeringskosten klimaatakkoord	203	203	0
DU Invoeringskosten omgevingswet	217	217	0

DU Extra kosten verkiezingen	55	55	0
DU Wet kwaliteitsborging Bouw	36	36	0
DU Einde lening inburgeringsplichtig	3	3	0
DU Inkomstenderving gemeenten	144	144	0
DU Versterken Sociale basis	22	0	0
Algemene uitkering voorgaande jaren	38	-34	0
Totaal	**47.224**	**47.538**	**39.109**

In bovenstaande tabel is zichtbaar dat een groot verschil is ontstaan tussen de primaire begroting en de realisatie 2022. Hier is een verschil zichtbaar van 8,1 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de extra middelen van jeugd (2,1 miljoen), energietoeslag (1,6 miljoen) diverse overige taakmutaties (bijvoorbeeld middelen voor duurzaamheid en de omgevingswet) en het forse accres (2,5 miljoen).
Er zijn in 2022 wel stelposten vrijgevallen naar aanleiding van deze extra middelen. er was namelijk een stelpost voor de extra middelen jeugd en de onderuitputting BCF. Tezamen een stelpost van circa 2,2 miljoen.

Ook het gemeentefonds heeft in 2022 effecten ervaren van corona. In totaal is er in 2022 voor een bedrag van € 276.000 ontvangen in de algemene uitkering voor corona-compensatieregelingen. Deze middelen zijn toegevoegd aan de corona-reserve.

Er was in de bijgestelde begroting rekening mee gehouden dat de compensatieregeling Voogdij/18+ uitgekeerd zou worden in 2022. Echter heeft het ministerie deze regeling niet tijdig kunnen afronden. Dit heeft als effect dat de middelen van circa € 517.000 niet uitgekeerd zijn geworden in 2022, maar in 2023 verwerkt worden. Hierdoor is er ook een negatieve afwijking ontstaan tussen begroting na wijziging 2022 en realisatie 2022.

Overige baten en lasten

Stelposten

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Stelpost loonstijgingen	0	-10	-317
Stelpost participatiebedrijf	0	0	37
Stelpost bezuinigingen accommodaties	0	0	14
Stelpost herbezetting OR	0	-10	-33
Stelpost flexibele beloning	0	-1	-28
Stelpost ziek en piekpot	0	-27	-312
Stelpost taxaties verzekerde objecten	0	0	-10
Onderuitputting kapitaallasten	0	0	50
Stelpost verkoop verlof	0	0	-40
Totaal		**-48**	**-639**

Onvoorzien

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Onvoorziene uitgaven	0	0	-25
Totaal			**-25**

Mutaties reserves

Binnen dit taakveld zijn alle reserves opgenomen. Voor een verder overzicht verwijzen wij naar de jaarrekening, toelichting op de balans, onderdeel Eigen Vermogen.

Algemene dekkingsmiddelen

In de algemene dekkingsmiddelen zijn de baten en lasten opgenomen die niet specifiek tot een programma behoren. De algemene dekkingsmiddelen betreffen vooral de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen wettelijk geen vooraf bepaald bestedingsdoel en zijn daarmee vrij aanwendbaar. In de praktijk worden de middelen die voor een bepaald doel aan het gemeentefonds worden toegevoegd of onttrokken wel gekoppeld aan de betreffende programma's. De niet vrij aanwendbare heffingen, zoals het rioolrecht, afvalstoffenheffing en de ontvangsten van specifieke uitkeringen zijn als baten opgenomen in de betreffende programma's.

	Werkelijk			Begroting na wijziging			Primaire begroting		
(x € 1.000)	2022			2022			2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo financieringsfunctie	59	76	17	66	72	6	74	74	
Dividend	9	350	341	9	350	341	9	265	257
Overige algemene dekkingsmiddelen		594	594	48	598	549	639	469	-170
Algemene uitkeringen		47.224	47.224		47.538	47.538		40.956	40.956
Lokale heffingen	159	6.097	5.938	212	6.031	5.819	176	6.058	5.882
Totaal algemene dekkingsmiddelen									

Saldo financieringsfunctie
Dit betreft voornamelijk het saldo van de rente over de eigen financieringsmiddelen en het saldo van de toegerekende rente aan de producten van de programma's.

Dividend
De gemeente heeft aandelen in vennootschappen. Door enkele vennootschappen wordt dividend uitgekeerd.

Overige algemene dekkingsmiddelen
Dit betreft de bespaarde rente en algemene stelposten.

Algemene uitkering
In de algemene uitkering zijn de uitkeringen uit het gemeentefonds opgenomen die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben.

Lokale heffingen
In de lokale heffingen zijn onder andere opgenomen de baten OZB en hondenbelasting.

Relatie verbonden partij met realisatie programma

Verbonden partij	Samenwerkings-vorm	Wat is de bijdrage aan dit programma?
BsGW	GR	Het een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement halen uit samenwerking tussen lokale overheden op gebied van belastingheffing en -inning.
BNG	Privaat	Het genereren van extra inkomsten voor de gemeente uit eventueel verkregen dividend.
Enexis Holding	Privaat	Het genereren van extra inkomsten voor de gemeente uit eventueel verkregen dividend.

Wat heeft het gekost ?

Baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	15.992	16.577	12.351
Baten	57.671	57.366	48.261
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**41.679**	**40.789**	**35.910**
Toevoeging reserves	2.776	2.577	144
Onttrekking reserves	4.089	4.844	2.355
Gerealiseerd resultaat	**42.993**	**43.056**	**38.121**

Paragrafen

Lokale heffingen

Lokale heffingen

Het pakket van de gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat in Stein uit een zestal heffingen. Deze worden gelegitimeerd door verordeningen die de raad elk jaar vaststelt.
De lokale heffingen worden ingedeeld in twee categorieën:

- Belastingen: Deze worden door de overheid dwangmatig opgelegd. Voor de belastingbetaler staat hier geen individuele aanwijsbare prestatie tegenover. Belastingplichtigen hebben feitelijk geen keuzemogelijkheid.
- Heffingen: Dit zijn betalingen aan de overheid voor een door de overheid individueel geleverde specifieke overheidsprestatie. De heffingen zijn gebaseerd op het profijtbeginsel. Iemand die van de overheid profiteert, betaalt hiervoor een bijdrage.

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. De gemeente Stein kent de volgende niet bestedingsgebonden heffingen.

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Toeristenbelasting	171	178	169
Rioolheffing	2.728	2.706	2.826
OZB-gebruikers	12	0	0
OZB woningen	3.871	3.822	3.822
OZB niet woningen	1.992	1.988	2.000
Leges	685	719	657
Hondenbelasting	213	221	236
Afvalstoffenheffing	3.288	3.279	3.279
Totaal	**12.961**	**12.913**	**12.989**

Algemeen

Waarom wordt belasting geheven?
Een gemeente genereert geen winst zoals een private onderneming. De lasten die de gemeente jaarlijks maakt voor het lokaal bestuur en het onderhouden en in stand houden van wegen, riolering, scholen, openbaar groen etc. worden voor een groot gedeelte gedekt uit de van het Rijk ontvangen algemene uitkering. Omdat de algemene uitkering niet de volledige uitgaven dekt, moet de gemeente zelf ook baten genereren. Dit gebeurt door het heffen van belastingen en (privaatrechtelijke) heffingen.

Verschil algemene heffingen en specifieke heffingen:
Bepaalde belastingen/heffingen mogen alleen worden opgelegd als kosten worden gemaakt voor dit doel. Zo mag bijvoorbeeld de opbrengst van de afvalstoffenheffingen niet hoger zijn dan de kosten die hiervoor worden gemaakt. Er zijn ook belastingen/ heffingen die een algemeen karakter hebben. Deze zijn wat hoogte en besteding betreft niet voor een specifiek doel bestemd, maar dienen ter dekking van algemene uitgaven.

De heffingen van de gemeente Stein zijn:

- Onroerende Zaak Belastingen (OZB)
- Afvalstoffenheffingen

- Rioolheffingen
- Hondenbelasting
- Toeristenbelasting
- Leges

Totstandkoming van de tarieven:
Jaarlijks worden bij het vaststellen van de begroting ook de opbrengsten voor de belastingen/heffingen en retributies door de gemeenteraad vastgesteld. In de raad van 4 november 2021 is, na vaststelling van de programmabegroting 2022, per belasting/heffing een aparte verordening vastgesteld met daarin opgenomen het doel, de grondslag en de definitieve tarieven 2022 van de belasting/heffing.

Belastingbeleid:
Op 18 maart 2021 is het Belastingbeleidsplan door uw raad vastgesteld. In dit plan is het belastingbeleid voor de komende jaren beschreven.

Voor de rioolheffing geldt het principe van 100% kostendekkendheid. Dat betekent dat de opbrengst van de rioolheffing voldoende moet zijn om de kosten die gemaakt worden voor de instandhouding en verbetering van het watersysteem te borgen. Schommelingen in de rioolheffing worden opgevangen middels de daartoe gevormde (egalisatie)voorziening. Voor de afvalstoffenheffing geldt hetzelfde kader van kostendekkendheid. Bij deze heffing kan de ingestelde egalisatiereserve ingezet worden om schommelingen in de tarieven tegen te gaan. Uitgangspunt bij zowel de rioolheffing als de afvalstoffenheffing is dat niet uitgegeven middelen middels de voorziening respectievelijk egalisatiereserve ingezet worden om tariefstijgingen te dempen. Daarnaast wordt bij voortduring kritisch gekeken naar de uitgaven om daarmee de lasten voor inwoners en bedrijven te beperken.

Onroerende zaakbelasting OZB

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
O.Z.B. eigenaar woningen	3.871	3.822	3.822
O.Z.B. eigenaar woningen	8	0	0
O.Z.B. gebruiker niet woningen	841	846	846
O.Z.B. eigenaar niet woningen	1.151	1.142	1.154
O.Z.B. eigenaar niet woningen	12	0	0
Totaal	**5.883**	**5.810**	**5.822**

Doel van de belasting/heffing:
De opbrengst van de Onroerende zaakbelasting (OZB) is een algemeen dekkingsmiddel. Tegenover deze belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven.

Wie is belastingplichtig?
De OZB wordt geheven van:
- de eigenaren van alle woningen en
- de eigenaren en gebruikers van niet-woningen (bedrijven, scholen, trafo's etc.) binnen de gemeentegrenzen.

Grondslag van de heffing:
De grondslag voor de heffing is de WOZ-waarde. Dit is de waarde volgens de Wet Onroerende Zaken. De tarieven voor de OZB zijn mede afhankelijk van de getaxeerde WOZ-waarden.

Overige informatie:
Er bestaat een relatie tussen de OZB en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De algemene uitkering wordt over de gemeenten verdeeld met behulp van verdeelmaatstaven die verschillen in kosten weerspiegelen, maar ook verschillen in belastingcapaciteit. Voor de belastingcapaciteit wordt een afgeleide van de waarde van onroerende zaken gebruikt. Gemeenten die binnen hun grenzen veel hoog gewaardeerd onroerend goed hebben, ontvangen een lagere uitkering dan soortgelijke gemeenten met minder waardevol onroerend goed. Van de waarde van woningen wordt met 80% rekening gehouden en van de waarde van niet-woningen 70%. Hierop wordt het zogenaamde rekentarief toegepast. Dit rekentarief is globaal afgeleid van het gemiddelde OZB-tarief. Het OZB-tarief dat de gemeente hanteert, is niet relevant voor deze aftrekpost bij de algemene uitkering.

Relatie met programma's:
Omdat de onroerende zaakbelasting een algemeen dekkingsmiddel is worden de opbrengsten van deze heffing verantwoord op het programma Bestuur en Ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen.

Afvalstoffenheffing

Doel van de belasting/heffing:
De opbrengsten van deze heffingen worden benut voor het dekken van de kosten voor het ophalen, verwijderen en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen en de kosten voor heffing en invordering.

Wie is belastingplichtig?
De gebruiker van een perceel waar huishoudelijke afvalstoffen kunnen ontstaan, is belastingplichtig. Dit kan een woning zijn, maar ook bijvoorbeeld een vakantiehuis naast een woonhuis.

Grondslag van de heffingen
Voor de afvalstoffenheffingen worden hoofdzakelijk tarieven per kilo aangeboden afval, per lediging afvalbak en een vastrecht gehanteerd.

Verdeling van de kosten
De gemeente heeft een wettelijk inzamelplicht voor het afval van huishoudens. Het totale saldo van baten en lasten voor het uitvoeren van deze inzamelplicht bedroegen in 2022 € 3.058.000. Om deze kosten transparant te maken, zijn de kosten naar taakveld uitgesplitst. Uit onderstaande overzicht blijkt dat het grootste deel van de gemeentelijke kosten zijn verantwoord op het taakveld afval (€ 2.780.000). Deze kosten bestaan vooral uit het daadwerkelijk inzamelen en verwerken van het huishoudelijke afval inclusief het scheiden van afval en het recyclen. Ook de kosten voor de heffing en invordering van de afvalstoffenheffingen worden binnen dit taakveld verantwoord. Denk hierbij aan het versturen van juiste aanslagen aan de juiste personen. In 2022 is € 219.000 uitgegeven aan taken die onder het taakveld verkeer en wegen vallen. Zo draagt het schoonmaken en het schoonhouden van de wegen bij aan een afvalvrije openbare ruimte. Daarnaast is € 406.000 toegerekend van het taakveld overhead. Dit zijn kosten die worden gemaakt voor de stur0ing en ondersteuning van medewerkers in brede zin. De compensabele BTW bedroeg € 435.000 en is, conform de BBV-wetgeving, eveneens aan het afval toegerekend.

Herkomst middelen
Gemeenten mogen op grond van artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer voor de inzameling van het afval van huishoudens een afvalstoffenheffing invoeren. In 2022 was de opbrengst van de afvalstoffenheffing € 3.286.000. Zetten we deze opbrengst af tegen de totale kosten, groot € 3.058.000 dan betekent dit we in 2022 en positief saldo van € 227.000 op het afvalcompartiment hebben gerealiseerd. Omdat de opbrengst van de afvalstoffenheffing maximaal 100% kostendekkend mag zijn wordt dit overschot toegevoegd aan de daartoe bestemmende

egalisatiereserve. Hierdoor kan het overschot in de komende jaren ingezet worden voor het dempen van de tarieven van de afvalstoffenheffing.

Relatie met programma's:
De opbrengsten van de afvalstoffenheffing worden verantwoord op het programma Volksgezondheid en Milieu. De kosten die in de heffing worden meegenomen worden verantwoord op het programma volksgezondheid en milieu en het programma verkeer vervoer en water.

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 2022	
	bedragen x € 1.000
lasten taakvelden	
2.1 wegen en vervoer	219
7.3 afval	2.780
totaal lasten taakvelden	**2.999**
baten taakvelden	
7.3 afval	782
totaal baten taakvelden	**782**
netto lasten taakvelden	**2.217**
toe te rekenen lasten:	
overhead	406
compensabele BTW	435
totale netto lasten	**3.058**
baten	
opbrengst heffingen	3.286
storting in egalisatiereserve	-227
totaal baten	**3.059**
kostendekking:	**100%**

Rioolheffing

Doel van de belasting/heffing:
De opbrengst van deze heffingen wordt benut voor het dekken van de kosten van afval-, hemel- en grondwater (inclusief rioleringen).

Wie is belastingplichtig?
De belasting wordt geheven:

- van degene die bij het begin van het belastingjaar het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot heeft van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering, verder te noemen: eigenarendeel; en
- van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd dan wel dat belang heeft bij nakoming van de gemeentelijke waterzorgplichten, verder te noemen: gebruikersdeel.

Grondslag van de heffing:
Stein baseert zich op het eigendomsrecht. Per perceel wordt een vast bedrag opgelegd. Daarnaast worden de verbruikers aangeslagen op basis van het watergebruik.

Verdeling van de kosten:
De gemeente is wettelijk verplicht haar zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater na te komen. De totale kosten voor het uitvoeren van deze zorgplichten bedroegen in 2022 € 2.721.000. Om deze kosten transparant te maken, zijn de kosten naar taakveld uitgesplitst. Het merendeel van de gemeentelijke kosten worden verantwoord op het taakveld riolering. In 2022 was dit € 1.961.000. Deze kosten bestaan vooral uit kosten voor het nakomen van de gemeentelijke watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater, met name aanleg en onderhoud van rioleringen en de kosten voor heffen en invorderen van de rioolheffingen. In 2022 is € 112.000 uitgeven aan straatreiniging, een kostenpost die onder het taakveld verkeer en wegen valt. Dit voorkomt overbelasting van het rioolstelsel bij piekbelasting. Verder is in 2022 een bedrag van € 296.000 toegerekend voor overhead. Dit zijn kosten voor de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin. De compensabele BTW bedroeg € 352.000 en is, conform de BBV-wetgeving, eveneens aan het riool toegerekend.

Herkomst middelen:
Gemeenten mogen op grond van artikel 228a van de Gemeentewet een rioolheffingen invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In 2022 was de opbrengst van de rioolheffing € 2.728.000. Om 100% kostendekking te realiseren is een bedrag van € 7.347 toegevoegd aan de rioolvoorziening. Bij de berekening van de tarieven 2022 is rekening gehouden met het uitgangspunt uit het coalitieakkoord 'Kansrijk besturen' dat niet uitgegeven middelen binnen het rioolcompartiment middels de voorziening ingezet worden om toekomstige tariefstijgingen te dempen. Hiervoor is in de begroting 2022 een beschikking over de rioolvoorziening opgenomen van € 120.000. Bij het opmaken van de jaarrekening is gebleken, dat om 100% kostendekking te bewerkstelligen een toevoeging van € 7.347 nodig is. Het verschil wordt veroorzaakt doordat de in 2022 gerealiseerde kosten voor de zorgplichten voor afval-, hemel en grondwater lager zijn dan begroot.
Op 4 november 2021 zijn de verordening Rioolrecht 2022 en de definitieve tarieven voor 2022 vastgesteld.

Relatie met programma's
De opbrengsten van de rioolheffing worden verantwoord op het programma Volksgezondheid en Milieu. De kosten die in de heffing worden meegenomen worden verantwoord op het programma volksgezondheid en milieu en het programma verkeer vervoer en water.

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing 2022
bedragen x € 1.000
lasten taakvelden

2.1 wegen en vervoer	112	
7.2 riolering	1.961	
totaal lasten taakvelden	**2.073**	
netto lasten taakvelden	**2.073**	
toe te rekenen lasten:		
overhead	296	
compensabele BTW	352	
totale lasten	**2.721**	
baten		
beschikking over voorziening	-7	
opbrengst heffingen	2.728	
totale baten	**2.721**	
kostendekking:		**100%**

Hondenbelasting

Doel van de belasting/heffing:
De opbrengst van de hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Tegenover deze opbrengsten staan geen specifieke uitgaven. Omdat de hondenbelasting een algemeen dekkingsmiddel is worden de opbrengsten van deze heffing verantwoord op het programma Bestuur en Ondersteuning, taakveld algemene dekkingsmiddelen.

Wie is belastingplichtig?
Deze belasting wordt geheven van de binnen de gemeente wonende houder van één of meerdere honden.

Grondslag van de heffing:
De heffing heeft een fiscaal karakter en is gebaseerd op het aantal honden dat door een belastingplichtige wordt gehouden.

Tarieven 2022:

1e en volgende hond	€ 91,55 (was € 90,20 in 2021)
Kennel	€ 379,60 (was € 374,00 in 2021)

Relatie met programma's:
Omdat de hondenbelasting een algemeen dekkingsmiddel is worden de opbrengsten van deze heffing verantwoord op het programma Bestuur en ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen.

In de raadsvergadering van 10 november 2022, is naar aanleiding van een amendement, besloten om de hondenbelasting af te schaffen met ingang van 2023.

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Hondenbelasting	213	221	236
Totaal	**213**	**221**	**236**

Toeristenbelasting

Doel van de belasting/heffing:
De opbrengst van deze belasting is een algemeen dekkingsmiddel. Een deel van de opbrengst wordt aangewend voor de revitalisering van het toerisme en de recreatie.

Wie is belastingplichtig?
Belastingplichtige is die persoon die verblijft (overnacht) in de gemeente Stein zonder in het bevolkingsregister van deze gemeente te zijn opgenomen.

Grondslag van de heffing:
Per persoon wordt per overnachting een bedrag geheven.

Tarieven 2022:
Tarief per overnachting: € 1,99 (was € 1,96 in 2021)

De verordening op de toeristenbelasting is zodanig aangepast dat kleinschalige recreatie (kamperen bij de boer tot € 10,00 per persoon per nacht) onder de uitsluitingsgronden valt.

Overige informatie:
De toeristenbelasting wordt per kwartaal, op aangifte, achteraf opgelegd.

Relatie met programma's:
De baten van de toeristenbelasting worden verantwoord op het programma Economie.

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Toeristenbelasting	171	178	169
Totaal	**171**	**178**	**169**

Kwijtscheldingen

Stein hanteert de zogenaamde 100% norm voor de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen. Of een belastingplichtige in aanmerking komt voor kwijtschelding wordt beoordeeld aan de hand van een inkomens- en/of vermogenstoets. Bij deze toets wordt met de kosten van bestaan volgens de bijstandsnorm voor 100% rekening gehouden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de Leidraad Invorderingswet 1990. Kwijtschelding wordt alleen verleend indien het een aanslag betreft voor onroerende zaakbelastingen, rioolheffingen, vastrecht van de afvalstoffenheffingen en hondenbelasting voor de 1e hond.

Leges

Voor de legesverordening is kostendekkendheid nagestreefd.

Doel van de belasting/heffing

Het heffen van leges vindt plaats als vergoeding voor geleverde diensten.
Wie is belastingplichtig?
Leges worden geheven van de aanvrager van de dienst.

Grondslag van de heffing
De grondslag is divers en afgestemd op de gevraagde dienstverlening.

Tarieven
De hoogte van de tarieven is divers en afhankelijk van de dienst die wordt aangevraagd.

Overige informatie
De geraamde totale legesopbrengst mag niet hoger zijn dan de geraamde totale uitgaven. Bij het bepalen van de legestarieven wordt hier mee rekening gehouden. De legesverordening bestaat uit drie delen (zogeheten titels) die vervolgens weer zijn opgebouwd uit hoofdstukken. De kostendekkend wordt per hoofdstuk in beeld gebracht. In onderstaande tabellen is de kostendekkendheid van de leges opgenomen conform het BBV. Het bepalen van de mate van kostendekkendheid is een continu proces. Het BBV schrijft voor dat de kostendekkendheid op deze manier wordt gepresenteerd.

Titel 1 – Algemene dienstverlening
We streven naar 100% kostendekkendheid, maar zijn hierin beperkt door de gemaximeerde legestarieven vanuit het Rijk. Zie hieronder de mate van kostendekkendheid voor de leges burgerzaken.

Titel 1 : Algemene dienstverlening	**lasten**	**baten**	**kosten dekking**
Burgerlijke stand	23.151	19.421	84%
Reisdocumenten	126.924	121.341	96%
Rijbewijzen	109.321	99.821	91%
Verstrekkingen uit gemeentelijke basisregistraties	35.327	32.430	92%
Kansspelen	1.931	1.019	53%
Verkeer en Vervoer	16.640	9.256	56%
Diversen	6.437	3.398	53%
Totaal	**319.731**	**286.687**	**90%**

Titel 2 – Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Het grootste gedeelte van de kosten en opbrengsten binnen titel 2 vallen binnen het hoofdstuk van de Omgevingsvergunning.

Titel 2 : Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgevings-vergunningen	**lasten**	**baten**	**kosten dekking**
Omgevingsvergunningen	440.374	265.878	60%

Binnen titel 2 wordt 60% van de kosten gedekt door baten. De leges in titel 2 zijn aldus minder dan 100% kostendekkend.

Titel 3 – Dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn

Titel 3 vormt een klein gedeelte van onze legesinkomsten. Onze tarieven zijn hier niet kostendekkend, de mate van kostendekkendheid ligt rond de 60%.

Titel 3 : Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn	**lasten**	**baten**	**kosten dekking**
Horeca	9.655	5.097	53%
Organiseren van evenementen of markten	14.160	7.476	53%

Lokale woonlastendruk

In onderstaande tabel worden de gemiddelde woonlasten 2022 van een eigenaar/gebruiker en een huurder in Stein vergeleken met de gemeenten van Limburg. De cijfers zijn afkomstig uit het Belastingoverzicht 2022 van de provincie Limburg.

Lastendruk	**Aanslag eigenaar en gebruiker**				**Aanslag huurder**
	OZB	**afval**	**riool**	**totaal**	
Stein	334	298	218	850	369
Per regio					
Maastricht-Heuvelland	344	332	245	921	420
Midden-Limburg	301	274	233	808	350
Noord-Limburg	360	254	200	814	337
Parkstad	331	292	228	851	412
Westelijke Mijnstreek	391	286	211	888	299
Limburg	341	286	224	851	369
Per inwonersklasse					
0 - 10.000	494	224	133	851	224
10.001 - 20.000	376	269	251	896	372
20.001 - 50.000	325	260	258	843	341
>= 50.001	342	312	190	844	392

Om een inschatting te geven waar Stein staat wat betreft de lastendruk eigenaar en gebruiker, en de lastendruk huurder zijn in onderstaande tabellen de gemiddelde aanslagen, de gemeenten met de hoogste en de laagste aanslagen en de aanslagbedragen van Stein opgenomen. Bij Stein is de positie aangegeven op de ranglijst van gemeenten van Limburg.

Lastendruk eigenaar/gebruiker	**Positie**	**Aanslag**
Limburg	gemiddeld	851
Meerssen	hoogste	1.168
Stein	16e van 31	847
Beesel	laagste	743

Lastendruk huurder	**Positie**	**Aanslag**
Limburg	gemiddeld	369
Voerendaal	hoogste	560
Stein	15e van 31	369
Beesel	laagste	206

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aanleiding en achtergrond

De Gemeente Stein acht het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen verkrijgen is er een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel

Om de risico's van Gemeente Stein in kaart te brengen wordt elkaar jaar bij de begroting en jaarrekening een risicoprofiel opgesteld. Bij het opstellen van dit risicoprofiel worden de verschillende risico's binnen de organisatie in beeld gebracht. Dit zijn zowel grote als kleine risico's, risico's met interne of externe oorzaak, operationeel dan wel strategisch van aard.

Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg
Instellingen waarvoor de gemeente garant staat kunnen hun verplichtingen niet nakomen.	Financieel - Aflossingsverplichting voor de gemeente	10%	max. € 5.000.000
Datalek, verlies smartphone, phising mail, geen beveiligde wifi.	Financieel	30%	max. € 10.000.000
Niet controleren van alle toezichttaken.	Financieel - fin. aansprakelijkheid	10%	max. € 1.000.000
Niet doorgaan van het groene net.	Financieel	10%	max. € 190.000
De VNG heeft een structurele effectentool ontwikkeld om inzicht te krijgen in de kosten van de omgevingswet. Op basis van het invullen van de huidige tool worden de kosten geschat op maximaal € 150.000.		50%	max. € 150.000
Fiscale risico's. De gemeente Stein wordt - mede door veranderingen in wet- en regelgeving - geconfronteerd met een aantal risico's/onzekerheden op fiscaal gebied, waaronder bijvoorbeeld Btw sport.			
Juridische risico's Onze gemeente loopt juridische risico's in zijn algemeenheid, aangezien gemeenten besluiten neemt waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld.			
Financiële risico's Niet alleen binnen grondexploitaties is met betrekking tot de prijsstijgingen meerjarig gerekend met het door het Centraal Planbureau gepubliceerde 'Nationale consumentenprijsindex' 2023-2025 in het Centraal Economisch Plan maart 2022. De meicirculaire houdt ook rekening met dit indexcijfer. Echter de omstandigheden waaronder die voor gebiedsontwikkeling is op dit moment erg turbulent. Grond-, Weg, en Waterbouwkosten en plankosten blijven stijgen, deze ontwikkelingen zetten nagenoeg het totale uitgaven patroon inclusief grondexploitaties onder druk.			
Totaal alle risico's			€ 16.340.000

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van deze risico's is een risicosimulatie (Montecarlo simulatie) uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 16.340.000) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.
Uit de risico simulatie blijkt dat bij een zekerheidspercentage van 90% risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 3.281.000. De kans is een inschatting dat een risico ook daadwerkelijk zal plaatsvinden. Deze aanname wordt vervolgens geclusterd waarbij een kans tot 10% wordt aangemerkt als zeer klein, de kans tot 30% als klein, tot 50% als middel, tot 70% als groot en alles daarboven tot zeer groot.
Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. Er zijn weinig wijzigingen ten opzichte van de jaarrekening 2021. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Uit de risico simulatie blijkt dat bij een zekerheidspercentage van 90% risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 3.281.000.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en de mogelijkheden waarover onze gemeente beschikt om risico’s van financiële aard (niet-begrote kosten), die zich onverwacht voordoen en die van substantiële aard zijn, te kunnen dekken. Dit kunnen zowel incidentele als structurele middelen zijn. Op grond van de vereisten van het BBV heeft de gemeente Stein ervoor gekozen om onze weerstandscapaciteit uit de elementen algemene reserve en de post onvoorzien te vormen.

Weerstand	**Startcapaciteit**
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	€ 15.268.000
Post onvoorzien	€ 0
Totale weerstandscapaciteit	**€ 15.268.000**

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, is de relatie gelegd tussen beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit is afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het hieronder geschetste weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€\ 15.268.000}{€\ 3.281.000} = 4{,}65$$

Onderstaande normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Waarderingscijfer	**Ratio**	**Betekenis**
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het ratio van de Gemeente Stein valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Financiële kengetallen

In deze paragraaf zijn een aantal kengetallen opgenomen. Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Bij de toelichting hebben we aandacht voor toekomstige ontwikkelingen, leggen we, indien mogelijk, een relatie met de verschillende programma's en beoordelen wij de kengetallen.

Indicator	rekening 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Netto schuldquote	80%	106%	121%	122%	136%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	76%	102%	118%	119%	133%
Solvabiliteitsratio	27%	20%	20%	23%	22%
Structurele exploitatieruimte	7,8%	1,4%	4,5%	6,7%	2,0%
Grondexploitatie	2,4%	-0,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens	103%	103%	103%	103%	103%

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van de gemeente Stein zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van een onderverdeling naar drie categorieën. Dit zijn: groen (goed/weinig risico), oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden) en rood (onvoldoende/veel risico). In onderstaande tabel de standaard percentages die daarvoor gebruikt worden. Deze percentages zijn gebaseerd op algemene normwaarden (worden onder andere gebruikt door de Provincie bij de publicatie van ranglijsten).

Indicator	Groen (goed /weinig risico)	Oranje (voldoende/ voorzichtigheid geboden)	Rood (onvoldoende/ veel risico)
Netto schuldquote	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% t/m 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% t/m 35%	0%
Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens	< 95%	95% t/m 105%	> 105%

Hierna volgt een analyse per kengetal.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Hoe lager de netto schuldquote, hoe lager de relatieve schuldenlast. De netto schuldquote stijgt door de toename van de schulden (vreemd vermogen). De ontwikkeling daarvan wordt periodiek bij de opstelling van de jaarrekening en begroting gemonitord.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Er is tevens een tweede berekening van de netto schuldquote, maar nu gecorrigeerd met de door verstrekte leningen aan woningbouwcorporaties en deelnemingen. In de eerste berekening van de netto schuldquote zijn deze verstrekte leningen niet meegenomen, omdat er een risico bestaat dat de gemeente deze bedragen niet (volledig) zal kunnen terugvorderen.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio is de verhouding tussen eigen vermogen en totaal vermogen. Het geeft weer in hoeverre de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio hoe beter de gemeente hier toe in staat is. Een solvabiliteitsratio van 20% wordt aangemerkt als voldoende. De jaarrekening 2022 laat zien dat de grens van 20% in alle jaren wordt gehaald. De ontwikkeling wordt eveneens periodiek gemonitord.

Structurele exploitatieruimte
Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte de gemeente Stein heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief cijfer betekent dat het structurele deel voldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Gegeven de reeks 2022-2026 is dat aanwezig.

Grondexploitatie
De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico’s met zich mee. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar, hetgeen niet het geval is.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens
De indicator belastingcapaciteit geeft aan hoe hoog de gemiddelde woonlasten voor een gezin zijn in de gemeente Stein ten opzichte van het landelijke gemiddelde van het voorgaande jaar. We liggen hier net iets hoger dan het landelijk gemiddelde.

Gebeurtenissen na balansdatum

Het corona virus, maar ook de oorlog in Oekraïne heeft financiële gevolgen gehad voor de jaarrekening 2022 en zal dat zeker ook nog hebben voor 2023 en mogelijk langer. Hoe groot de financiële impact voor de komende jaren is, is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen continuïteitsrisico. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Grondbeleid

Inleiding

Het grondbeleid van de gemeente Stein is vastgelegd in de 'Nota grond- en vastgoedbeleid'. Het grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om de visie van de gemeente te realiseren. Deze visie staat in de ”Strategische toekomstvisie 2018-2022”, de “Ruimtelijke structuurvisie 2015-2025” en het coalitieakkoord.

Grondexploitaties

Per 31 december 2022 zijn vier grondexploitaties in uitvoering.

- Samen bouwen Meerdel te Elsloo
- Poolster te Elsloo
- Elckerlyc te Elsloo
- Fase 1 Bramert-Noord te Urmond

Bij de samenstelling van de jaarrekening 2022, januari 2023, heeft tevens de herziening van de grondexploitatiebegrotingen van bovenstaande woningbouwontwikkelingen plaatsgevonden.
De financiële verwerking van deze herziening zal worden meegenomen in de Berap 2023.
Voor de herziening zijn onderstaande parameters toegepast.

Rente 2022:	1,21%
Rente 2023-2025, cf. begroting 2023:	1,58%
Inflatie 2022:	10% (was 5,2%)
Inflatie 2023	3% (was 2,4%)
Inflatie 2024-2025	3% (was 2,4%)

Samen bouwen Meerdel
‘Samen bouwen Meerdel’ is een woningbouwontwikkeling waarbij de gemeente een ‘Samenwerkings- en realisatieovereenkomst’ is aangegaan met de CPO-vereniging CPO Meerdel en de wooncorporatie Zaam Wonen voor de realisatie van 10 koopwoningen en 5 sociale huurwoningen.

In 2022 heeft de verkoop van alle 15 bouwkavels plaatsgevonden. Begin januari 2023 is door de CPO vereniging en wooncorporatie Zaam Wonen gestart met de bouwwerkzaamheden. De bouw van de woningen is voor rekening en risico van de kopers van de kavels. De bouwwerkzaamheden zullen het hele jaar 2023 in beslag nemen. Dit betekent dat het gebied pas in 2024 woonrijp gemaakt wordt.

In 2021 heeft de aanbesteding van zowel het bouw- als woonrijp maken van het plangebied plaatsgevonden. Volgens het contract worden de prijzen voor het woonrijp maken geïndexeerd met de GWW-index. In de herziene grondexploitatie januari 2023 is hiermee rekening gehouden op basis van de laatst bekende GWW-index (okt 2022).

De boekwaarde per 31 december 2022 bedraagt -/- € 267.000. Het geprognosticeerde verlies, per 31 december 2024, bedraagt volgens de herziene grondexploitatiebegroting 2023 € 89.000 negatief.

Poolster
In de Raadsvergadering van 2 juni 2022 heeft u de grondexploitatiebegroting Poolster vastgesteld. Het plan omvat de realisatie van 17 kavels voor grondgebonden nultreden woningen, waarvan 10 kavels ten behoeve van sociale woningbouw op de locatie van de voormalige basisschool de Poolster.
De vastgesteld grondexploitatiebegroting sluit met een negatief resultaat op eindewaarde van € 241.104.

In 2022 heeft de sloop van de school plaatsgevonden en zijn reeds 7 kavels verkocht.
Als gevolg hiervan bedraagt de boekwaarde per 31 december 2022 -/- € 44.000. Het geprognosticeerde verlies, per 31 december 2024, bedraagt volgens de herziene grondexploitatiebegroting 2023 € 246.000. Voor dit tekort is de voorziening 'Te verwachten verliezen' gevormd.

Elkerlyc
In de Raadsvergadering van 2 juni 2022 heeft u de grondexploitatiebegroting Elckerlyc vastgesteld. Op de locatie van de voormalige basisschool Elckerlyc wordt één kavel gerealiseerd voor de bouw van een kleinschalig appartementencomplex.
De vastgestelde grondexploitatiebegroting sluit met een positief resultaat op eindwaarde van € 126.857.

In 2022 is de boekwaarde van de voormalige schoollocatie ingebracht. Uit het verkennend flora en fauna onderzoek is gebleken dat nog nader onderzoek nodig is. Als gevolg hiervan en als gevolg van een ingestelde beroepsprocedure en een voorlopige voorziening bij de Raad van State heeft de sloop nog niet plaatsgevonden..

Per 31 december 2022 bedraagt de boekwaarde € 296.000. De geprognosticeerde winst, per 31 december 2024, bedraagt volgens de herziene grondexploitatiebegroting 2023 € 153.000.
Het hogere positief saldo is het gevolg van de hogere verkoopopbrengst. In de overeenkomst met de ontwikkelaar is opgenomen dat de verkoopprijs gekoppeld is aan het consumentenprijsindexcijfer.

Fase 1 Bramert-Noord
In de Raadsvergadering van 23 juni 2022 heeft u de grondexploitatiebegroting Fase 1 Bramert-Noord vastgesteld.
De ontwikkeling omvat de realisatie van 50 bouwkavels voor diverse segmenten woningbouw.
De vastgesteld grondexploitatiebegroting sluit met een positief resultaat op eindwaarde van € 130.000.

In 2022 is de boekwaarde van de percelen gelegen in het plangebied ingebracht in de grondexploitatie.
Tegen het bestemmingsplan is beroep ingesteld waardoor het bestemmingplan nog niet onherroepelijk is en niet gestart kan worden met het bouwrijp maken van het gebied. Om vertraging in de uitvoering te beperken heeft het college besloten om te proberen tot een minnelijke schikking te komen met de appellant.

Per 31 december 2022 bedraagt de boekwaarde € 1.843.00. Het hoge inflatiecijfer in 2022 heeft tot gevolg dat de geraamde kosten voor bouw- en woonrijp maken zodanig zijn gestegen dat het positieve resultaat is gedaald tot een nul-saldo. Indien het definitief ontwerp aanleiding geeft tot neerwaartse bijstelling van de kosten, zal dit meegenomen worden bij de volgende herziening. Vooralsnog bedraagt het geprognosticeerde te kort, per 31 december 2024, volgens de herziene grondexploitatiebegroting 2023, € 6.000.

	Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	**Geraamde boekwaarde ultimo (x € 1.000)**				**Verwacht resultaat per einddatum (x € 1.000)***	**Realisatie**
	2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**		
Samen bouwen Meerdel	-268	-229				- 89	2024

Poolster	-44	131				-246	2024
Elckerlyc	296	-171				153	2024
Bramert-Nrd	1.843	-694				-6	2024
Totaal	**1.827**	**-963**	**-**	**-**	**-**		

* negatief (-/-) betekent verlies

Strategische gronden

In de nota grond- en vastgoedbeleid wordt ingezet op anticiperende, proactieve en gelegenheidsverwerving. Hiervoor is een budget beschikbaar gesteld van € 558.571. (2019: € 500.000; 2021 € 58.571 verkoopwinst RWS).
Ultimo 2022 bedraagt het restantbudget voor Strategische verwerving € 128.495.

Onderstaand een overzicht van de strategisch verworven gronden ten laste van het budget.

Jaar verwerving	Perceel	Ontwikkeling	Verwervings-kosten	Raad geïnformeerd
2019	Elsloo, A4652	Herinrichting stationsomgeving	€ 35.662	RIB 26-11-2019
2020	Urmond D209 t/m D211	Randweg Bramert-Nrd en ruilgrond t.b.v. woningbouw Bramert-Nrd	€ 112.009	RIB 14-09-2020
2021		Gedeeltelijke verkoop aan RWS D209 t/m D211	-/- € 13.840	
2020	Urmond D194 en D206	Randweg Bramert-Nrd en ruilgrond t.b.v. woningbouw Bramert-Nrd	€ 77.200	RIB 09-11-2020
2020	Elsloo, D792	Woningbouw Meers	€ 211.037	RIB 19-01-2021
2022	Urmond D526	Randweg Bramert-Nrd	€ 8.008	RIB 14-03-2022

Risico's

Doordat ontwikkelingen steeds complexer worden en de investeringen bij grondexploitaties groot zijn, brengt dit risico 's met zicht mee. Inzicht in de financiële resultaten en het in kaart brengen van de risico's is daarom van groot belang.

Voorziening te verwachten verliezen
Winsten uit de grondexploitaties worden gestort in de Algemene Reserve. De voorziening 'Te verwachten verliezen grondexploitatie' vormt de buffer voor verliezen en risico's binnen de grondexploitatie.

In 2022 hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

- De herziening grondexploitatiebegroting 'Samen bouwen Meerdel' heeft ertoe geleid dat het tekort met € 28.000 is toegenomen.
- In 2022 is de grondexploitatiebegroting Poolster vastgesteld. Deze grondexploitatiebegroting heeft een negatief saldo van € 246.000.

Verloop voorziening (x€ 1.000)	Stand 1-1-2022	Toename	afname	Stand 31-12-2022	Geraamde stand ultimo 2023	2024	2025	2026
Samen bouwen Meerdel	60	29		89	89	-	-	-
Poolster	0	246		246	246			
Totaal	**60**	**275**		**335**	**335**	**-**	**-**	**-**

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In de openbare ruimte vinden activiteiten plaats in het kader van wonen, werken en recreëren. Hiervoor is de openbare ruimte ingericht met kapitaalgoederen (infrastructuur). Deze kapitaalgoederen worden onderhouden en tijdig vervangen. De door de raad gewenste kwaliteit van de kapitaalgoederen is vastgesteld in beleidskaders. De vastgestelde beleidskaders zijn daarna, door het college, vertaald in beheerplannen waarin de kosten voor vervanging en onderhoud zijn opgenomen. De beheerplannen worden verwerkt in de begroting. De volgende kapitaalgoederen zijn in deze paragraaf opgenomen:

- gebouwen en overige accommodaties
- wegen
- openbare verlichting
- bruggen
- rioleringen

Gebouwen en overige accommodaties

Beleidsplan
Integraal Beheerkwaliteitsplan 2022-2026 vastgesteld op 17 februari 2022.
In 2023 zal een evaluatie van het huidige vastgestelde accommodatiebeleid plaatsvinden. Deze evaluatie gaat uit van een integrale aanpak met als speerpunten:

- de onderhoudskosten en afschrijvingskosten per accommodatie;
- de bezettingsgraden per accommodatie;
- de subsidiestromen per vereniging en de huurinkomsten per accommodatie;

Beheerplannen
Jaarlijks wordt, voorafgaand aan de uitvoering, beoordeeld of de geplande werkzaamheden noodzakelijk zijn dan wel dat deze kunnen worden uitgesteld of doorgeschoven. Daarna worden de werkzaamheden waar mogelijk gebundeld en volgens de geldende inkoopprocedures in de markt gezet. Bij de gemeentelijke accommodaties is, gebaseerd op de geldende NEN 2767 normering (BOP), geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële vertaling
Voor het groot bouwkundig en sporttechnisch onderhoud is een voorziening gevormd. Hierin wordt op basis van het vastgesteld beheerplannen jaarlijks een bedrag gestort. De hoogte van de storting wordt telkens bij het vaststellen van het beheerplannen geactualiseerd. In 2022 bedroeg de storting in de voorziening bouwtechnisch onderhoud € 538.400 en in de voorziening sporttechnisch onderhoud € 34.100. De onderhoudslasten van de gemeentelijke accommodaties worden afhankelijk van de gebruiksfunctie verantwoord op de programma's 'Sport Cultuur en Recreatie', 'Sociaal domein' of 'Bestuur en Ondersteuning'

Gebouwen en overige accommodaties:

Directe lasten onderhoud gebouwen (x € 1.000)	Rek. 2020	Rek. 2021	Begr. 2022	Rek. 2022
Onderhoudsbudget exploitatie:				
Bouwkundig onderhoud (BOP)	293	361	333	290
Sporttechnisch onderhoud (SOP)	131	133	131	88

Ten laste van voorziening:

Groot onderhoud accommodaties	1.159	302	415	362
Groot sporttechnisch onderhoud	48	66	162	28
Totaal exploitatie + voorziening	**1.631**	**862**	**1.041**	**768**

Wegen

Beleidskaders
Op 17 februari 2022 heeft de raad het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld. De vastgestelde kwaliteit is van toepassing op de instandhouding van de verhardingen gedurende de technische levensduur in die gebieden waar de komende jaren geen grootschalige reconstructies of wijzigingen zijn gepland.

Beheerplannen
Om de 2 jaar wordt - via inspectie - het beheerplan wegen geactualiseerd en wordt een doorkijk gegeven voor 15 jaren. Na beëindiging van het groot onderhoud 2021 zijn alle wegen in Stein geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie is het nieuwe beheerplan opgesteld dat op 13 juli 2022 is vastgesteld door het college. Op 31 augustus 2022 heeft het college het Beheerplan wegmeubilair 2022-206 vastgesteld. De financiële gevolgen van beide beheerplannen zijn verwerkt in deze begroting. Bij wegen en het wegmeubilair is gen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële vertaling
Vanaf 2010 is voor groot onderhoud wegen een voorziening gevormd. Hierin wordt op basis van het vastgesteld beheerplan jaarlijks een bedrag gestort. De hoogte van de storting wordt telkens bij het vaststellen van het beheerplan wegen geactualiseerd. Vanaf 2018 bedraagt de storting in de voorziening groot onderhoud wegen € 627.000. Dit bedrag is met de vaststelling van het beheerplan op 13 juli 2022 verhoogd naar € 750.000.
In de voorziening groot onderhoud wegen worden geen kosten van rehabilitaties of reconstructies van wegen verantwoord. Deze worden, als investering op het programma 'Verkeer, vervoer en water' verantwoord en waar nodig toegelicht. Ook de onderhoudskosten worden op het programma 'Verkeer, vervoer en wegen. verantwoord.

Wegen:

Directe lasten onderhoud wegen (x € 1.000)	**Rek. 2020**	**Rek. 2021**	**Begr. 2022**	**Rek. 2022**
Onderhoudsbudget exploitatie:				
Klein onderhoud wegen	115	132	145	144
Wegvoorzieningen (o.a. belijningen)	30	38	32	22
Ten laste van voorziening:				
Groot onderhoud wegen	617	422	934	840
Totaal exploitatie + voorziening	**762**	**592**	**1.111**	**1.006**

Openbare verlichting

Beleidskaders
In 2017 heeft de raad het beleidsplan openbare verlichting 2018-2021 vastgesteld. Het beleidsplan 2018-2021 was vooral gericht op verdere energiebesparing en terugdringing van de C02 uitstoot. Het nieuwe beleidsplan was in 2022 nog niet vastgesteld. Daarom is in 2022 het beleidsplan 2018-2021 voortgezet.

Beheerplannen

Het beheer van de openbare verlichting is op basis van een beheer- en onderhoudsplan uitbesteed aan een externe partij. Bij openbare verlichting is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële vertaling
Bij de openbare verlichting is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Openbare verlichting:

Directe lasten onderhoud openbare verlichting (x € 1.000)	Rek. 2020	Rek. 2021	Begr. 2022	Rek. 2022
Onderhoudsbudget exploitatie:				
Energie	86	105	135	121
Onderhoud	186	170	196	158
Totaal exploitatie	**272**	**275**	**331**	**279**

Bruggen

Beleidskaders
In 2021 is het beheerplan civieltechnische kunstwerken opgesteld.

Beheerplannen
Op basis van de 2 jaarlijkse bruginspectie is in 2021 het meerjaren onderhoudsplan opgesteld. In 2022 zijn alle bruggen geïnspecteerd die onderhoudsplichtig zijn door de gemeente Stein. De inspectieresultaten zijn vertaald in een meerjaren-onderhoudsplanning. Voor 2022 stonden enkel reinigings- en conserveringsmaatregelen gepland. Door de relatief goede onderhoudstoestand van de bruggen alsmede als gevolg van personele wijzigingen, is besloten om de maatregelen door te schuiven naar 2023.

Financiële vertaling
Voor het onderhouden van de kunstwerken is een voorziening gevormd. Op basis van het huidige beheerplan wordt jaarlijks € 42.750 in de voorziening gestort. De tot het meerjaren onderhoudsplan en het projectenplan behorende investeringen en onderhoudsbudgetten worden verantwoord op het programma ‘Verkeer, Vervoer en Waterstaat’.

Bruggen:

Directe lasten onderhoud bruggen (x € 1.000)	Rek. 2020	Rek. 2021	Begr. 2022	Rek. 2022
Onderhoudsbudget exploitatie:				
Onderhoud kleine kunstwerken	5	5	5	5
Ten laste van voorziening:				
Groot onderhoud bruggen	48	7	22	23
Totaal exploitatie + voorziening	**53**	**12**	**27**	**28**

Riolen

Beleidskaders
Op 1 oktober 2009 heeft de raad het Waterplan vastgesteld. Hierin zijn ambities opgenomen hoe omgegaan moet worden met het afvalwater en hemelwater.

In 2013 is gestart met het opstellen van een regionaal beleid- en uitvoeringskader voor het stedelijk watermanagement. Deze kaders vervangen het traditioneel Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan voor de gemeenten Beek, Schinnen, Sittard-Geleen en Stein. Hierin participeren ook het waterschap Roer en Overmaas en Waterschapsbedrijf Limburg. De kaders voor Stein zijn op 30 oktober 2014 door de raad vastgesteld.

In 2021 is het Beleidsplan Water & Klimaatadaptatie vastgesteld. Dit is de actualisatie van het hiervoor benoemde plan waarbij ook de klimaatthema's hitte en droogte zijn meegenomen. Het beleids- en uitvoeringskader voor de omgang met water en de klimaatadaptatie bestaat uit vier plannen (beleidsplan, beheerplan, kostendekkingsplan en projectplan). Het beleidsplan is samen met de betrokken partijen in de waterketen van de Westelijke Mijnstreek opgesteld. Hiermee is de samenwerking van de afgelopen jaren voortgezet en beheren we de waterketen op een structurele en doelbewuste manier. In dit plan benoemen we alle zaken die we belangrijk vinden en geven onze strategie hierop aan.

In 2021 is ook de optimalisatie van het basisrioleringsplan en de klimaatstresstest afgerond. De vanuit het basisrioleringsplan en klimaatstresstest verkregen bevindingen leveren een belangrijke inbreng voor het beleidsplan Water & Klimaatadaptatie.
De gemeente moet op grond van de Kader Richtlijn Water (KRW) maatregelen nemen om het overstorten op kwetsbare wateren te verminderen. Hierdoor heeft vooral het afkoppelen van regenwater grote invloed op het uitvoeringsprogramma. In het in 2021 afgeronde basisrioleringsplan heeft een toetsing plaatsgevonden van het effect van overstorten op kwetsbare wateren en zijn maatregelen voorgesteld hoe aan de KRW voldaan kan worden.

Beheerplannen
Met het in juli 2021 vastgestelde Beleidsplan Water & Klimaatadaptatie 2022-2027 als basis is in 2022 verder invulling gegeven aan het verbeteren, beheren en onderhouden van onze (afval)watersystemen en voorzieningen. Naast het beleidsplan zijn in 2022 de volgende plannen leidend geweest:

- Het beheerplan, waarin voor de Westelijke Mijnstreek staat beschreven hoe alle objecten worden beheerd.
- De projectenplannen, waarin voor de gemeenten Beek, Sittard-Geleen en Stein staat beschreven welke projecten zij de komende jaren uitvoeren op het gebied van water en klimaatadaptatie.
- De kostendekkingplannen, waarin voor de gemeenten Beek, Sittard-Geleen en Stein staat beschreven hoe de kosten voor water en klimaatadaptatie de komende jaren worden gedekt en hoeveel fte er nodig is om de werkzaamheden uit te voeren.

Financiële vertaling
De tot het beheerplan en het projectenplan behorende investeringen en onderhoudsbudgetten worden verantwoord op het programma ‘Volksgezondheid en milieu’. Aan de hand van het onderhoudsprogramma wordt de inhaalslag voor wat betreft de reparatie van riolen en kolken verder voortgezet. Omdat er de afgelopen planperiode hard gewerkt is om de achterstand in te halen, is naar verwachting het benodigde onderhoudsbudget vanaf 2021 lager.

Riolering:

Directe lasten onderhoud riolen (x € 1.000)	**Rek. 2020**	**Rek. 2021**	**Begr. 2022**	**Rek. 2022**
Onderhoudsbudget exploitatie:				
Onderhoud riolen	813	719	736	711
Totaal exploitatie	**813**	**719**	**736**	**711**

Groen

Beleidskaders
De gemeenteraad heeft in 2022 de kwaliteitsniveaus voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (IBOR) geactualiseerd. Verwezen wordt naar de tekst in deze begroting van het programma Sport, Cultuur en recreatie, paragraaf Openbaar Groen.

Beheerplannen
De vastgestelde beleidskaders voor het beheer en onderhoud van het groen zijn verwerkt in het groenbeheerplan en bomenbeheerplan. In de beheerplannen staat beschreven op welke manier we groen onderhouden (om de gewenste ambitie te halen), wat hiervoor nodig is en wat dit financieel betekent. Het beheerplan bomen 2022-2026 is in 2022 uitgewerkt en door het college vastgesteld.

Het groenonderhoud wordt zowel uitgevoerd door de Wijkteams, RWM (onkruidbestrijding verhardingen), als drie groenaannemers voor het specialistisch onderhoud van de bermen, sportvelden en bomen. De werkzaamheden die worden uitgevoerd zijn vertaald naar groenonderhoudsbestekken. Deze bestekken worden als leidraad gebruikt voor de uitvoering van het groenonderhoud. In 2022 zijn de bestekken vernieuwd voor een komende onderhoudsperiode 2023-2026. In de meerjarenbegroting 2023-2026 zijn via het beheerplan uitbreidingen van groenarealen en beheerkosten van projecten verwerkt en meegenomen. In het openbaar groen is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële vertaling
Het groenonderhoud wordt uitgevoerd door het team wijkbeheer, onderdeel wijkteams en drie groenaannemers voor het specialistisch onderhoud (o.a. bermen, sportvelden en bomen).
Het aanleggen en onderhouden van groen wordt op het programma 'Sport, Cultuur en Recreatie' verantwoord en waar nodig toegelicht.

Groen:

Directe lasten onderhoud groen (x € 1.000)	**Rek. 2020**	**Rek. 2021**	**Begr. 2022**	**Rek. 2022**
Onderhoudsbudget exploitatie:				
Bestrijden onkruid	171	192	186	191
Onderhoud bermen	73	64	65	64
Landschapsplannen	56	57	60	58
Openbaar groen	844	702	755	693
Totaal exploitatie	**1.144**	**1.015**	**1.066**	**1.006**

Financiering

Algemeen

De paragraaf financiering is een verplicht onderdeel van de programmarekening. De paragraaf is een belangrijk instrument voor het transparant maken van de financieringsfunctie van de gemeente.

Treasury is het sturen, beheersen van, verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële vermogenswaarden, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's. De uitvoering van treasury wordt wettelijk geregeld in de wet financiering decentrale overheden (FIDO). De wet FIDO regelt dat de uitvoering van de treasuryfunctie binnen de gemeente uitsluitend de publieke taak dient en geschiedt binnen de financiële kaders.

Bij de keuze van financiering worden door de gemeente Stein, binnen de kaders van de wet FIDO, onderstaande regels gehanteerd:

- De rente van vaste geldleningen is door de lange looptijd financieel van groter belang dan de rente van leningen met een korte looptijd.
- Bij een verwachte daling van de lange rente verdient het de voorkeur om het aantrekken van vaste/langlopende leningen zoveel mogelijk uit te stellen tot de rentedaling is ingetreden.
- Bij een verwachte stijging van de lange rente is er een voorkeur om de kortlopende schulden om te zetten in langlopende schulden.
- Bij een te verwachten stabiele renteontwikkeling dient in de actuele financieringsbehoefte te worden voorzien met de financieringsvormen die absoluut gezien de laagste rente dragen.
-

Algemene interne en externe ontwikkelingen

Interne ontwikkelingen
In 2022 hebben zich voor de gemeente Stein geen mogelijkheden voorgedaan om geldleningen vervroegd af te lossen. De financieringsbehoefte in 2022 kon worden afgedekt met een debetsaldo in de rekening courant, middels het afsluiten van kortlopende kasgeldleningen en het aantrekken van één langlopende geldlening van € 6 miljoen euro halverwege het jaar.

Mutaties in de vaste schulden zijn in onderstaand overzicht weergegeven (exclusief woningbouw-leningen)

Mutaties:	**Bedrag** (* € 1.000)	**Gemiddelde rente leningportefeuille** (in %)
Stand per 01.01.2022	**54.997**	1,60
Vervroegde aflossingen	0	
Reguliere aflossingen	4.119	
Nieuwe lening(en)	6.000	
Stand per 31.12.2022	**56.878**	1,79

Externe ontwikkelingen
Halverwege 2022 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de beleidsrente verhoogd, voor het eerst in elf jaar tijd. De inflatie in de EU nam al geruime tijd fors toe en steeg ver boven het gewenste niveau van 2% uit dat de ECB op de middellange termijn nastreeft. Een hogere rente moet zorgen dat sparen aantrekkelijker wordt en investeren duurder. Particulieren en bedrijven geven hierdoor minder geld uit, wat de economie afremt. Als de vraag afneemt, drukt dat de prijzen omlaag en daalt de inflatie terug richting het gewenste niveau.

De ECB heeft in 2022 al stevig ingegrepen, met de renteverhogingen van 0,5% juli en 0,75% in september en oktober. De inflatie reageert nooit meteen op de verhoogde rente. Dat heeft tijd nodig. Daarnaast blijft veel onzeker rond de oorlog in Oekraïne en de gevolgen van de aanvoer voor gas en olie naar Europa. De ECB blijft daarom alert en zal stapsgewijs met nieuwe maatregelen komen om op de middellange termijn de inflatie in Europa terug te dringen tot het gewenste niveau van 2%.

Schatkistbankieren
De wet verplicht schatkistbankieren houdt in dat publieke instellingen al hun liquide middelen aanhouden bij het ministerie van Financiën. Ze doen dat in de vorm van een rekening-courant, zoals bij een bank. Decentrale overheden hebben de mogelijkheid om termijndeposito's aan te houden. Er geldt sinds 1 juli 2021 een nieuwe doelmatigheidsdrempel van 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000 per gemeente. Voor de gemeente Stein is deze gemiddelde drempel per kwartaal 2% x € 66.274.000 (het begrotingstotaal 2022) = € 1.325.480

In onderstaande tabel staat de berekening voor de gemeente Stein van het kwartaal gemiddelde van het schatkistbankieren in 2022. Hierin is te zien dat de gemeente Stein niet over overtollige middelen beschikte die in de schatkist ondergebracht moesten worden.

Berekening Kwartaalgemiddelde Schatkistbankieren:	Kwartaal 1 2022	Kwartaal 2 2022	Kwartaal 3 2022	Kwartaal 4 2022
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	0	0	0	0
Ruimte onder het drempelbedrag	1.325	1.325	1.325	169
Overschrijding van het drempelbedrag	**0**	**0**	**0**	**0**

Risicobeheer

Om de rentekosten zo laag mogelijk te houden dient er een goede balans gevonden te worden tussen optimalisatie op de korte termijn en de stabilisatie op de langere termijn. Financiering met een korte looptijd kan zorgen voor de laagste rentelasten, terwijl vanuit het oogpunt van lange termijn stabiliteit een financiering met een langere rentevaste periode de voorkeur heeft. De wet FIDO geeft twee richtlijnen voor het beperken van renterisico's: het kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet geeft de limiet aan voor de vlottende schuld van de gemeente. Deze limiet is vastgesteld op 8,5% van de totale begroting. In 2022 was deze limiet voor de gemeente Stein afgerond € 5,6 miljoen.

Onderstaande tabel geeft de informatie weer met betrekking tot de kasgeldlimiet. In het eerste en tweede kwartaal van 2022 was er sprake van een overschrijding van het kasgeldlimiet. De gemeente Stein was hierdoor genoodzaakt om naast de kortlopende geldleningen ook een langlopende geldlening aan te trekken van 6 miljoen euro. Vanaf het derde kwartaal van 2022 is er dan ook geen sprake meer van overschrijding van het kasgeldlimiet.

Periode	Kwartaal 1 2022	Kwartaal 2 2022	Kwartaal 3 2022	Kwartaal 4 2022
Netto vlottende schuld -/- overschot vlottende middelen	7.572	8.924	2.698	-1.087
Kasgeldlimiet	5.633	5.633	5.633	5.633

Overschrijding van kasgeldlimiet	1.939	3.291		
Ruimte tot de kasgeldlimiet			2.935	6.720

Renterisiconorm
In de wet FIDO staat dat de renterisiconorm niet mag worden overschreden. Deze norm zorgt voor een opbouw van de leningportefeuille, waarbij het renterisico van renteaanpassingen en herfinanciering van geldleningen in voldoende mate wordt beperkt. Er mag maximaal 20% van de langlopende geldleningen per jaar in aanmerking komen voor herfinanciering en renteherziening. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen primaire en secundaire renterisico's. Primaire renterisico's betreft het gevaar van een ongunstige stand van de rente op het moment dat nieuwe leningen moeten worden afgesloten. Secundaire renterisico's betreft het niet kunnen profiteren van gunstige renteontwikkelingen. Risico's loopt de gemeente dan ook bij een onevenwichtige verdeling van de portefeuille wat betreft de looptijden. Een portefeuille met overwegend kortlopende leningen kent een hoog primair risico en een overwegend langlopende portefeuille kent een hoog secundair risico.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat in 2022 de renterisiconorm van de gemeente Stein niet overschreden werd.

(bedragen x € 1.000)

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	2022
(1)	Renteherziening op vaste schuld	0
(2)	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld	6.000
(3)	Betaalde aflossingen	4.119
(4)	Herfinanciering (laagste van 2 en 3)	4.119
(5)	Renterisico op vaste schuld (1 + 4)	4.119
(6)	Renterisiconorm (20% x vaste schuld per 1/1), excl. door verstrekte leningen woningstichtingen	10.999
(7)	Ruimte onder renterisiconorm (6 – 5)	6.880

Debiteurenrisico
Dit betreft het risico dat vorderingen op debiteuren niet kunnen worden geïnd en afgeboekt moeten worden. Ter afdekking van de risico's met betrekking tot debiteuren sociale zaken is voor een bedrag van € 1.054.381 een voorziening gevormd, en voor de TOZO regeling een voorziening van € 28.874. De voorziening voor risico's met betrekking tot overige debiteuren bedraagt per 31 december 2022 € 124.000.

Geldleningen
De financiële risico's van gemeenten voor de verstrekte geldleningen en achtervang aan woningcorporaties zijn klein. De financiële middelen (liquiditeitspositie en eigen vermogen) van de corporaties vormen de eerste zekerheid. De borgstellingsreserve van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) vormt de tweede zekerheid. Als corporaties hun rente- en aflossingsverplichtingen niet nakomen, dan kan de WSW aangesproken worden. Zij beschikken daarom over een borgstellingsreserve. De Autoriteit Woningcorporaties (AW) houdt sinds 2016 toezicht op WSW. Belangrijk doel van dit toezicht is om vast te stellen of het risicokapitaal van WSW toereikend is om mogelijke verliezen van WSW te dekken. De achtervang positie van Rijk en gemeenten vormt de derde zekerheid. Indien daarop een beroep gedaan moet worden, moeten Rijk en gemeenten op verzoek van het WSW renteloze leningen aan het WSW verstrekken.

Renteschema

Rente omslagpercentage
De renteomslag is berekend conform de nota rentenotitie 2017 die door de commissie BBV is gepubliceerd. Vanwege het inzicht in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en

de wijze van toerekening is onderstaand renteschema opgenomen. Het renteomslagpercentage wordt berekend door de totale rentekosten te delen door het totaal geactiveerd bedrag. De totale rentekosten bestaan uit de rente voor de vaste geldleningen, de bespaarde rente over de eigen financieringsmiddelen (reserves) en de rente van de financieringsbehoefte. Het omslagpercentage voor 2022 is berekend op 1,3%.

Renteschema:(bedragen x 1.000 €)			**2022**
a.	Externe rente vaste geldleningen		1.033
b.	De externe rentebaten	-/-	66
	Totaal door te rekenen externe rente		967
c.	-De rente die aan de grondexploitaties moet worden doorberekend	-/- *5*	
	-De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- *418*	
		-/-	423
	Saldo door te rekenen externe rente		**544**
d1.	Rente over eigen vermogen		473
d2.	Rente over voorzieningen		121
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		1.138
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		1.131
f.	Saldo renteresultaat taakveld treasury		7

Resultaat uitzettingen

Het uitzetten van overtollige gelden (liquiditeitsoverschotten) door middel van het verstrekken van leningen en beleggen dient op prudente wijze te geschieden. Er dient daarom van goede tegenpartijen gebruik te worden gemaakt teneinde de financiële risico's te beperken. Indien met minder kredietwaardige tegenpartijen in zee wordt gegaan, kunnen hierdoor weliswaar (tijdelijk) hogere renteopbrengsten worden verkregen, maar loopt de gemeente daarbij (aanzienlijk) grotere risico's.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën

De kern van de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF) is verankerd in de Europese begrotingsafspraken en de bepaling dat het Rijk en de decentrale overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) een gelijkwaardige inspanning moeten leveren om aan deze afspraken te voldoen.

Een van de belangrijkste afspraken is het bereiken van een begrotingsevenwicht op middellange termijn. Als een meerjarige overschrijding van de vastgestelde norm van het Economisch en Monetaire Unie (EMU) saldo van de decentrale overheden dreigt, heeft de minister de mogelijkheid om met behulp van het correctiemechanisme het EMU-saldo van de decentrale overheden te beheersen. Voor de berekening van het EMU-saldo van de gemeente Stein wordt verwezen naar het hoofdstuk "EMU-saldo" onder de jaarrekening.

Bedrijfsvoering

Algemeen

Deze paragraaf is gewijd aan de bedrijfsvoering van de gemeente Stein, dat wil zeggen de manier waarop de processen binnen de gemeente zijn georganiseerd, en worden aangestuurd en de manier waarop de bedrijfsmiddelen worden ingezet. Dit zijn de bedrijfsprocessen die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. Doel van de bedrijfsvoering is om zo effectief en efficiënt mogelijk de afgesproken prestaties te leveren. Het bevat onder meer zaken als personeelsbeleid, financiën, inkoop, communicatie en juridische ondersteuning.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het rechtmatigheidsoordeel komt voor het verslagjaar 2022 nog voor rekening van de accountant. Vanaf het verslagjaar 2023 dient het college een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarrekening en geeft de accountant alleen nog een controleverklaring met een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening.
Ten opzichte van voorgaande jaren heeft zich wel een wijziging voorgedaan met betrekking tot het onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit betreft de opname van een verantwoording over het gevoerde beleid inzake “Misbruik en Oneigenlijk gebruik” (voor het eerst in de jaarstukken 2022). Ten aanzien hiervan kan worden opgemerkt dat binnen de rechtmatigheidscontrole al jaar en dag aandacht wordt besteed aan “Misbruik en Oneigenlijk gebruik” (zie controleprotocol dat jaarlijks wordt vastgesteld).
In alle processen met een financieel gevolg (onderwerp van interne controle) waarin sprake kan zijn van Misbruik en oneigenlijk gebruik zijn daartoe de nodige processtappen ingebouwd. In de regel gaat het om toepassing van het vier-ogen-principe. In de jaarlijkse controle op deze processen wordt hierop getoetst. Uit de rapportages is niet gebleken dat er sprake is van Misbruik of oneigenlijk gebruik.
Het integriteitsbeleid zal in 2023 verder worden geactualiseerd. In 2022 hebben zich geen integriteits- incidenten voorgedaan.

Wet Open Overheid

De Wet open overheid (Woo) beoogt een transparante en actief openbaar makende overheid, met als doel een gelijkwaardige informatiepositie tussen overheid en inwoners.

Er zijn 11 informatie categorieën aangewezen die verplicht actief openbaar gemaakt moeten worden door gemeentes in de landelijke voorziening Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI). De stuurgroep Platform Open Overheidsinformatie heeft besloten dat er 4 categorieën als eerste opgepakt dienen te worden te weten bereikbaarheidsgegevens, vergaderstukken, convenanten en Woo-verzoeken.

De Woo houdt ook een aanzienlijke cultuuromslag in, die eisen stelt aan de professionaliteit van ambtenaren en bestuurders. Transparantie en openheid vragen om een andere houding, dat loslaten van oude gewoonten betekent en ook als bedreigend kan worden ervaren. Alles wat aan het papier wordt toevertrouwd kan immers in de openbaarheid komen (via een Woo-verzoek) of moet zelfs actief openbaar worden gemaakt (in de landelijke voorziening PLOOI). Hier krijgt op termijn elke medewerker op enig moment mee te maken.

Binnen de gemeente Stein is er een projectgroep gestart om de impact van de 4 categorieën te bepalen en daarna de implementatie te starten. Tevens wordt een eerste verkenning uitgevoerd om te bepalen hoe de cultuuromslag nader vorm gegeven kan worden.

Daarnaast is op 1 mei 2022 de ‘contactpersoon open overheid’ voor de gemeente Stein aangewezen.

In december 2022 is door de minister van BZK, aangegeven dat de koers en aanpak van de ontwikkeling van PLOOI, mede op basis van het rapport van het Adviescollege ICT-toetsing (AcICT) wordt bijgesteld. De verwachting is dat er pas in 2023 meer duidelijkheid zal komen over het vervolg. Daarnaast gaat de minister ervan uit dat bij het nieuwe platform de gemeenten zelf documenten kunnen uploaden op hun eigen servers (de website).
De exacte impact hiervan zal binnen de gemeente Stein begin 2023 nader geïnventariseerd worden.

In de meicirculaire 2022 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de jaren 2022 tot en met 2026 van € 58.000 per jaar voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers en het aanpassen van processen en de organisatie. Daarnaast zijn structurele middelen beschikbaar gesteld van € 73.000 voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de Woo, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen. In de slotwijziging 2022 is een bedrag van € 50.000 doorgeschoven naar 2023.

Financiën

Het optimaliseren en doorontwikkelen van de P&C documenten en de financiële processen is een continue proces. Het streven daarbij is en blijft het opstellen van duidelijk leesbare en transparante stukken. De financiële processen zijn in 2022 verder doorontwikkeld. Zo is er ingezet op het verder digitaliseren van de financiële processen zoals de verplichtingenadministratie, het debiteurenproces en het archiveren en vernietigen van financiële data waarmee in de toekomst wordt voldaan aan de wettelijke verplichting ten aanzien van archivering. Tevens is een begin gemaakt met een nieuwe rapportagetool in het financiële pakket. Met deze rapportagetool kan informatie makkelijker worden ontsloten.

Juridische advisering

Naast de gebruikelijke ondersteuning en advisering van bestuur en management op het gebied van dit taakveld, is in 2022 ook geadviseerd over nieuwe ontwikkelingen op diverse rechtsgebieden.

Inkoop

In 2022 is er naast de gebruikelijke inkoopadvies en -begeleiding aandacht besteed aan het inventariseren van risico's en verbetermogelijkheden. Dit is een voortdurend traject.
In 2022 zijn onder andere aanbestedingen gehouden voor bedrijfswagens, een clientvolgsysteem, directievoering op onderhoud wegen, een grote verbouwing van een schoolgebouw, speelruimtebeleid en het onderhoud van het groen in de gemeente.

Informatiemanagement

Vanuit het beleid zijn de volgende belangrijkste projecten vanuit de clusters ICT, GEO en DIV gerealiseerd: implementatie zaaksysteem, migratie alle documenten naar een nieuw zaaksysteem, implementatie Squit2020, implementatie Tekeningenbeheer software. De projecten die niet zijn uitgevoerd, zijn doorgeschoven naar 2023.

Communicatie

Eind 2018 is de visie op communicatie met bijbehorende uitvoeringsagenda vastgesteld, met als doel om in de periode 2018 - 2022 een sterke communicatieve organisatie neer te zetten. 2022 stond in vooral in het teken van het opnieuw vormgeven van het taakveld communicatie, crisiscommunicatie Oekraïne en opvang asielzoekers, het communicatief vaardiger maken van de

ambtelijke organisatie met de introductie van de Direct Duidelijk campagne en de voorbereidingen voor de nieuwe visie op communicatie 2023-2027. Dit staat verder uitgewerkt onder het programma Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen.

Juridische kwaliteitszorg

In het kader van juridische kwaliteitszorg zijn in 2022 diverse initiatieven ontplooid op het terrein van de verbetering van de bedrijfsvoering en kennisoverdracht. Verordeningen en beleidsregels die de gemeenteraad ter vaststelling zijn voorgelegd zijn in vergaande mate gedereguleerd, mede aan de hand van modellen van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Daarnaast hebben in het kader van kwaliteitszorg specifieke werkzaamheden plaatsgevonden, onder andere in het kader van de nieuwe projectgroep Open Overheid, het recreatiepark Steinerbos en het Privacyoverleg.

Formatieontwikkeling personeel

De ambtelijke formatie (inclusief 2 fte van de Griffie) komt einde van het jaar 2022 uit op 136,60 fte. 5,3 fte lager dan de formatie in de begroting (na wijzigingen). Het verschil wordt verklaard door de einde jaar openstaande vacature-ruimte. Een deel (3 fte) van die openstaande vacature-ruimte a.g.v. de keuze om in afwachting van de visie op organisatie die voorlopig niet in te vullen maar om op die plek te volstaan met (tijdelijke) inhuur.

Organisatieontwikkeling

In het kader van de doorontwikkeling van de organisatie is in 2022 een start gemaakt met het visie op organisatie traject. Ook is gewerkt aan actiepunten vanuit ons strategisch personeelsbeleid. Ook de overgang en toepassing van het functiewaarderingssysteem HR21 is in 2022 gerealiseerd. In 2022 is een start gemaakt met de (door)ontwikkeling van onze HR- (gesprekken) cyclus. De hiermee gepaard gaande kosten zijn gedekt uit de reserve doorontwikkeling organisatie/personeel.

Uitgangspunten personeelskosten

Voor de loonkosten van het personeel golden in 2022 onderstaande uitgangspunten:

- het loonkostenpeil, schaalsalaris medewerker en daarbij behorende periodieken, zoals deze golden per 1 januari 2022;
- daar waar van toepassing zijn de salarissen verhoogd met onder andere functioneringstoelagen;
- als gevolg van CAO gemeenten werden met ingang van 1 april 2022 de salarissen met 2,4% verhoogd en was (mits werd voldaan aan de voorwaarden) in december 2022 recht op een éénmalige uitkering.

Stelposten secundaire arbeidsvoorwaarden

Naast de primaire arbeidsvoorwaarden zijn er een aantal personele lasten (geraamd als stelposten) die vooraf niet toe te rekenen zijn aan medewerkers en of afdeling waarvan zij deel uit maken. Deze lasten, uitgaven op het gebied van herbezetting, verkoop verlof en flexibele beloning, doen zich gedurende het lopende jaar voor. Op het moment dat deze uitgaven zich voordoen worden deze in mindering gebracht op de eerder genoemde stelposten en functioneel toegerekend.
De herbezetting OR is ingezet als dekking voor de uitgaven die het gevolg zijn van vervanging werkzaamheden OR-leden.

In het onderstaande overzicht treft u het beginsaldo per 1 januari 2022, de aanwending en het restant per 31 december 2022 aan.

Omschrijving stelpost	saldo 1-1-2022	aanwending	saldo 31-12-2022
personele herbezetting OR	€ 32.852	€ 22.000	€ 10.852
verkoop verlof	€ 39.719	€ 39.719	€ 0

flexibele beloning	€ 28.171	€ 26.762	€ 1.409
loonstijgingen	€ 317.000	€ 307.178	€ 9.822

Indicatoren personeelsbeleid

Ziekteverzuimpercentage

Het verzuimcijfer over 2022 bedroeg 9,62% en vertoond een stijging met 2,51% ten opzichte van het dienstjaar 2021.
Het verzuimcijfer is (ook) in 2022 grotendeels (7,92% van de 9,62%) veroorzaakt door een groep langdurige zieken (over het hele jaar bezien).
Uiteraard blijven we streven naar een lager verzuim door voor onze medewerkers nog meer aandacht te schenken aan adequate begeleiding bij verzuim, preventie, de HR-cyclus en ARBO- en veiligheidsbeleid.

omschrijving	werkelijk 2019	werkelijk 2020	werkelijk 2021	begroot 2022	werkelijk 2022
ziekteverzuimpercentage	9,75%	7,69%	7,92%	5%	9,62%

Stageplaatsen

omschrijving	werkelijk 2019	werkelijk 2020	werkelijk 2021	begroot 2022	werkelijk 2022
stageplaatsen	6	8	8	8	4

Werkervaringsplaatsen

omschrijving	werkelijk 2019	werkelijk 2020	werkelijk 2021	begroot 2022	werkelijk 2022
werkervaringsplaatsen	4	4	4	4	5

Duurzaamheid

In 2022 is in het kader van de duurzaamheidsagenda uitvoering gegeven aan onderstaande projecten:

- Met de buurgemeenten Beek en Sittard-Geleen en de Provincie Limburg is intensief overlegd over de mogelijkheden voor implementatie van het Groene Net in de gemeente Stein.
- Er zijn diverse maatregelen genomen en nader onderzocht om de gemeentelijke gebouwen te verduurzamen;
- In 2022 is het zonnepanelenproject van de gemeente Stein voortgezet (beëindigd per 1 januari 2023).
- Er is een telefonisch duurzaamheidsloket beschikbaar voor inwoners en inwoners kunnen gebruikmaken van het fysieke duurzaamheidsloket in het Huis van de Toekomst (in samenwerking met Zaam Wonen).
- Samen met Dubbel Duurzaam, de WoonWijzerWinkel Limburg, Zaam Wonen en Wonen Limburg is gewerkt aan de implementatie van duurzaamheidsmaatregelen door particuliere woningeigenaren en huurders in de gemeente Stein.
- In 2022 is, samen met andere Zuid-Limburgse gemeenten, gewerkt aan de uitvoeringsagenda van de Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg 1.0.

Corona

Om te voorkomen dat gemeenten als gevolg van de coronacrisis in financiële problemen komen, heeft het Rijk gemeenten gecompenseerd voor gederfde inkomsten en extra uitgaven. Deze compensatie heeft in 2022 plaatsgevonden via circulaires van het gemeentefonds en specifieke uitkeringen. De gemeente Stein heeft in 2020 hiervoor een reserve corona gevormd. In de planning en control documenten zijn ontvangen coronamiddelen en de corona gerelateerde lasten telkens inzichtelijk gemaakt.

De coronacrisis heeft geleid tot aanvullende kosten en/of minder opbrengsten. Hierbij kan worden gedacht aan de uitvoering van de lokale steunmaatregelen voor ondernemers, culturele amateurinstellingen (verenigingen), het onderhoud van onze gemeentelijke accommodaties en de inzet van de boa's. Tevens kan worden gedacht aan het kwijtschelden van de huren bij MFC's en Steinerbos, het kwijtschelden van terras/markt leges voor de horeca en marktlieden. Aangezien deze mutaties over de diverse programma's zijn gespreid, zijn deze mutaties niet meer separaat toelicht n in de programma's.

In onderstaand overzicht zijn de corona gerelateerde baten en lasten over het jaar 2022 weergegeven. Een inhoudelijke toelichting op deze onderdelen is waar van toepassing opgenomen in de programmateksten.

Effecten Corona jaarrekening 2022	Hogere	Lagere	Hogere	Lagere
Bedrag in €	lasten	Lasten	Baten	Baten
Gemeenteraadsverkiezingen	38.500		55.000	
Participatiewet	267.840		77.000	
Meerkosten jeugd	26.682			
Steunmaatregelen	10.291			
Corona herdekingsplaats	12.255			
Overigen	22.327			
Kwijtschelding huur en SPUK compensatie			27.935	43.531
TVS regeling			58.811	63.221
Inkomstenderving compensatie			144.000	
Totaal	**377.895**	**0**	**362.746**	**106.752**

Totaal negatieve effecten	**484.647**
Totaal positieve effecten	**362.746**
Saldo onttrekken uit reserve	**-121.901**

Verloopoverzicht reserve corona	Bedrag in €
Stand 31-12-2021	**1.072.000**
Onttrekking 2022	121.901
Stand 31-12-2022	**950.099**

Publiekrechtelijke verbonden partijen

1. Naam	**Veiligheidsregio Zuid Limburg**
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling van alle gemeenten in Zuid-Limburg
3. Vestigingsplaats	Maastricht
4. Doelstelling en openbaar belang	Betreft de uitvoering van de aan Veiligheidsregio opgedragen taken, die zich met name richten op de brandweerzorg en de crisisbeheersing.
5. Relatie met beleidsprogramma	*Programma Veiligheid*
6. Deelnemende partijen	Alle gemeenten van Zuid-Limburg
7. Bestuurlijk belang	Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen bestaat de bestuursstructuur uit een Algemeen Bestuur (AB) en Dagelijks Bestuur (DB). De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente Stein in het AB.
8. Financieel belang	Alle gemeenten in Zuid-Limburg betalen, op basis van een verdeelsleutel, hun aandeel in de kosten.
9. Vermogen Eigen vermogen	*31-12-2022: € 4.387.029* *31-12-2021: € 4.641.202*
Vreemd vermogen	*31-12-2022: € 59.386.000* *31-12-2021: € 55.556.000*
Gemeentelijke bijdrage	*2022: € 1.590.880* *2021: € 1.468.000*
10. Financieel resultaat	*2022: € - 401.920* *2021: € -120.073*
11. Risico's	De risico's zijn beschreven in de risicoparagrafen van de begrotingen en jaarrekeningen van de Veiligheidsregio. De Veiligheidsregio beschikt over een eigen algemene reserve.
12. Ontwikkelingen	-

1. Naam	**Gemeenschappelijke regeling WSW Vidar**
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Sittard-Geleen, Beek en Stein.
3. Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
4. Doelstelling en openbaar belang	Uitvoering van de WSW en de Participatiewet.
5. Relatie met beleidsprogramma	*Programma Sociaal Domein*
6. Deelnemende partijen	Gemeenten Sittard-Geleen, Beek en en Stein.
7. Bestuurlijk belang	Conform de WGR bestaat de bestuursstructuur uit een algemeen bestuur (twee wethouders per gemeente) en een dagelijks bestuur (wethouders met Participatie in hun portefeuille)
8. Financieel belang	De deelnemende gemeenten voldoen, op basis van de begroting van de GR Vixia, aan hun gemeentelijke bijdrage. Hierbij is het financieel belang van de drie deelnemende gemeenten gebaseerd op het aantal WSW-ers. Dit betekent dat er sprake is van een verdeling die (in beperkte mate) kan fluctueren.
9. Vermogen Eigen vermogen	31-12-2022: € 0 31-12-2021: € 0
Vreemd vermogen	31-12-2022: € 1.453.048 31-12-2021: € 1.505.556
Gemeentelijke bijdrage	2022: € 642.433 2021: : € 729.169
10. Financieel resultaat	2022: € 0 2021: € 0
11. Risico's	In geval er sprake is van een tekort t.o.v. de begroting moeten de gemeenten dit tekort aanzuiveren d.m.v. een hogere gemeentelijke bijdrage.
12. Ontwikkelingen	De financiële druk die voor de deelnemende gemeenten ontstaat door het verschil tussen de Rijkssubsidie enerzijds en de loonkosten anderzijds, zal de komende jaren fluctueren. Onder meer omdat er geen instroom van Wsw-medewerkers met een laag salarisniveau is, zullen de gemiddelde loonkosten verder stijgen. De deelnemende gemeenten vullen het subsidietekort alsmede het overig resultaat aan.

1. Naam	**GGD Zuid Limburg**
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats	Heerlen en Maastricht
4. Doelstelling en openbaar belang	Zorg dragen voor publieke gezondheid, toezicht op de kwaliteit Wmo, Veilig Thuis, ambulancezorg, GHOR, vangnetfunctie en crisiszorg verslaafden, dak- en thuislozen, sociaal medische advisering.
5. Relatie met beleidsprogramma	*Programma Volksgezondheid en milieu*
6. Deelnemende partijen	De 18 Zuid-Limburgse gemeenten
7. Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid-Limburg bestaat uit 1 bestuurslid per deelnemende gemeente en 1 plaatsvervangend lid. Als lid van het Algemeen Bestuur kunnen slechts worden aangewezen leden van het college van de gemeenten. Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat uit bestuurders van 7 gemeenten, waaronder Stein. Besluitvorming vindt plaats via gewogen stemmen, gerelateerd aan het inwonersaantal.
8. Financieel belang	Subsidie/inkooprelatie/verliesbijdrage naar rato inwonertal.
9. Vermogen Eigen vermogen	31-12-2022: *€ 148.781* 31-12-2021: *€ 2.201.332*
Vreemd vermogen	31-12-2022: *€ 36.190.680* 31-12-2021: *€ 39.032.001*
Gemeentelijke bijdrage	2022: € 1.032.576 2021: *€ 894.779*
10. Financieel resultaat	2022: *€ -1.697.412* 2021: *€ 221.755*
11. Risico's	Verliesbijdrage naar rato inwonertal.
12. Ontwikkelingen	

1. Naam	**Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz**
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
4. Doelstelling en openbaar belang	Het zorg dragen voor het vervoer van klanten met een beperking die een beroep kunnen doen op de Wet maatschappelijke ondersteuning.
5. Relatie met beleidsprogramma	*Programma Sociaal Domein*
6. Deelnemende partijen	Gemeente: Beek, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Nuth, Onderbanken, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal, Weert.
7. Bestuurlijk belang	Kwalitatief goed en betrouwbaar vervoer op maat tegen reële kosten.
8. Financieel belang	De gemeente Stein heeft zitting in het algemeen bestuur van Omnibuzz en stelt met de vertegenwoordigers van de overige gemeenten de jaarrekening en begroting vast. De totale gemeentelijke bijdrage is opgebouwd uit twee delen: een bedrag per inwoner voor de bedrijfskosten en de vervoerskosten (het reisvolume/daadwerkelijk gebruik).
9. Vermogen Eigen vermogen	*31-12-2022: € 4.421.663* *31-12-2021: : € 1.356.092*
Vreemd vermogen	*31-12-2022: € 1.977.411* *31-12-2021:€ 3.625.799*
Gemeentelijke bijdrage	*2022: € 345.503* *2021: € 342.180*
10. Financieel resultaat	*2022: € 3.335.388* *2021: € 2.885.894*
11. Risico's	In geval er sprake is van een tekort t.o.v. de begroting moeten de gemeenten dit tekort aanzuiveren d.m.v. een hogere gemeentelijke bijdrage.
12. Ontwikkelingen	- Wijziging GR Omnibuzz. Wijziging heeft betrekking tot artikel 18, de afrekensystematiek. - Het doelgroepenvervoer is ook in 2022 lager dan het vervoer in het pre-coronatijdperk. Dit leidt in het algemeen tot lagere vervoerskosten, maar ook tot een lagere eigen bijdrage van inwoners die gebruik maken van dit vervoer.

1. Naam	**Regionale Uitvoeringsdienst Zuid Limburg**
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats	Maastricht
4. Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de vorming van de RUD ZL is om hogere kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) te bereiken op het gebied van milieu voor minimaal de basistaken van alle 17 deelnemers en de specialistische milieutaken voor de deelnemers die ook deze taken inbrengen. De gemeente Stein heeft alle milieutaken ingebracht. De RUD ZL is tevens een BRZO-RUD omdat alle BRZO-taken provinciebreed hier zijn ondergebracht. De vorming van een RUD is wettelijk verplicht.
5. Relatie met beleidsprogramma	*Programma Volksgezondheid en milieu*
6. Deelnemende partijen	In Zuid-Limburg werken de gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg, Voerendaal en de Provincie Limburg op basis van een gemeenschappelijke regeling samen in de RUD ZL.
7. Bestuurlijk belang	De gemeente Stein is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur van de RUD ZL.
8. Financieel belang	De verdeling van de kosten vindt plaats op basis van de te besteden uren per deelnemer en het ingebrachte takenpakket per deelnemer.
9. Vermogen Eigen vermogen	*31-12-2021: € 2.218.613* *31-12-2022: € 1.128.281*
Vreemd vermogen	*31-12-2021: € 2.161.161* *31-12-2022: € 2.329.200*
Gemeentelijke bijdrage	*2021: € 509.000* *2022: € 547.300*
10. Financieel resultaat	*2021: € 1.081.000* *2022: € -/- 18.219*
11. Risico's	In de GR ligt vast dat de financiële eindverantwoordelijkheid voor de financiële positie van de RUD ZL door de deelnemers wordt gedragen. Onverlet deze eindverantwoordelijkheid heeft de RUD ZL als zelfstandig orgaan een eigen verantwoordelijkheid om te zorgen voor de vorming van voldoende weerstandsvermogen.
12. Ontwikkelingen	-

1. Naam	**BelastingSamenwerking Gemeenten en Waterschappen**
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.
3. Vestigingsplaats	Roermond
4. Doelstelling en openbaar belang	BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen is een zelfstandig samenwerkingsverband voor heffing en inning van gemeentelijke belastingen en waterschapsbelastingen en voor uitvoering van de wet WOZ. 30 van de 33 Limburgse gemeenten en de twee Limburgse waterschappen werken samen in BsGW. Deze samenwerking betekent dat de uitvoeringstaken van de waterschapsbelastingen ,de gemeentelijke belastingtaken en administratieve taken van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ), worden verzorgd door BsGW. De verzelfstandiging beoogt een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement te halen uit samenwerking tussen lokale overheden op het gebied van belastingheffing en -inning.
5. Relatie met beleidsprogramma	*Programma Bestuur en ondersteuning*
6. Deelnemende partijen	30 van de 33 Limburgse gemeenten en de twee Limburgse waterschappen werken samen in BsGW. De deelnemende gemeenten zijn Beek, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Nuth, Onderbanken, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg, Venlo, Voerendaal, Weert. De waterschappen Peel en Maasvallei en het Waterschap Roer en Overmaas nemen deel aan de GR.
7. Bestuurlijk belang	Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen bestaat de bestuursstructuur uit een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB). De portefeuillehouder financiën vertegenwoordigt de Gemeente Stein in het AB.
8. Financieel belang	De processen voor waterschappen en gemeenten overlappen elkaar in grote mate en de benodigde basisgegevens worden gelijktijdig voor alle deelnemers opgebouwd. Omdat BsGW de processen voor alle belastingsoorten integraal uitvoert, zijn de daarmee samenhangende kosten zodanig met elkaar verweven dat kosten niet per belastingsoort gedifferentieerd kunnen worden. De uitvoeringskosten van de productieprocessen worden om die reden toegerekend aan eenduidige, herkenbare hoofdprocessen, overeenkomstig de organisatieopzet van BsGW. Dit resulteert in vijf primaire producten van dienstverlening: Gegevensbeheer en heffen, Waarderen, Innen, Klantzaken en Parkeerbelasting. De verdeling van deze kosten over de deelnemers gebeurt hierna met behulp van eenheidstarieven per product van dienstverlening. De bijdrage van Stein in 2017 aan de BsGW was conform begroting € 377.497 (€ 324.112 reguliere bijdrage en € 53.385 goodwill).
9. Vermogen Eigen vermogen	*31-12-2022: € 1.982.000* *31-12-2021: : € -362.000*

Vreemd vermogen	*31-12-2022: € 8.198.000* *31-12-2021: € 9.394.000*
Gemeentelijke bijdrage	*2022: € 397.000* *2021: € 358.000*
10. Financieel resultaat	*2022: € 792.000* *2021: € -1.565.000*
11. Risico's	In de GR ligt vast dat de eindverantwoordelijkheid voor de financiële positie van de BsGW door de deelnemers wordt gedragen. Onverlet deze eindverantwoordelijkheid heeft de BsGW als zelfstandig orgaan een eigen verantwoordelijkheid om te zorgen voor de vorming van voldoende weerstandsvermogen.
12. Ontwikkelingen	-

Privaatrechtelijke verbonden partijen

De gemeente Stein heeft aandelen in de volgende vennootschappen:

Instelling	Aantal aandelen	Nominale waarde
Bank Nederlandse Gemeenten NV	19.266	€ 48.165
Enexis Holding NV	460.350	€ 460.350
Steinerbos BV	1	€ 1
Waterleidingmaatschappij Limburg NV	9	€ 40.840
NV Theodora	219	€ 99.378
LIOF NV	10	€ 3.403
NV RWM	117	€ 11.700

1. Naam	**Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)**
2. Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
3. Vestigingsplaats	Den Haag
4. Doelstelling en openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
5. Relatie met beleidsprogramma	*Programma Bestuur en ondersteuning*
6. Deelnemende partijen	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten en provincies.
7. Bestuurlijk belang	De gemeente Stein heeft stemrecht in de algemene vergadering van de aandeelhouders.
8. Financieel belang	De gemeente Stein is houder van 19.266 aandelen.
9. Vermogen Eigen vermogen	*31-12-2022: € 4.615.000.000* *31-12-2021: € 5.062.000.000*
Vreemd vermogen	*31-12-2022: € 107.459.000.000* *31-12-2021: € 143.995.000.000*
Gemeentelijke bijdrage	*2022: n.v.t.* *2021: n.v.t.*
10. Financieel resultaat	*2022: € 300.000.000* *2021: € 236.000.000*
11. Risico's	Bij negatieve economische ontwikkelingen zijn de winstverwachtingen en dividenden onzeker.
12. Ontwikkelingen	-

1. Naam	**Steinerbos BV**
2. Rechtsvorm	BV
3. Vestigingsplaats	Stein
4. Doelstelling en openbaar belang	De vennootschap heeft ten doel het exploiteren van het Recreatiepark Steinerbos en het scheppen van voorwaarden voor maatschappelijke en culturele ontplooiing en voor vrijetijdsbesteding
5. Relatie met beleidsprogramma	*Programma Sport, cultuur en recreatie*
6. Deelnemende partijen	Gemeente Stein
7. Bestuurlijk belang	Via de algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) kan de gemeente Stein sturend optreden. De jaarrekening van Steinerbos B.V. wordt vastgesteld door de AVA. Tussen de gemeente Stein en de Steinerbos B.V. zijn een exploitatieovereenkomst en een huurovereenkomst gesloten. De exploitatieovereenkomst strekt tot doel om de wederzijdse rechten en plichten vast te leggen tussen partijen. Onder andere is beschreven welke exploitatiebijdrage door de gemeente Stein betaald wordt en welke tegenprestaties door Steinerbos B.V. hiervoor geleverd worden. De huurovereenkomst strekt tot doel om de aanwezige onroerende zaken inclusief de ondergrond ter beschikking te stellen aan Steinerbos B.V. teneinde het recreatiepark te kunnen exploiteren. Tevens is in deze overeenkomst beschreven onder welke condities en tegen welke prijs het gehuurde ter beschikking wordt gesteld aan de B.V.
8. Financieel belang	De gemeente Stein is enig aandeelhouder van de vennootschap Steinerbos B.V. Het kapitaal van de vennootschap bestaat uit één aandeel van één euro (€ 1,00).
9. Vermogen Eigen vermogen	*31-12-2022: € 285.065* *31-12-2021: € 78.977*
Vreemd vermogen	*31-12-2022: € 1.255.118* *31-12-2021: € 1.286.426*
Gemeentelijke bijdrage	*2022: € 399.044* *2021: € 391.220*
10. Financieel resultaat	*2022: € 206.088* *2021: € 299.768 -/-*
11. Risico's	-
-12. Ontwikkelingen	-

-

1. Naam	**Enexis**
2. Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
3. Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
4. Doelstelling en openbaar belang	Het distribueren en het transporteren van energie zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water, en het in stand houden, beheren, exploiteren en uitbreiden van distributie en transportnetten in relatie tot energie.
5. Relatie met beleidsprogramma	*Programma Bestuur en ondersteuning*
6. Deelnemende partijen	De aandelen van Enexis holding zijn in handen van Nederlandse provincies en gemeenten,
7. Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de Vegal. De gemeente Stein heeft stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.
8. Financieel belang	De gemeente Stein is houder van 460.350 aandelen.
9. Vermogen Eigen vermogen	*31-12-2022: € 5.441.000.000* *31-12-2021: € 4.241.000.000*
Vreemd vermogen	*31-12-2022: € 4.907.000.000* *31-12-2021: € 5.154.000.000*
Gemeentelijke bijdrage	*2022: n.v.t.* *2021: n.v.t.*
10. Financieel resultaat	*2022: € 199.000* *2021: € 1.300.000.000*
11. Risico's	Bij negatieve economische ontwikkelingen zijn de winstverwachtingen en dividenden onzeker.
12. Ontwikkelingen	In 2022 heeft Enexis de commerciële dochter Fudura verkocht, met een opbrengst van 1,3 miljard (boekwinst € 1,1 mld). Eind 2022 hebben de 3 regionale netbeheerders (Enexis, Alliander en Stedin) en hun aandeelhouders een onderhandelaarsakkoord bereikt met het Rijk over de voorwaarden en het proces voor een toekomstige participatie door het Rijk als de kapitaalbehoefte de mogelijkheden van het bedrijf en de huidige aandeelhouders overstijgt.

1. Naam	**NV RWM**
2. Rechtsvorm	NV
3. Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
4. Doelstelling en openbaar belang	Uitvoeren afvalinzameling en aanverwante reinigingstaken van de aangesloten gemeenten
5. Relatie met beleidsprogramma	*Programma Volksgezondheid en milieu*
6. Deelnemende partijen	De gemeenten Stein, Sittard-Geleen, Beek, Beekdaelen en Echt-Susteren.
7. Bestuurlijk belang	Wethouder Hendrix vertegenwoordigt de gemeente in de AVA en inhoudelijk
8. Financieel belang	Het aandeel van Stein in het aandelenkapitaal van de NV RWM bedroeg in eerste instantie € 5.900. In december 2010 heeft de NV RWM de deelnemende gemeenten gevraagd het aandelenkapitaal uit te breiden om een vergunning op grond van de Wet wegvervoer goederen te krijgen. Voor Stein betekende dit een uitbreiding van het aandelenkapitaal met € 5.800. Op 15 februari 2011 heeft het college hiermee ingestemd. Stein bezit 117 aandelen á € 100. Per 1-1-2023 is gemeente Echt-Susteren toegetreden als aandeelhouder van RWM NV. Vóór toetreding en na dividenduitkering had de gemeente Stein een aandeel van 116/888 van € 4.870.000 in het eigen vermogen ultimo 2022, zijnde € 636.171. Na inbreng door Echt-Susteren heeft Stein een aandeel van 116/968 (€ 4.870.000 + €439.000), zijnde € 636.202.
9. Vermogen Eigen vermogen	*31-12-2022 : € 5.325.743* *31-12-2021 : € 6.109.326*
Vreemd vermogen	*31-12-2022 : € 5.951.961* *31-12-2021 : € 3.900.376*
Gemeentelijke bijdrage	*2022: € -* *2021: € -*
10. Financieel resultaat	*2022: € 76.406* *2021: € 189.089*
11. Risico's	Bij beëindigen contract worden desintegratiekosten in rekening gebracht.
12. Ontwikkelingen	- Toetreding Echt-Susteren per 1-1-2023 (gestart met een proefjaar) en uittreding Beekdaelen per 1-1-2025 (RWM heeft nauwe samenwerking met RD4 voor de overdracht). - Ontwikkeling toekomstvisie RWM.

JAARREKENING

Balans

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Ultimo 2022	Ultimo 2021
Immateriële vaste activa		
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	141
Bijdrage eigendom aan derden	7	11
	7	**153**
Materiële vaste activa		
Investeringen economisch nut met heffing	22.599	22.453
Investeringen economisch nut	33.306	36.572
Investeringen maatschappelijk nut	34.591	34.664
	90.496	**93.689**
Financiële vaste activa		
Leningen woningbouwcorporaties	2.421	2.694
Overige langlopende leningen	2.477	2.274
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	0	0
Leningen aan deelneming	0	0
Kapitaalverstekkingen aan deelnemingen	668	668
	5.567	**5.637**
TOTAAL VASTE ACTIVA	**96.070**	**99.478**
Voorraden		
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie)	1.493	342
Grond- en hulpstoffen	0	0
Gereed product en handelsgoederen	0	8
	1.493	**350**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd <1 jaar		
Rekening courant verhouding niet Financiele instellingen	82	61
Vorderingen op openbaar lichaam	6.032	4.947
Overige vorderingen	938	745
	7.051	**5.752**
Liquide middelen		
Kas	13	13
Banksaldi	3.504	1
	3.516	**14**
Overlopende activa	**1.139**	**1.372**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**13.200**	**7.488**
TOTAAL ACTIVA	**109.271**	**106.967**

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Ultimo 2022	Ultimo 2021
Eigen vermogen		
Algemene reserve	16.400	15.268
Bestemmingsreserves	8.987	9.634
Gerealiseerd resultaat	4.926	1.797
	30.313	**26.700**
Voorzieningen	**5.371**	**5.810**
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar		
Onderhandse leningen	59.234	57.619
Door derden belegde gelden	30	30
Waarborgsommen	15	15
	59.279	**57.664**
TOTAAL VASTE PASSIVA	**94.963**	**90.174**
Vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Kasgeldleningen	0	3.000
Banksaldi	0	4.534
Overige schulden	6.149	4.531
	6.149	**12.065**
Overlopende passiva	**8.159**	**4.728**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**14.308**	**16.792**
Totaal passiva	**109.271**	**106.967**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepalingen

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Met ingang van 1 januari 2004 is het BBV in werking getreden.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten (kostprijs). Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten opgenomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Hierbij moet worden gedacht aan ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.
Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume (bijv. vakantiegeld) wordt daarom geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

Balans

De balans is een in geld uitgedrukt overzicht van bezittingen, schulden en vermogen.

Activa

Onder activa worden alle bezittingen verstaan. Op de balans worden de activa onderscheiden in vaste en vlottende activa, al naar gelang zij zijn bestemd om de uitoefening van de werkzaamheden al of niet duurzaam te dienen. De vaste activa worden onderscheiden in immateriële, materiële en financiële vaste activa. Onder de vlottende activa worden afzonderlijk opgenomen de voorraden, vorderingen, effecten, liquide middelen en de overlopende activa.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn activa die niet stoffelijk van aard zijn, waar geen bezittingen tegenover staan en die een meerjarig nut hebben.
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.
De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving ervan vangt aan in het jaar na realisering van het actief.
Afsluitkosten van opgenomen (vervangende) geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening

Materiële vaste activa

Dit zijn activa die van stoffelijke aard zijn, waar tegenover dus bezittingen staan, en die een meerjarig nut hebben.

Materiele vaste activa met economisch nut

Investeringen met economisch nut moet geactiveerd worden. (artikel 59, lid 1 BBV).Onder economisch wordt verstaan dat de activa verkoopbaar zijn (bijvoorbeeld een gebouw) en/of opbrengsten genereren (bijvoorbeeld rioleringen).
Deze activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
Slijtende investeringen worden vanaf het jaar na het jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.
Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Materiele vaste activa in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investeringen met maatschappelijk nut mogen geactiveerd worden. Onder deze activa worden verstaan investeringen in aanleg van wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven).
Aankoop en vervaardiging van deze activa worden onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves (voor zover van toepassing) lineair afgeschreven op basis van de verwachte levensduur.
Indien de financiële situatie het toelaat kan over deze activa extra worden afgeschreven.

Financiële vaste activa

Verstrekte leningen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zonodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Aandelen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de lagere marktwaarde.

Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd als ze een bedrag van € 10.000 te boven gaan. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Vlottende activa

Als vlottende activa worden beschouwd de activa die bestemd zijn om de uitoefening van de werkzaamheden van de gemeente niet duurzaam te dienen.

Voorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten. Er wordt een rente bijgeschreven op de boekwaarde, met uitzondering van geen bepaald complex.

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.
Verliezen worden genomen op het moment dat deze voorzienbaar zijn.

Vorderingen en overlopende activa

Deze zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening op de vorderingen in mindering gebracht.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden opgenomen tegen nominale waarde.

Passiva

Hieronder zijn de schulden, de voorzieningen en het eigen vermogen begrepen.

Voorzieningen

De voorziening 55+-regeling is gewaardeerd tegen contante waarde. De overige voorzieningen zijn gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De egalisatievoorzieningen voor onderhoud zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die hiervoor geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd (rentevaste periode) van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Toelichting op de Balans

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste actia wordt onderscheiden in:

x € 1.000	Boek-waarde 31-12-22	Boek-waarde 31-12-21
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	141
Bijdrage aan activa eigendom van derden	7	11
TOTAAL IMMATERIELE VASTE ACTIVA	**7**	**153**

Onderstaande tabel geeft het verloop gedurende het jaar weer

	Boek-waarde 31-12-21	Vermeer-dering	Vermin-dering	Af-schrij-ving	Boek-waarde 31-12-22
Kosten onderzoek en ontwikkeling	141	0	0	141	0
Bijdrage aan activa eigendom van derden	11	0	0	4	7
TOTAAL IMMATERIELE VASTE ACTIVA	**153**	**0**	**0**	**146**	**7**

Materiële vaste activa

De materiele vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

x € 1.000	Boek-waarde 31-12-22	Boek-waarde 31-12-21
Investeringen economisch nut met heffing	22.599	22.453
Investeringen economisch nut	33.306	36.572
Investeringen maatschappelijk nut	34.591	34.664
TOTAAL MATERIELE VASTE ACTIVA	**90.496**	**93.689**

Onderstaande tabel geeft het verloop gedurende het jaar weer

x € 1.000	Boek-waarde 31-12-21	Correctie	Inves-tering	Bijdr. derden	Af-schrij-ving	Boek-waarde 31-12-22
Investeringen economisch nut met heffing						
Gronden en terreinen	108				4	105
Grond,weg- en waterbouwkundige werken	22.153		582		564	22.172
Vervoermiddelen	13				12	0
Machines, apparaten en installaties	179		148		5	322
Overige materiële vaste activa	0					0
	22.453	**0**	**730**	**0**	**584**	**22.599**
Investeringen economisch nut						
Gronden en terreinen	6.114		8		1.867	4.255
Woonruimten	105				49	56
Bedrijfsgebouwen	24.523		190		1.385	23.328
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	1.700		319	56	122	1.840
Vervoermiddelen	25		29		25	29
Machines, apparaten en installaties	3.619		320	121	450	3.368

Overige materiële vaste activa	487		25		82	430
	36.572	**0**	**891**	**177**	**3.980**	**33.306**
Investeringen maatschappelijk nut						
Gronden en terreinen	415		3		8	410
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	32.111		1.024	91	1.020	32.025
Machines, apparaten en installaties	1.744		112	16	95	1.745
Overige materiële vaste activa	394		33	6	9	411
	34.664	**0**	**1.171**	**113**	**1.132**	**34.591**
TOTAAL MATERIELE VASTE ACTIVA	**93.689**	**0**	**2.793**	**289**	**5.697**	**90.496**

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld. Tevens worden bij de investeringen met maatschappelijk nut de afschrijvings termijnen vermeld (conform BBV).

(> € 50.000)	**realisatie 2022**
Investeringen economisch nut met heffing	***Bedrag***
Vervangen pompgemalen	148
Vervangen / renoveren riool	99
Vervangen en relinen vrijvervalriolen	181
Afkoppelen riool Jurgenstraat	302
Investeringen economisch nut	***Bedrag***
Renovatie Avonturijn Berg aan de Maas	53
Uitbreiding Groenewald bouwkosten	50
Renovatie Brasserie Steinerbos	86
Hetjen veld 2 & 3 - renovatie	138
Mergelakker veld B & C - renovatie	154
Zaak / DMS / Makelaar	243

Investeringen maatschappelijk nut	***Bedrag***	***Afs. Termijn***
Aanpak rotondes BPS	62	40 jr.
Reconstructie Mauritsweg Stein	84	40 jr.
Reconstructie Mauritslaan toegang vd Valk	85	40 jr.
Verkeersmaatr veilige schoolomgeving	168	10 jr.
Reconstructie Jurgenstraat	297	40 jr.
Reconstructie Julianastraat-Raadhuisstr	70	60 jr.
Vervangen afrastering acco Mergelakker	65	20 jr.

Financiële vaste activa

x € 1.000	Boek-waarde 31-12-22	Boek-waarde 31-12-21
Leningen aan woningbouwcorporaties	2.422	2.694
Overige langlopende leningen	2.477	2.274
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	0	0
Leningen aan deelnemingen	0	0
Kapitaalverstrekking aan deelneming	668	668
TOTAAL FINANCIELE VASTE ACTIVA	**5.568**	**5.637**

Onderstaande tabel geeft het verloop gedurende het jaar weer:

	Boek-waarde 31-12-21	Correctie	Vermeer-dering	Af-schrij-ving	Boek-waarde 31-12-22	Voorz. onin-baarheid	Balans waarde 31-12-22
Leningen aan woningbouwcorporaties	2.694			272	2.422		2.422
Overige langlopende leningen	2.275		436	234	2.477		2.477
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	0				0		0
Leningen aan deelnemingen	0				0		0
Kapitaalverstrekking aan deelneming	668				668		668
TOTAAL FINANCIELE VASTE ACTIVA	**5.637**	**0**	**436**	**506**	**5.568**	**0**	**5.568**

Voorraden

Het onderstaande geeft het verloop gedurende het jaar weer:

x € 1.000	Boek-waarde 31-12-22	Boek-waarde 31-12-21
Onderhanden werk	1.828	403
Grond- en hulpstoffen	0	0
Gereed product en handelsgoederen	0	8
TOTAAL VOORRADEN	**1.828**	**411**

Onderstaande tabel geeft het verloop gedurende het jaar weer:
(bouwgronden in exploitatie):

	Boek-waarde 31-12-21	Vermeer-dering	Vermin-dering	Boek-waarde 31-12-22	Voorziening verw. verliezen	Balans waarde 31-12-22
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie)						

Complex Samen bouwen Meerdel	403	30	700	-267	89	-356
Complex Poolster		304	347	-44	246	-290
Complex Elckerlyc		296		296		296
Complex Bramert-Noord		1.843		1.843		1.843
	403	**2.473**	**1.047**	**1.828**	**335**	**1.493**
Grond- en hulpstoffen						
Geen bepaald complex	0			0		0
	0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gereed product en handelsgoederen	**8**		**7**	**0**		**0**
TOTAAL VOORRADEN	**411**	**2.473**	**1.054**	**1.828**	**335**	**1.493**

	geraamde nog te maken kosten	geraamde nog te maken opbrengsten	geraamde eindwaarde nominaal
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie)			
Complex Samen Bouwen Meerdel	400	43	-88
Complex Poolster	485	195	-246
Complex Elckerlyc	144	594	153
Complex Bramert-Noord	2.666	4.502	-6
	3.695	**5.334**	**-187**

Uitzetting < 1 jaar

Onderstaande tabel geeft het verloop gedurende het jaar weer:

x € 1.000	Boek-waarde 31-12-21	Boek-waarde 31-12-22	Voorz. onin-baarheid	Balans waarde 31-12-22
RC verhouding niet financiele instellingen	**61**	**82**	**0**	**82**
Vorderingen op openbare lichamen	**4.947**	**6.032**	**0**	**6.032**
Overige vorderingen				
Debiteuren W&I	1.561	1.532	1.083	448
Overige debiteuren	486	620	130	490
	2.047	**2.152**	**1.213**	**939**
TOTAAL UITZETTINGEN < 1 JAAR	**7.054**	**8.265**	**1.213**	**7.052**

In de vordering op openbare lichamen is o.a. opgenomen de vordering op de belastingdienst betreffende het BTW compensatiefonds voor € 3,9 miljoen.

Liquide middelen

Onderstaande tabel geeft het verloop gedurende het jaar weer:

x € 1.000	Boek-waarde 31-12-22	Boek-waarde 31-12-21
Kas	13	13
Banksaldi	3.504	1
TOTAAL LIQUIDE MIDDELEN	**3.516**	**14**

Overlopende activa

Onderstaande tabel geeft het verloop gedurende het jaar weer:

x € 1.000	Boek-waarde 31-12-22	Boek-waarde 31-12-21
Vooruitbetaalde bedragen	194	618
Nog te ontvangen bedragen	946	754
TOTAAL OVERLOPENDE ACTIVA	**1.139**	**1.372**

Eigen vermogen

Volgens het BBV artikel 19, lid d en artikel 23 lid c moet in de toelichting op het overzicht van baten en lasten een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden opgenomen. In onderstaan overzicht zijn deze belangrijkste posten weergegeven.

Tevens wordt het verloopoverzicht aangegeven van de voorzieningen.

De kenmerken van reserve en een voorziening zijn:

	Reserve	Voorziening
Vermogenscategorie	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Vormen en opheffen	Bevoegdheid gemeenteraad	Bevoegdheid gemeenteraad
Beschikkingsbevoegdheid	Raad	College
Toevoeging	Via resultaatbestemming	Loopt via de exploitatie
Onttrekking	Via resultaatbestemming	Rechtstreeks tlv voorziening
Financiële onderbouwing	Aangeraden niet verplicht vanuit de verslaggevingsregels	Verplicht
Negatief saldo	Niet toegestaan	Alleen tijdelijk en onder voorwaarden bij tariefegalisatie

Voor een verdere specificatie verwijzen wij naar de nota Reserves en Voorzieningen 2018.

x € 1.000	Boek-waarde 31-12-22	Boek-waarde 31-12-21
Algemene reserve	16.400	15.268
Bestemmingsreserves	8.987	9.634
Resultaat	4.926	1.797
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	**30.313**	**26.700**

Onderstaande tabel geeft het verloop gedurende het jaar weer:

	Stand per 31-12-21	Rekening resultaat 2021	Toe-voeging	Ont-trekking	Stand per 31-12-21
Algemene reserve					
Algemene reserve	15.268	1.797	1.532	2.197	16.400
	15.268	**1.797**	**1.532**	**2.197**	**16.400**
Bestemmingsreserves					
Reserve knelpunten gemeentelijke huisvesting	1.232			49	1.183
Reserve uitbreiding sporthal	102			20	82
Reserve Sociaal Domein	1.277			767	510
Reserve nieuwbouw IKC de Triviant	156			26	130
Reserve Mergelakker	118			17	101
Reserve MFC Stein	211			7	204
Reserve Maaslandcentrum	97			19	78
Reserve egalisatie afval	402		397		799
Reserve Krimp	1.080			85	995
Reserve MFC regiofonds	290				290
Reserve incidentele investeringen	981			77	904
Reserve archeologisch museum	92			8	84
Reserve stationsomgeving	1.000				1.000
Reserve fietsbrug meers	0				0
Reserve bijdrage ESZL	267			6	261
Reserve bijdrage BGE	1				1
Reserve renovatie brug Urmond	0				0
Reserve doorontwikkelingsbudget	456			456	0
Reserve pilots duurzaamheid	505			136	369
Reserve invoering omgevingswet	295		217	96	416
Reserve parkeerplaats veer Berg aan de Maas	0		340		340
Reserve parkeerplaats Steinerbos	0		200		200

Reserve corona	1.073			122	951
Reserve uitvoeringsagenda toerisme 23-26	0		90		90
	9.634	**0**	**1.244**	**1.891**	**8.987**
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	**26.700**	**1.797**	**2.776**	**4.088**	**25.387**
Resultaat 2022					4.926
TOTAAL EIGEN VERMOGEN incl. resultaat	**26.700**				**30.313**

Onderstaand volgt een overzicht van de reserves die dienen ter (gedeeltelijke) dekking van kapitaallasten of exploitatielasten (bruteringsreserves).

	Stand per 31-12-21	Toe-voeging	Ont-trekking	Stand per 31-12-20
Bruteringsreservves				
Reserve knelpunten gemeentelijke huisvesting	1.232	0	49	1.183
Reserve uitbreiding sporthal	102	0	20	82
Reserve nieuwbouw IKC de Triviant	156	0	26	130
Reserve Mergelakker	118	0	17	101
Reserve MFC Stein	211	0	7	204
Reserve Maaslandcentrum	97	0	19	78
Reserve incidentele investeringen	981	0	77	904
Reserve archeologisch museum	92	0	8	84
TOTAAL	**2.989**	**0**	**223**	**2.766**

Algemene reserve
Doel**:** de algemene reserve is een reserve zonder specifiek bestedingsdoel. Deze reserve kan worden ingezet om te kunnen beschikken over (incidentele) financiële middelen, voor het opvangen van (incidentele) financiële risico's en/of negatieve rekeningsaldi.

Toevoeging algemene reserve 2022	
Vrijval agv beëindiging huur loods Vixia	24
Doorschuiven budget Wet Kwaliteitsborging Bouw septcirc 2022	36
Doorschuiven budget woonwagen locaties naar 2023	34
Doorschuiven budget normalisatie woonwagenlocaties naar 2023	96
Doorschuiven budget doorontwikkeling Ifinancien naar 2023	9
Doorschuiven budget implementatie WOO naar 2023	50
Doorschuiven budget doorontwikkelingsbudget naar 2023	155
Doorschuiven budget economisch beleid naar 2023	20
Doorschuiven budget stimuleringsregeling burger naar 2023	80
Doorschuiven budget GOSD naar 2023	104

Doorschuiven budget cliëntvolgsysteem naar 2023	115
Doorschuiven projectbudget Vidar naar 2023	105
Doorschuiven restantbudget asbest Avonturijn naar 2023	13
Doorschuiven budget financiële gezondheid BA naar 2023	23
Doorschuiven budget kunst/cultuur/subsidiebeleid naar 2023	57
Doorschuiven budget energietoeslag 2023	611
Totaal toevoegingen	**1.532**

Onttrekking algemene reserve 2022	
Uitvoering cultureel erfgoed, recreatie	299
Bijdrage Steinerbos	33
Sanitaire units	12
Transformatieplan Jeugd	96
Grondexploitaties	274
Opstellen businesscase Groenewald	46
Asbestsanering Avonturijn	158
Toerisme reserve parkeerplaats Berg	300
Toerisme restantbudget uitvoeringsagenda	39
Doorgeschoven budgetkerkenvisie	8
Doorgeschoven budget bomenbeheerplan	15
Doorgeschoven budget beleidsplan kunst en cultuur	25
Doorgeschoven budget Steinse Cadeaubon	25
Doorgeschoven budget toerisme	200
Doorgeschoven budget sportbeleid	126
Doorgeschoven budget Stimuleren burgerkracht	110
Doorgeschoven budget Wmo/Jeugd	106
Doorgeschoven investeringsbudget GOSD	85
Doorgeschoven budget normalisatie woonwagenlocaties naar 2022	77
Doorgeschoven budget implementatiebudget P-bedrijf	68
Doorgeschoven budget economisch beleid	35
Doorgeschoven budget Armoedebeleid	30
Doorgeschoven budget woonwagenlocaties	28
Totaal onttrekkingen	**2.196**

Reserve	Toelichting	Toevoeging /Onttrekking	Relatie programma
Reserve knelpunten gemeentelijke huisvesting *	Deze reserve wordt gevoed met de verkoopopbrengst van de grond (voormalig gemeentehuis) en ingezet ter gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten van het huidige gemeentehuis.	Onttrekking: aan deze reserve van € 49.000 onttrekking ter dekking van de gedeeltelijke kapitaallasten van de investeringen van het gemeentehuis.	Bestuur en ondersteuning
Reserve uitbreiding sporthal Stein*	Deze reserve wordt ingezet ter gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten van de uitbreiding van de sporthal Merode.	Onttrekking: vanaf 2007 wordt jaarlijks (t/m 2026) € 20.420 ten gunste van de exploitatie onttrokken voor het dekken van een gedeelte van de	Sport, cultuur en recreatie

		kapitaallasten van de in 2007 gerealiseerde uitbreiding van de sporthal Stein.	
Reserve sociaal domein	Vanaf begrotingsjaar 2020 is er een andere systematiek rondom de reserve Sociaal Domein. De budgetneutraliteit binnen het totale domein is losgelaten, waardoor er geen verrekening meer plaats vindt met de reserve. De reserve zal hierdoor alleen nog maar voor incidentele zaken ingezet worden.	Onttrekking: in 2022 is in totaal € 767.708 onttrokken voor de volgende zaken: dekking van incidenteel tekort (€ 532.236), dekking van eigen krachtbudget (€ 15.896) en Investeringen Grip Op Sociaal Domein (€ 219.576).	Sociaal domein
Reserve nieuwbouw IKC de Triviant*	Deze reserve is gevoed met de opbrengst van de bouwgrondexploiatie Assevedo-straat en ingezet ter gedeeltelijke dekking van de exploitatielasten (huurpenningen) van Bredeschool IKC de Triviant.	Onttrekking: in 2022 is € 25.586 onttrokken voor de gedeeltelijke dekking van kapitaallasten, vervroegde afschrijving en sloopkosten van de voormalige school de Brök.	Onderwijs
Reserve Mergelakker*	De opbrengsten uit de grondexploitatie worden aangewend ter dekking van investeringen ter realisatie van het huidige clubgebouw ter huisvesting van de voetbal- en tennisvereniging die van het sportcomplex gebruik maken.	Onttrekking: in 2022 is € 16.823 onttrokken ter (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten van het sportcomplex Mergelakker.	Sport, cultuur en recreatie
Reserve MFC Stein*	De reserve is ingesteld voor het (gedeeltelijk) dekken van de kapitaallasten van het Multifunctioneel Centrum Stein. Daarnaast is in 2011 het teruggevorderde, teveel uitbetaalde subsidie aan het uziekonderwijs in deze reserve gestort. Dit ter dekking van de verhuiskosten na realisatie van het MFC.	Onttrekking: in 2022 is conform raming € 6.750 onttrokken ter (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten en inrichtingskosten van het MFC.	Sociaal domein
Reserve Maaslandcentrum*	Betreft een bestemmingsreserve ter gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten die gemoeid zijn met de uitvoering van de revitalisering van het MLC. Deze reserve is gevoed met de opbrengst van de verkoop van het voormalig gemeentehuis van Elsloo.	Onttrekking: in 2022 is € 19.500 onttrokken ter (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten van het Maaslandcentrum in Elsloo.	Sociaal domein

Reserve egalisatie afval	De kosten van het afvalcompartiment worden gedekt uit de opbrengsten binnen dit compartiment. Een saldo wordt verrekend met de egalisatiereserve afvalstoffenheffingen.	Uitgangspunt is dat de kosten van het afvalcompartiment voor 100% worden gedekt door de opbrengsten van de afvalstoffenheffingen. Dit wordt bij de begroting, de bestuursrapportage en bij de jaarrekening beoordeeld. De compensabele BTW wordt ook als lasten beschouwd. Toevoeging: bij de jaarrekening 2022 blijkt dat op het afvalcompartiment een overschot is behaald van € 227.443. Tevens is dividend van RWM a €169.703 toegevoegd aan de egalisatie reserve. Dit naar aanleiding van amendement slotwijziging 2022.	Volksgezondheid en milieu
Reserve krimp	De gemeente Stein ontving via de krimpmaatstaf geld uit het gemeentefonds. Om deze gelden in te zetten voor onderwerpen die met krimp te maken hebben is deze reserve gecreëerd.	Onttrekking: in 2022 heeft een onttrekking plaatsgevonden voor € 84.570.	Ruimtelijke ordening
Reserve regiobijdrage	In deze reserve is de bijdrage van de regio voor de realisatie diverse groenprojecten gestort.		Sport, cultuur en recreatie
Reserve incidentele investeringen*	Een bijdrage in de bezuinigingstaakstelling in 2011 is gezocht in aanwending van een gedeelte van de algemene reserve (Kadernota 2012). Deze bezuiniging is onder andere gerealiseerd door het treffen van een bestemmingsreserve ter dekking van de afschrijvingskosten van incidentele investeringen.	Onttrekking: in 2022 is ter dekking van de afschrijvingslasten € 77.109 onttrokken uit deze reserve.	Bestuur en ondersteuning
Reserve archeologisch museum*	Betreft een bestemmingsreserve voor de afdekking van de kapitaallasten van de extra investering in 2013 van € 155.000.	Onttrekking: in 2022 heeft een onttrekking plaatsgevonden voor € 7.750.	Sport, cultuur en recreatie

Reserve stationsomgeving	Deze bestemmingsreserve is gevoed vanuit de algemene reserve en is ingesteld naar aanleiding van een amendement in de raad van 7 november 2013. Deze reserve wordt pas aangesproken als cofinanciering door de overige partijen (gemeente Beek, Provincie Limburg, NS, ProRail etc.) voor het totaalproject is gegarandeerd. Bij aanwending van deze € 1 miljoen zal binnen de bestaande budgetten dekking gezocht worden voor de hiermee samenhangende rentekosten.		Ruimtelijke ordening
Reserve bijdrage ESZL	De reserve bijdrage ESZL is in 2014 gevormd door in € 453.000 (6 * € 75.500) te onttrekken aan de krimpreserve en te storten in deze reserve. Voor de periode 2015 tot en met 2020 is de jaarlijkse bijdrage aan de LED van € 155.000 voor € 79.500 afgedekt uit de vrijval van de structurele procesgelden voor de Regiovisie.	Onttrekking: in 2022 heeft een onttrekking plaatsgevonden voor € 6.281.	Economie
Reserve bouwgrondexploitaties	Deze reserve is ingesteld ter afdekking van de financiële gevolgen (afdekking kapitaallasten) voortvloeiende uit de gewijzigde verslagleggingsregels Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) Bouwgrondexploitaties per 1 januari 2016. De reserve wordt gevoed door de vrijval van de voorziening "Te verwachten verliezen", gedeelte Bramert-Noord fase 1 en fase 2. Deze vrijval ontstaat eveneens als gevolg van de gewijzigde verslagleggingsregels		Ruimtelijke ordening
Reserve doorontwikkelingsbudget	Deze bestemmingsreserve is gevoed vanuit de algemene reserve en is ingesteld naar aanleiding van een Coalitieakkoord 2018-2022 Kansrijk Besturen.	Onttrekking: in 2022 is het bedrag van € 456.250 aan de reserve onttrokken. Daarmee komt deze reserve op 0.	Bestuur en ondersteuning

Reserve pilots duurzaamheid	Deze bestemmingsreserve is gevoed vanuit de algemene reserve en is ingesteld naar aanleiding van een Coalitieakkoord 2018-2022 Kansrijk Besturen. De reserve wordt ingezet voor de uitvoering van de energievisie.	Onttrekking: in 2022 is een bedrag van € 136.126 aan de reserve onttrokken ten behoeve van uitvoeringskosten.	Volksgezondheid en milieu
Reserve invoering omgevingswet	Deze bestemmingsreserve is gevoed vanuit de algemene reserve en is ingesteld naar aanleiding van een Coalitieakkoord 2018-2022 Kansrijk Besturen. De reserve wordt ingezet voor de implementatie van de nieuwe omgevingswet.	Onttrekking: in 2022 is een bedrag van € 95.569 aan de reserve onttrokken ten behoeve van uitvoeringskosten. Toevoeging: in 2022 is een bedrag van € 216.689 toegevoegd naar aanleiding van de septembercirculaire.	Ruimtelijke ordening
Reserve parkeerplaats Berg aan de Maas *	Betreft een bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten die gemoeid zijn met de aanleg van de parkeerplaats bij het veer in Berg aan de Maas. Deze reserve wordt in 2022 gevoed uit het budget van de toeristische uitvoeringsagenda.	Toevoeging: in 2022 is een bedrag van € 340.000 toegevoegd.	Verkeer, vervoer en waterstaat
Reserve parkeerplaats Steinerbos *	Betreft een bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten die gemoeid zijn met de aanleg van de parkeerplaats Steinerbos. Deze reserve wordt in 2022 gevoed uit het budget van de toeristische uitvoeringsagenda.	Toevoeging: in 2022 is een bedrag van € 200.000 toegevoegd.	Verkeer, vervoer en waterstaat
Reserve corona	Betreft een bestemmingsreserve ter dekking van extra lasten of minder baten gerelateerd aan corona. De reserve is ingesteld naar aanleiding van de middelen die zijn ontvangen van het Rijk.	Onttrekking: in 2022 is een bedrag van € 121.902 aan de reserve onttrokken. Voor een specificatie van deze toevoeging verwijzen wij naar de paragraaf corona.	Algemene dekkingsmiddelen
Reserve uitvoeringsagenda toerisme	Deze bestemmingsreserve is gevoed vanuit de algemene reserve en is ingesteld naar aanleiding van een Coalitieakkoord 2018-2022 Kansrijk Besturen. De reserve wordt ingezet voor de implementatie van de nieuwe omgevingswet.	Toevoeging: in 2022 is een bedrag van € 90.000 aan de reserve toegevoegd..	Ruimtelijke ordening

Voorzieningen

x € 1.000	Boek-waarde 31-12-22	Boek-waarde 31-12-21
Voorzieningen	5.370	5.810
TOTAAL VOORZIENINGEN	**5.370**	**5.810**

Onderstaande tabel geeft het verloop gedurende het jaar weer:

	Stand 31-12-21	Toe-voeging	Vrijval t.g.v. rekening	Ont-trekking	Stand 31-12-22
Voorziening groot onderhoud wegen	543	667		840	370
Voorziening onderhoud kunstwerken en viaducten	177	43		23	196
Voorziening kleine monumenten	2				2
Voorziening (groot) bouwkundig onderhoud BOP	1.709	538		362	1.885
Voorziening pensioenverplichtingen oud wethouders	1.905	24	492	53	1.384
Voorziening wachtgeldverplichting	0				0
Voorziening groot sporttechnisch onderhoud	386	34	28		392
Voorziening wethoudersuitkeringen	349	150		130	369
Voorziening riool ov artikel 44 lid 2 BBV	657	7			664
Voorziening verw verlies voormalig Vivaldi	83				83
Voorziening verlofsparen	0	25			25
TOTAAL VOORZIENINGEN	**5.810**	**1.488**	**520**	**1.408**	**5.370**

Voorziening	Doel	Toevoeging / Onttrekking	Relatie programma
Voorziening groot onderhoud wegen	Het vormen van een voorziening om de jaarlijkse schommelingen in het onderhoudsprogramma voor de kosten van het groot onderhoud wegen te egaliseren.	Toevoegingen en onttrekkingen aan deze voorziening zijn gebaseerd op het beheerplan wegen.	Verkeer, vervoer en waterstaat
Voorziening onderhoud kunstwerk en viaducten	Het vormen van een voorziening voor de onderhoudskosten van het viaduct Nieuwe Postbaan (bij motel de Valk), het viaduct Brugstraat en de Boogbrug in de Veestraat te Urmond ter egalisatie van de jaarlijkse schommelingen in het onderhoudsprogramma.	Toevoegingen en onttrekkingen aan deze voorziening zijn gebaseerd op het beheerplan kunstwerken.	Verkeer, vervoer en waterstaat
Voorziening kleine monumenten	Uitvoering restauratie en achterstallig onderhoud kleine monumenten		Sport, cultuur en recreatie

	Op basis van de nota reserves en voorzieningen 2008 is deze voorziening per 31 december 2008 opgeheven. Naar aanleiding van een amendement in de raad is dit besluit teruggedraaid en heeft storting in deze voorziening alsnog plaatsgevonden.		
Voorziening groot bouwkundig onderhoud (BOP)	Het vormen van een voorziening voor de kosten van groot bouwkundig onderhoud van de gemeentelijke accommodaties ter egalisatie van de jaarlijkse schommelingen in het onderhoudsprogramma.	Toevoegingen en onttrekkingen aan deze voorziening zijn gebaseerd op de onderhoudsplanning BOP.	Diverse programma's
Voorziening pensioenverplichting (oud) wethouders	Gewezen wethouders hebben recht op een pensioen. Voor de dekking van deze rechten is het vormen van een voorziening verplicht.	Toevoeging: betreft het op het vereiste niveau brengen van de voorziening in verband met mogelijke verplichtingen Onttrekking: betreft uitkeringen aan oud wethouders in 2022.	Bestuur en ondersteuning
Voorziening wachtgeldverplichting	In verband met betalingen van toekomstige wachtgeldverplichtingen en uitkeringen aan oud medewerkers als gevolg van beëindiging dienstverband is deze voorziening gevormd.	Onttrekking: Betreft uitkeringen met betrekking tot wachtgeldverplichting.	Bestuur en ondersteuning
Voorziening groot sporttechnisch onderhoud	Het vormen van een voorziening om de jaarlijkse schommelingen in de kosten van het onderhoudsprogramma voor groot sporttechnisch onderhoud van de gemeentelijke accommodaties te egaliseren.	Toevoegingen en onttrekkingen aan deze voorziening zijn gebaseerd op de actuele onderhoudsplanning SOP.	Sport, cultuur en recreatie
Voorziening wethouderuitkeringen	In 2014 is deze voorziening gevormd in verband met betalingen van te verwachten wachtgelduitkeringen aan gewezen wethouders in de periode 2015 t/m 2026 om de jaarlijkse schommelingen in de uitkeringen aan gewezen wethouders te egaliseren.	Toevoeging: storting in 2022 van € 150.364 ten laste van de exploitatie op basis van een actualisatie. Onttrekking: in 2022 van € 129.824.	Bestuur en ondersteuning
Voorziening riool (cf art 44 lid 2 BBV)	Het egaliseren van de tarieven van de heffingen.	Onttrekking: uitgangspunt is dat de kosten van het rioolcompartiment voor 100% worden gedekt door de opbrengsten van de heffingen. Dit wordt bij de begroting, de bestuursrapportage en bij de	Volksgezondheid en milieu

		jaarrekening beoordeeld. De compensabele BTW wordt ook als last beschouwd.	
Voorziening verw verlies voormalig Vivaldi	De voorziening is in 2019 gevormd om het verwachte verlies (afwaardering boekwaarde) af te dekken bij de geplande sloop van het gebouw.		Bestuur en ondersteuning
Voorziening verlofsparen	De voorziening is in 2022 gevormd. Hiermee kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten. Het betreft een verplicht (cf. BBV)gevormde voorziening.		Bestuur en ondersteuning

Vaste schulden > 1 jaar

x € 1.000	Boek-waarde 31-12-22	Boek-waarde 31-12-21
Onderhandse leningen van onderhandse banken en overige financiele instellingen	59.234	57.619
Door derden belegde gelden	30	30
Waarborgsommen	15	15
TOTAAL SCHULDEN > 1 JAAR	**59.279**	**57.664**

Onderstaande tabel geeft het verloop gedurende het jaar weer:

	Stand per 31-12-21	Ver-meerdering	Af-lossing	Stand per 31-12-22
Onderhandse leningen	57.619	6.000	4.385	59.234
Door derden belegde gelden	30			30
Waarborgsommen	15			15
TOTAAL SCHULDEN > 1 JAAR	**57.664**	**6.000**	**4.385**	**59.279**

Vlottende schulden < 1 jaar

x € 1.000	Boek-waarde 31-12-22	Boek-waarde 31-12-21
Kasgeldleningen	0	3.000
Banksaldi	0	4.534
Overige schulden	6.149	4.531

TOTAAL VLOTTENDE SCHULDEN < 1 JR	**6.149**	**12.065**

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

x € 1.000	Boek-waarde 31-12-22	Boek-waarde 31-12-21
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	4.506	1.635
Vooruit ontvangen bedragen	48	1
Nog te betalen bedragen	3.605	3.091
TOTAAL OVERLOPENDE PASSIVA	**8.159**	**4.728**

De samenstelling van de ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, is als volgt:

	Stand per 31-12-21	Ver-meerdering	Vrij-gevallen	Stand per 31-12-22
Regiobijdage groenprojecten	6			6
Participatiewet uitkering vergunninghouders	60		15	45
E27 Subsidie stationsomgeving Beek-Elsloo	444			444
Subsidie geluidswerende voorzieningen Elsloo	138		6	132
Natuur-en boscompensatie	59		7	52
Subsidie Elkckerlyc aanpassing woningen	245			245
Subsidie Meerdel	39			39
C62 SU toeslagenaffaire	9		2	7
C1 Subsidie regeling reductie energie/extern advies warmtetransitie	27		27	0
C1 Subsidie regeling extern advies warmtetransitie	21		21	0
E3 Subsidie verkeerslawaai Stein	57			57
D14 NP Onderwijs	73	175	41	208
C43 Regeling RWEW	273		266	7
C56 Regeling huisvesting aandachtsgroepen	30			30
G4 TOZO	95		30	65
H8 Sportakkoord	45	38	12	70
H12 Preventieakkoord	14	22	21	16
Subsidie ZonMW zorg en veiligheid	0	105	77	27
H7 aanpak energiearmoede	0	521	143	378
G10/G13 Wet inburgering	0	175		175
E84 Verkeersveiligheidsmaatregelen	0	110		110
C47B Volkshuisvesting	0	1.685	78	1.607
C32 Ventilatie scholen	0	82	2	79

A16 Bekostigingsregeling opvang Oekraine	0	1.359	651	708
TOTAAL	**1.635**	**4.271**	**1.400**	**4.506**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen
In de jaarrekening wordt vermeld welke meerjarige verplichtingen de gemeente met externe partijen is aangegaan en/of contracten heeft afgesloten. Op basis hiervan is de gemeente ook een financiële verplichting aangegaan. De belangrijkste niet in de balans opgenomen verplichtingen met een materieel financieel belang zijn:

- Voor ICT zijn voor onderhoud, licenties en beheer, printers en telefoon met diverse partijen contracten afgesloten voor circa € 1.574.000;
- Met de arbodienst zijn contracten afgesloten voor circa € 23.000;
- Onderhoudscontract voor de W-installaties van de gemeentelijke accommodaties voor € 48.000 bij Unica;
- Onderhoudscontract voor het gemeentehuis met EPM voor circa € 20.000;
- Onderhoudscontract voor de brandbeveiliging van circa € 52.000 met Paraat;
- Beheercontract voor de openbare verlichting met Nobralux voor circa € 30.000
- Onderhoudscontract voor de openbare verlichting met Spie Infratechniek BV voor circa € 70.000;
- Contract voor energietransport openbare verlichting met Enexis BV voor circa € 55.000
- Basisovereenkomst inzamelen huishoudelijk afval en reiniging met afvalbedrijf RWM NV (begroting/contract 2018 overgedragen taken netto bijdrage circa € 2.911.080 excl. BTW)
- Een jaarlijkse exploitatiebijdrage aan Steinerbos BV van maximaal € 399.044 (2022). Deze bijdrage wordt jaarlijks met een vast percentage van 2% geïndexeerd.
- Zonnepanelenproject voor burgers van meerdere gemeente met Volta Limburg circa € 900.000.

- Leveringsovereenkomst voor het leveren van energie met Vattenfall vanaf 2023 voor circa € 1.400.000.

Tevens zijn er gewaarborgde geldleningen, waarvoor gemeente Stein (gedeeltelijk) garant staat:

Geldnemer	Stand 1-1-2022	Stand 31-12-2022	Waarvan garant gemeente Stein
Stichting Zaam Wonen	33.167	37.948	1.023
Wonen Limburg	24.154	142.700	627
Overig	821	354	354
	58.142	291.231	2.004

Voor een gedetailleerd overzicht van deze gewaarborgde leningen, verwijzen wij naar bijlage II.

Gebeurtenissen na balansdatum
Het corona virus, maar ook de oorlog in Oekraïne heeft financiële gevolgen gehad voor de jaarrekening 2022 en zal dat zeker ook nog hebben voor 2023 en mogelijk langer. Hoe groot de financiële impact voor de komende jaren is, is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen continuïteitsrisico. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Overzicht baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk 2022			Begroting na wijziging 2022			Primaire begroting 2022		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Bestuur en ondersteuning	5.338	3.100	-2.238	5.443	2.626	-2.817	3.418	434	-2.984
Veiligheid	2.367	114	-2.252	2.384	108	-2.275	2.247	94	-2.153
Verkeer en vervoer en waterstaat	4.361	545	-3.816	4.456	561	-3.895	4.450	448	-4.001
Economie	878	293	-585	1.004	309	-694	1.053	302	-751
Onderwijs	3.153	524	-2.629	3.370	586	-2.783	2.885	500	-2.384
Sport, cultuur en recreatie	5.054	901	-4.153	5.273	936	-4.337	4.968	476	-4.493
Sociaal domein	29.226	5.526	-23.700	29.904	5.610	-24.294	28.537	5.730	-22.807
Volksgezondheid en milieu	7.560	7.869	309	7.931	7.305	-626	6.951	6.975	24
Ruimtelijke ordening en volkshuisvestiging	5.494	4.254	-1.239	5.776	4.280	-1.495	2.831	1.595	-1.236
Saldo van baten en lasten programma's	**63.657**	**77.467**	**13.809**	**65.874**	**76.911**	**11.037**	**58.239**	**64.376**	**6.138**
Saldo financieringsfunctie	59	76	17	66	72	6	74.414	74	0
Dividend	9	350	341	9	350	341	8.534	265	257
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	594	594	48	598	549	639.197	469	-170
Algemene uitkeringen	0	47.224	47.224	0	47.538	47.538	0	40.956	40.956
Lokale heffingen	159	6.097	5.938	212	6.031	5.819	175.743	6.058	5.882
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**226**	**54.340**	**54.113**	**335**	**54.588**	**54.254**	**897.889**	**47.822**	**46.924**
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	25	0	-25
Overhead	10.410	231	-10.179	10.799	151	-10.648	8.010	5	-8.005
Vennootschapsbelasting	17	0	-17	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**74.085**	**77.698**	**3.613**	**76.673**	**77.062**	**389**	**66.274**	**64.381**	**-1.893**
Mutaties reserves	2.776	4.089	1.313	2.577	4.844	2.267	144	2.355	2.211
Gerealiseerd resultaat	**76.860**	**81.786**	**4.926**	**79.250**	**81.906**	**2.656**	**66.418**	**66.737**	**319**

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Toelichting Veiligheid

Baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	2.367	2.384	2.247
Baten	114	108	94
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-2.252**	**-2.275**	**-2.153**

Veiligheid

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)	Bedrag x € 1.000

n.v.t.

Toelichting Verkeer, vervoer en water

Baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	4.361	4.456	4.450
Baten	545	561	448
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-3.816**	**-3.895**	**-4.001**

Verkeer

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)	Bedrag x € 1.000
Openbare verlichting	
De uiteindelijke energielasten waren lager dan de vooraf ingecalculeerde hogere tarieven, warbij rekening gehouden werd met forse inflatie. De exploitatielasten waren lager dan voorzien.	52
Verkeer overig	
Lagere exploitatielasten dan voorzien	22

Toelichting Economie

Baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022

Lasten	878	1.004	1.053
Baten	293	309	302
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-585**	**-694**	**-751**

Economie

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)	Bedrag x € 1.000
Toerisme	
Een deel van het budget 2022 voor de toeristische uitvoeringsprogramma toerisme is onbenut gebleven en wordt ingezet in 2023. Als gevolg hiervan is de onttrekking aan de algemene reserve ook lager dan begroot.	75
Economisch beleid	
In 2022 zijn er minder uitgaven geweest omtrent economisch beleid dan geraamd. In 2023 zal het economisch beleidsplan opgesteld worden.	21

Toelichting Onderwijs

Baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	3.153	3.370	2.885
Baten	524	586	500
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-2.629**	**-2.783**	**-2.384**

Onderwijs

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)	Bedrag x € 1.000
Leerlingenvervoer	
Door de toename van zowel het volume als de prijs is er een overschrijding van 20K ontstaan op het budget leerlingenvervoer.	-20
Onderwijsachterstandenbeleid	
Dit overschot is ontstaan doordat er in 2022 een extra locatie van de taalschool Sittard is geopend in KC Bonjour te Stein. Hierdoor besparen we met name vervoerskosten van Steinse kinderen die normaliter richting de taalschool in Sittard gaan.	48
Energie	
De uiteindelijke energielasten waren lager dan de vooraf ingecalculeerde hogere tarieven, warbij rekening gehouden werd met forse inflatie.	127

Toelichting Sport, cultuur en recreatie

Baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	5.054	5.273	4.968
Baten	901	936	476
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-4.153**	**-4.337**	**-4.493**

Sport Cultuur en Recreatie

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)	Bedrag x € 1.000
Energie	
De uiteindelijke energielasten waren lager dan de vooraf ingecalculeerde hogere tarieven, waarbij rekening gehouden werd met forse inflatie.	24
Bouwkundig en sporttechnisch onderhoud	
Er heeft in 2022 minder klein- onderhoud plaatsgevonden dan vooraf was geraamd.	51
Musea, cultuur,media en cultureel erfgoed	
Meerdere kleine overschotten op diverse budgetten.	40
Openbaar groen	
Bij de vijver Steinerbos heeft er voordelige afrekening van WML over 2020 en 2021 plaatsgevonden. Tevens is er minder waterverbruik in 2022.	20
Meerdere kleine overschotten op diverse budgetten.	20

Toelichting Sociaal Domein

Baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	29.226	29.904	
Baten	5.526	5.610	
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-23.700**	**-24.294**	

Sociaal Domein

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)	Bedrag x € 1.000
Wmo	
Door de nieuwe aanbesteding Begeleiding, de wachtlijsten intern en extern, en de personeelskrapte/ziekteverzuim bij zorgaanbieders is er minder zorg geleverd dan verwacht.	137
Energietoeslag	
Er is een overschot van circa 151.000 op de energietoeslag 2022. De energietoeslag 2022 kan nog tot 30-6-2023 aangevraagd worden.	151

Lagere energielasten	
De uiteindelijke energielasten waren lager dan de vooraf gecalculeerde tarieven waarbij rekening gehouden werd met forse inflatie.	14
Bouwkundig onderhoud	
Er heeft in 2022 minder klein- onderhoud plaatsgevonden dan vooraf was geraamd.	28
Eigen Kracht	
Er is een restant op het eigen kracht budget 2022. Dit bedrag is minder onttrokken aan de reserve Sociaal Domein.	24
Opvang ontheemden Oekraine	
Door een aantal kleine vergoedingen die we gekregen hebben in het kader van opvang ontheemden die niet via de specifieke uitkering liepen is er een klein overschot ontstaan op het onderdeel opvang ontheemden Oekraine. Denk hierbij aan compensatie leerlingenvervoer Oekrainse ontheemden.	35
Regionale krimpgelden	
We hebben een bedrag ontvangen inzake de regionale krimpgelden. Deze zijn in de krimpreserve gestort.	48
Experimenteerbudget	
Een aantal claims op het experimenteerbudget zijn in 2022 niet uitgevoerd.	34
Jeugd	
Op het onderdeel Jeugd is een overschot van € 95.000 ontstaan door afrekeningen voorgaande jaren.	95
Participatie	
Op het onderdeel Participatie is een tekort van € 30.000 ontstaan.	-30

Toelichting Volksgezondheid en milieu

Baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	7.560	7.931	6.951
Baten	7.869	7.305	6.975
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**309**	**-626**	**24**

Volksgezondheid en milieu

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)	Bedrag x € 1.000
Volksgezondheid en milieu	
We hebben in 2022 DUVO middelen ontvangen van de GGD die betrekking hadden op 2020/2021.	86
Aanpak energiearmoede	

In 2022 is er een bedrag uit de algemene middelen toegevoegd aan de middelen die vanuit het Rijk zijn ontvangen voor de aanpak van energiearmoede. Een bedrag van € 100.324 bovenop de rijksmiddelen van €521.116. Deze middelen van € 100.324 zijn niet besteed geworden in 2022	100
Duurzaamheid	
Vanuit de meicirculaire 2022 zijn er extra middelen beschikbaar gekomen voor uitvoeringskosten klimaatakkoord voor het jaar 2022. Voor de gemeente Stein betrof dit een bedrag van € 203.478. In 2022 hebben er omtrent dit doel geen uitgaven plaatsgevonden, en zijn de middelen niet doorgeschoven, waardoor er een onderschrijding van € 203.478 op het budget duurzaamheid is. Daarnaast zijn er bepaalde claims op het budget duurzaamheid niet uitgevoerd. Deze middelen zijn minder onttrokken aan de reserve.	400
RUD	
Lagere lasten RUD met name als gevolg van lagere personele kosten in 2022 vanwege langdurig openstaande vacatures.	30
Geluidsvoorzieningen	
Er heeft nog geen bijdrage plaatsgevonden ten behoeve van de geluidsschermen rondom haven Stein.	20
Dividend RWM	
In 2022 is er extra dividend ontvangen van RWM. Dit is toegevoegd aan de reserve egalisatie afval conform amendement.	148
Afval	
In 2022 zijn er meer inkomsten ontvangen voor PMD en papier. Dit wordt verrekend met de reserve afval	247
Riool	
In 2022 zijn er meer inkomsten ontvangen vanwege rioolaansluitingen	20

Toelichting Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	5.494	5.776	2.831
Baten	4.254	4.280	1.595
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-1.239**	**-1.495**	**-1.236**

Ruimtelijke Ordening

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)	Bedrag x € 1.000
Omgevingswet	
Een deel van het budget voor de implementatie van de omgevingswet is niet aangewend vanwege het uitstellen van de omgevingswet. Als gevolg hiervan is de onttrekking aan de reserve omgevingswet ook lager dan begroot. Dit is per saldo neutraal.	154
Huisvesting bijzondere doelgroepen	

De totale kosten in voor de aanpassingen van twee huurwoningen zijn lager uitgevallen dan waar in het gevraagde werkbudget 2022 rekening mee was gehouden. Een huurwoning is eind 2022/begin 2023 aangepast. Een tweede huurwoning wordt in 2023 aangepast. 87

Toelichting Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Lasten	15.992	16.577	12.351
Baten	57.671	57.366	48.261
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**41.679**	**40.789**	**35.910**
Toevoeging reserves	2.776	2.577	144
Onttrekking reserves	4.089	4.844	2.355
Gerealiseerd resultaat	**42.993**	**43.056**	**38.121**

Bestuur en ondersteuning

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)	Bedrag x € 1.000
Algemene uitkering	
Als gevolg van de decembercirculaire 2022 en het (nog) niet ontvangen van de compensatieregeling Jeugd Voogdij/18+ is er een negatieve afwijking ontstaan.	-314
Bestuur	
(Gewezen) wethouders: als gevolg van met name, een positieve bijstelling van, de door het ministerie bepaalde rekenrente heeft een onttrekking plaatsgevonden uit de voorzieningen pensioenverplichtingen (oud)wethouders (492). Daarnaast was een hogere extra storting nodig in de voorziening gewezen wethouders van (53).	439
Lager bedrag aan vergoedingen diverse commissies	20
OZB en overige belastingen	
Hogere baten OZB op basis van prognosebijstellingen BsGW	54
Lagere bijdrage aan BsGW door een daling van gemaakte proces en uitvoeringskosten en minder personeelskosten door het niet kunnen invullen van de openstaande vacatures.	75
Beheer overige gebouwen en gronden	
Lagere lasten klein bouwkundig onderhoud en Triviant Meers	35
Reserves	
Er is, vanwege lagere lasten in 2021, ook een lager bedrag onttrokken aan de algemene reserve(-100), met name agv toerisme, de reserve bouwgrondexploitaties (-16), de reserve sociaal domein (-24), de krimpreserve (-102), de reserve duurzaamheid (-169) en de reserve omgevingswet (-153). Daarnaast heeft een lagere bijdrage aan de reserve ESZL(-14) en een hogere bijdrage aan de reserve afval (-370). Ook is in 2022 aan de coronareserve per saldo minder onttrokken (-6) dan in de slotwijziging werd voorzien.	-954
Overhead en Overige	
Ontvangen vergoedingen en inkomensoverdrachten (met name UWV)	70
Een voordelig resultaat dat het gevolg van een positief resultaat op de P-staat (200), lager bedrag aan inhuur (69)	269

Lagere lasten verzekeringen (incl taxaties) en juridische procedures en de Wet Open Overheid	46
Lagere energielasten	36
Lagere lasten arbokosten, werving en selectie, doorontwikkeling en opleidingen	68
Een positief resultaat als gevolg van lagere rentelasten	66

Overzicht Investeringen

(x € 1.000)	2022 primair	2022 begroot na wijziging	2022 werkelijk	Restant
Aanschaf meubilair en inrichting gemeent	22	28	21	7
Ipads tbv raadsleden	12	12	11	1
Telefoontoestellen	100	100	0	100
Hardware werkplekken mobiele devices	0	220	0	220
Applicatie SGIV (Squit,RO,Regelhulp)	0	22	6	15
Hal gemeentehuis	0	11	4	7
Zaak / DMS / Makelaar	110	244	244	0
Bus gazononderhoud 1	55	0	0	0
Bus specialistisch groen 2	45	0	0	0
Bus Coördinatie 7	42	0	0	0
Bus wijk Urmond 9	13	17	17	0
3 Laadpalen tbv electrische autos	10	25	25	0
Brandstofcontainer	10	10	17	-7
Bestuur en ondersteuning	**419**	**688**	**344**	**344**
Reconst Julianastraat-Raadhuisstr -wegen	0	59	70	-11
Reconstructie Mauritsweg Stein	0	75	84	-8
Verkeerskundige aanpassingen Obbichterst	20	0	0	0
LED armaturen openbare verlichting	200	96	18	79
Reconstructie Molenweg Zuid	0	0	0	0
Verkeersmaatr veilige schoolomgeving	200	268	168	101
Aanpassen fietsroutenetwerk	0	0	4	-4
Reconstructie Jurgenstraat	0	777	298	480
Aanhaking Centrumplan fase 3	0	0	-50	50
Aanpak rotondes BPS	1.950	168	62	106
Toegankelijkheid openbare ruimte	18	23	3	21
Parkeerplaats veer Berg ad Maas	0	329	180	150
Parkeerplaats Steinerbos	120	0	0	0
GGA Nieuwdorp (wegen)	185	0	0	0
Maatregelen rotondevisie	130	42	29	13
Reconstructie Mauritslaan toegang vd Val	0	73	85	-13
Omvormen jaagpad Molenweg tot fietspad	0	0	2	-2
Verkeer vervoer en waterstaat	**2.823**	**1.912**	**951**	**961**
Fietsrouteplan rivierplan Maasvallei	395	0	0	0
Economie zaken	**395**	**0**	**0**	**0**
Renovatie Avonturijn Berg aan de Maas	0	54	54	0
Renovatie Avonturijn Berg ad Maas-Instal	0	-200	-118	-82
Uitbreiding Groenewald bouwkosten	0	50	50	0
Onderwijs	**0**	**-96**	**-14**	**-82**
Vervangen speelvoorzieningen	161	0	0	0
Hetjen & Mergelakker - armaturen	0	5	11	-5
Vervangen afrastering acco Mergelakker	42	56	54	2
Hetjen veld 2 & 3 - inrichting	0	5	9	-4
Vervangen accom.afrastering voetb Urmond	22	0	0	0
Renovatie kunstgrasveld Hetjen veld A	17	0	0	0
Vervangen ballenvangers voetb Molenpark	14	0	0	0

Verv veldafr,staalm, ballenv voetbal IVS	20	0	0	0
Mergelakker veld A - renovatie	0	19	27	-8
Hetjen veld 2 & 3 - renovatie	0	126	114	11
Mergelakker veld B & C - renovatie	0	363	127	236
Hetjen - tribune beachvelden	0	11	11	0
Hetjen & Mergelakker - robotmaaiers	0	20	10	10
Mergelakker veld B & C - inrichting	0	13	4	8
Renovatie Brasserie Steinerbos	93	108	86	22
Sport, cultuur en recreatie	**369**	**726**	**454**	**273**
Vervangen pompgemalen	170	186	148	37
Vervangen / renoveren riool	0	407	99	308
Duurzaamheidlening zonnepanelen	800	1.720	298	1.422
Afkoppelen riool Jurgenstraat	0	254	302	-48
Bus Stein Schoon 8	12	13	13	0
Bus reiniging 10	50	0	0	0
Bus reiniging 11	50	0	0	0
Renovatie perscontainer	15	15	15	0
Vervangen en relinen vrijvervalriolen	310	310	181	129
Wateroverlastmaatregelen	755	0	0	0
Afkoppelen riolen	200	0	0	0
Civieltechnische wzh vervangen OGI's	90	0	0	0
Renovatie milieupark Stein	350	350	0	350
Volksgezondheid en milieu	**2.802**	**3.255**	**1.056**	**2.199**
Starterslening	50	218	138	80
Woonwagens inrichting	0	8	0	8
Woonwagens technische installaties	0	5	0	5
Woonwagens	0	38	0	38
Voorbereidingskrediet Bramert Noord	26	0	0	0
Proactieve grondaankopen	0	137	8	128
Voorbereidingskrediet woningbouw Meerdel	-1	-1	0	-1
Voorbereidingskrediet RHA	0	0	3	-3
Ruimtelijke ordening	**75**	**405**	**149**	**257**
Totaal	**6.883**	**6.891**	**2.940**	**3.951**

Toelichting op het overzicht investeringen

Aanschaf meubilair en inrichting gemeentehuis

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	28	21	7

Het restantbedrag is doorgeschoven en wordt in 2023 verder uitgevoerd

iPads raadsleden

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	12	11	1

De aanschaf heeft in 2022 plaatsgevonden.

Telefoontoestellen

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	100	0	100

Het budget is doorgeschoven en wordt in 2023 uitgevoerd.

Hardware werkplekken mobiele devices

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	220	0	220

Het budget is doorgeschoven en wordt in 2023 uitgevoerd.

Applicatie SGIV

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	22	6	16

De applicatie voor de Omgevingswet, Squit2020, is in gebruik genomen in 2022. Het restant van de investering wordt doorgeschoven naar 2023 voor de aanschaf van de andere benodigde applicaties voor de Omgevingswet.

Hal gemeentehuis

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	11	4	7

In 2022 is gestart met het maken van een ontwerp. Na afronding van het ontwerp zal de implementatie uitgevoerd worden in 2023. Het restant van de investering wordt doorgeschoven naar 2023.

Zaak / DMS / Makelaar

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	244	244	0

De implementatie van het nieuwe zaaksysteem en DMS is in 2022 afgerond.

Bus wijk Urmond 9

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	17	17	0

De aanschaf heeft in 2022 plaatsgevonden.

3 Laadpalen tbv electrische auto's

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	25	25	0

De aanschaf heeft in 2022 plaatsgevonden.

Brandstofcontainer

	begr.	rek.	saldo

	2022	2022	2022
	10	17	-7

De aanschaf heeft in 2022 plaatsgevonden. Vanwege de indexering van staal zijn de kosten hoger uitgevallen.

Reconstructie Julianastraat-Raadhuisstraat

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	59	59	0

Na de reconstructie van de Julianastraat en Raadhuisstraat bleken de rode kruisingsvlakken niet te voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Deze kruisingsvlakken zijn in 2022 hersteld.

Reconstructie Mauritsweg Stein

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	75	84	-8

Naar aanleiding van de evaluatie met de bewoners zijn een aantal aanpassingen doorgevoerd. Een aantal parkeervakken zijn opgeheven en een aantal boomvakken zijn aangepast.

LED armaturen openbare verlichting

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	96	18	79

Het vervangen van de armaturen is in 2022 in opdracht gegeven. Echter vindt de uitvoering in 2023 plaats. Dit heeft te maken met levertijden. Het restant saldo van 2022 schuift daarom door naar 2023.

Verkeersmaatr. veilige schoolomgeving

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	268	168	101

Uitvoering van de verkeersarrangementen. Door personele wisselingen op de functie Verkeer heeft de uitvoering van de verkeersarrangementen vertraging opgelopen. Het restant van 2022 wordt daarom doorgeschoven naar 2023.

Aanpassen fietsroutenetwerk

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	0	4	-4

In 2022 zijn laatste aanpassingen gedaan aan het fietsroutenetwerk. Hier komen geen nieuwe kosten meer.

Reconstructie Jurgenstraat

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	777	298	480

Door het faillissement van de aannemer die is gestart met de reconstructie van de Jurgensstraat, zijn de restant werkzaamheden opnieuw aanbesteed. Deze werkzaamheden zijn deels in 2022 opgepakt. Het restant wordt begin 2023 uitgevoerd.

Aanhaking centrum plan fase 3

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	0	-50	50

In 2022 heeft een afrekening subsidie plaatsgevonden van provincie Limburg.

Aanpak rotondes BPS

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	168	62	106

In 2022 is gestart met de engineering van het doorfietspad en op- en afritten Elsloo. Uw raad is hierover geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief.

Toegankelijkheid openbare ruimte

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	23	3	21

In 2022 waren de aanvragen voor aanpassing in de toegankelijkheid van de openbare ruimte beperkt. Het restant van 2022 wordt doorgeschoven naar 2023.

Parkeerplaats veer Berg ad maas

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	329	180	150

Eind 2022 is gestart met de aanleg van de toeristische parkeerplaats in Berg aan de Maas. Vanwege vertraging in de levering van bouwmaterialen is de afronding van dit project voorzien in het voorjaar van 2023. Derhalve is het restant doorgeschoven naar 2023.

Maatregelen rotondevisie

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	42	29	13

De geplande doorlooptijd van het project maatregelen rotondevisie overschrijdt de jaargrens. Het restant van het investeringsbudget van € 13.086 schuift door naar 2023.

Reconstructie Mauritslaan toegang vd Valk

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	73	85	-131

Door hotel Van der Valk is de inrit en uitrit gewijzigd. De gemeentelijke aanpalende infrastructuur is tegelijkertijd aangepast en verbeterd.

Renovatie Avonturijn Berg ad Maas

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022

	-146	-64	-82

Uitbreiding Groenewald bouwkosten

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	50	50	0

Renovatie kunstgras- en natuurgrasvelden Mergeakker

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	477	211	266

De werkzaamheden op dit sportpark zijn vanwege slechte weersomstandigheden niet volledig afgerond in 2022. Er dient nog één veld opnieuw bewerkt en ingezaaid in het voorjaar van 2023. Het resterend saldo is doorgeschoven naar 2023.

Renovatie kunstgras- en natuurgrasvelden 't Hetjen'

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	169	169	0

De werkzaamheden zijn in 2022 volledig naar wens afgerond.

Renovatie brasserie Steinerbos

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	108	86	22

In medio 2022 is de gunning verleend voor de renovatie van de Brasserie, de uitvoering is gestart begin oktober jl. Gezien de verhoging van materialen door de oorlog en energie crisis is een indexering van toepassing. De werkzaamheden zullen begin 2023 zijn afgerond en wordt het werk Q1 opgeleverd waardoor het resterende budget doorgeschoven moet worden naar 2023.

Vervangen pompgemalen

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	186	148	37

Het restantbedrag wordt doorgeschoven naar 2023.

Vervangen/renoveren riool

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	407	99	308

Het restantbedrag wordt doorgeschoven naar 2023.

Duurzaamheidslening zonnepanelen

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	1.720	298	1.422

In 2022 hebben 35 deelnemers aan het Zonnepanelenproject zonnepanelen laten plaatsen voor een totaalbedrag van € 298.000. Het is Zonnepanelenproject is per 01-01-2023 geëindigd. Echter

als gevolg van o.a. een krapte op de markt van zonnepanelen staan per 31 december 2022 nog circa 90 potentiële gegadigden op de wachtlijst voor het ontvangen van een offerte van Volta voor deelname aan het Zonnepanelenproject van de gemeente Stein. Deze gegadigden ontvangen in 2023 een offerte en komen dus nog in aanmerking voor deelname aan het Zonnepanelenproject van de gemeente Stein.

Afkoppelen riool Jurgenstraat

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	254	302	-48

In de Jurgensstraat is bij de reconstructie een infiltratieriool aangelegd. Hiermee wordt het regenwater afgekoppeld en ter plekke in de bodem geïnfiltreerd.

Bus Stein schoon 8

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	13	13	0

De aanschaf heeft in 2022 plaatsgevonden.

Renovatie perscontainer

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	15	15	0

De renovatie heeft in 2022 plaatsgevonden.

Vervangen en relinen vrijvervalriolen

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	310	181	129

Het restantbedrag wordt doorgeschoven naar 2023.

Renovatie milieupark Stein

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	350	0	350

Op dit moment voldoet het milieupark (inclusief het tijdelijk milieupark aan de Dieterenstraat) niet aan de vigerende wet- en regelgeving. In 2022 is voorrang gegeven aan het opstellen van het uitvoeringsplan van Afval naar Grondstof. Als gevolg daarvan zijn de werkzaamheden voor wat betreft het laten voldoen van het milieupark aan wet- en regelgeving doorgeschoven naar 2023.

Starterslening

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	218	138	80

In 2022 zijn 15 Startersleningen verstrekt voor een bedrag van € 138.075.
Per 1 juni 2022 heeft de Provincie Limburg, als gevolg van de gestegen koopprijzen van woningen, de koopsom van een woning om in aanmerking te komen voor een starterslening verhoogd van € 245.000 naar € 280.000. De gemeente Stein heeft hierin het beleid van de Provincie gevolgd. Middels raadsinformatiebrief van 1 juni 2022 is uw raad hierover geïnformeerd.

Woonwagens

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	51	0	51

De geplande doorlooptijd van het project overdracht standplaatsen overschrijdt de jaargrens. Dit investeringsbudget wordt dan ook doorgeschoven naar 2023

Proactieve grondaankopen

	begr. 2022	rek. 2022	saldo 2022
	137	8	128

In de nota grond- en vastgoedbeleid wordt ingezet op anticiperende, proactieve en gelegenheidsverwerving. In dit kader is in 2022 ten behoeve van de Randweg Bramert-Noord perceel Urmond D526, groot 1.001m2, voor een bedrag van € 8.008 verworven. Uw Raad is hierover middels Raadsinformatiebrief van 14 maart 2022 geïnformeerd.

Incidentele baten en lasten

Incidentele lasten x € 1.000	2022
Economie	
Kosten uitvoeringsagenda toerisme	209
Kosten Midden-Gebied 2022	6
Economisch beleid	35
Totaal Economie	**250**
Onderwijs	
Tijdelijke huisvesting IKC de Triviant	42
Semi permanente huisvesting Groenewald	40
Asbestsanering Avonturijn	188
Opstellen businesscase Groenewald	46
Uitgaven NPO-middelen	41
Totaal Onderwijs	**357**
Sport, cultuur en recreatie	
Sportakkoord	12
Corona-gerelateerde uitgaven (corona-reserve)	28
Beleidsplan kunst en cultuur	25
Kosten bomenbeheerplan	15
Eenmalige bijdrage Steinerbos (SPUK-IJZ)	181
Totaal Sport, cultuur en recreatie	**261**
Sociaal Domein	
Eigen kracht pilot	16
Incidentele tekort Sociaal Domein gedekt reserve (kadernota 2020)	532
WAP Nieuwdorp werkbudget	20
Transformatieplan Jeugd	96
Investeringen Grip op Sociaal Domein	304
Armoedebeleid	30
Stimuleren burgerkracht	110
Implementatiebudget Participatie	68
Schuldhulpverlening ondernemers	14
Opvang ontheemden Oekraine	650
Steinse cadeaubon	25
Energietoeslag	1.578
Corona-gerelateerde uitgaven (corona-reserve)	303
Preventieakkoord	21
Totaal Sociaal Domein	**3.767**
Volksgezondheid en milieu	
Energiereductie woningen (RREW)	279
Aanpak energiearmoede	143
Projecten duurzaamheid	136
Totaal Volksgezondheid en milieu	**558**

Ruimtelijke Ordening en volkshuisvesting	
Sanitaire units woonwagenlocaties	180
Implementatie omgevingswet	100
Kosten implementatie omgevingswet	96
Totaal Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	**376**
Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen	
Taxatiekosten verzekeringen	16
Inhuur tbv Wmo Jeugd	106
Corona-gerelateerde uitgaven (corona-reserve)	39
Storting in reserve parkeerplaats Steinerbos	200
Storting in reserve veer Berg ad Maas	340
Kosten Horizontaal Toezicht belastingdienst	73
Doorontwikkeling organisatie	369
Toevoeging aan reserve uitvoeringsprogramma toerisme	90
Toevoegingen aan algemene reserve	
Vrijval agv beeindiging huur loods Vixia	24
Doorgeschoven posten (Slotwijziging 2022)	1.508
Toevoeging aan reserve omgevingswet	217
Toevoeging aan Krimpreserve	48
Totaal Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen	**3.030**
Totaal	**8.599**

Incidentele baten **x € 1.000**	**2022**
Onderwijs	
Specifieke uitkering Covid-19 gerelateerde onderwijsvertraging (NPO)	41
Totaal Onderwijs	**41**
Sport, cultuur en recreatie	
Sportakkoord specifieke uitkering	12
Corona herdenkingsplaats	12
Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (SPUK-IJZ)	181
Minder huuropbrengsten inzake corona	-106
Totaal Sport, cultuur en recreatie	**99**
Sociaal Domein	
Preventieakkoord specifieke uitkering	21
Specifieke uitkering opvang ontheemden Oekraine	650
Regionale krimpgelden	48
Totaal Sociaal Domein	**719**
Volksgezondheid en milieu	
Specifieke uitkering energiereductie woningen (RREW)	279
Specifieke uitkering energiearmoede	143

Totaal Volksgezondheid en milieu	**422**
Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen	
Onttrekkingen algemene reserve:	
Incidentele last (2022-2024) aan steinerbos cf raadsbesluit 31-1-2019	33
Transformatieplan Jeugd (doorgeschoven bij slotw)	96
Kosten uitvoeringsagenda toerisme (doorgeschoven bij slotw)	299
Sanitaire units woonwagenlocaties	12
Dekking parkeerplaats Berg ad Maas	340
Opstellen businesscase Groenewald	46
Inhuurbudget Wmo/Jeugd (doorgeschoven bij slotw)	106
Asbestsanering Avonturijn (doorgeschoven bij slotw)	158
Grondexploitaties	274
Dekking tbv parkeerplaats Berg ad Maas (doorgeschoven bij slotw)	200
Kosten normalisatie naar 2022 (doorgeschoven bij slotw)	77
Kosten woonwagenlocaties (doorgeschoven bij slotw)	28
Kerkenvisie (doorgeschoven bij slotwijz)	8
Bomenbeheerplan (doorgeschoven bij slotw)	15
Beleidsplan kunst en cultuur (doorgeschoven bij slotw)	25
Steinse Cadeaubon (doorgeschoven bij slotwijz)	25
Sportbeleid (doorgeschoven bij slotw)	126
Stimuleren burgerkracht (doorgeschover bij slotw)	110
Invest.budget GOSD (doorgeschoven bij slotw)	85
Impl.budg. P-bedrijf (doorgeschoven bij slotw)	68
Economisch beleid (doorgeschoven bij slotw)	35
Armoedebeleid (doorgeschoven bij slotw)	30
Onttrekking corona reserve	122
Onttrekkingen krimpreserve	
Dekking WAP Nieuwdorp werkbudget (5 jaar)	11
Dekking tijdelijke huisvesting IKC de Triviant	28
Onderzoekskosten huisvstingsbeleid	80
Verkeersonderzoek	10
Sloopkosten voormalig schoolgeb. Triviant meers	3
Onttrekkingen reserve sociaal domein	
Dekking Eigen Kracht pilot	16
Opvangen incidentele tekort Sociaal Domein	532
Investeringen Grip op Sociaal Domein	219
Reserve doorontwikkeling personeel	
Onttrekking reserve doorontwikkeling personeel	456
Onttrekkingen reserve implementatie omgevingswet	
Dekking implementatiekosten omgevingswet	100
Meer baten corona tbv verkiezingen	16
Beschikking reserve bijdrage ESZL	6
Beschikking over reserve invoering omgevingswet	96

Beschikking reserve pilots duurzaamheid	136
Algemene uitkering/SPUK coronacompensatiepakketten	363
Algemene uitkering-energietoeslag	1.578
Algemene uitkering implementatie omgevingswet	217
Totaal Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen	**6.185**
Totaal	**7.466**

Incidentele baten

SPUK-IJZ regeling
Vanwege de sluiting van het Steinerbos begin 2022 is er aanspraak gemaakt op de 3e en 4e tranche van de SPUK-IJZ regeling van het Rijk. In totaal heeft Steinerbos BV een bedrag van afgerond € 181.000 ontvangen. De gemeente Stein heeft de kwijtgescholden huurkosten van circa € 28.000 terugontvangen van het Rijk.

Minder huuropbrengsten inzake corona
Voor de dekking van de hogere / lagere kosten of opbrengsten in verband met corona, wordt beschikt over de daartoe bestemde reserve corona.

Specifieke uitkering ontheemden Oekraïne
We hebben incidentele middelen ontvangen voor de bekostiging van de opvang van de Oekraïense ontheemden.

Specifieke uitkering energiereductie woningen (RREW)
In 2021 heeft de gemeente Stein een beschikking van 300.000 ontvangen voor energiereductie aan woningen. Deze regeling had een looptijd tot 21-12-2022. In 2022 is er een bedrag van € 279.000 uitgegeven aan dit doel en ook aan baten verantwoord.

Specifieke uitkering energiearmoede
In 2022 heeft de gemeente Stein middelen ontvangen voor energiearmoede/verduurzaming van woningen voor een bedrag van € 521.116. In 2022 is er een bedrag van € 143.289 uitgegeven aan dit doel en ook aan baten verantwoord. De regeling loopt nog verder in 2024.

Dekking parkeerplaats Berg ad Maas
Van het beschikbaar gesteld krediet voor de uitvoeringsagenda toerisme is € 340.000 gestort in de reserve parkeerplaats Berg ad Maas.

Kosten doorgeschoven budgetten (bij slotwijziging 2021)
Bij de slotwijziging zijn budgetten doorgeschoven van 2021 naar 2022 waarvan de besteding in 2021 niet heeft plaatsgevonden. Door de commissie BBV is op 22 april 2020 bepaald dat bij overheveling naar het volgend jaar sprake is van een bijzonder eenmalige situatie die geen invloed heeft op de structurele financiële positie van de gemeente. Daarom is de commissie BBV van mening dat ook de uitgaven als incidenteel aangemerkt mogen worden. Overheveling van het ene naar het andere jaar heeft geen invloed op het structurele en reëel evenwicht zoals de toezichthouder gebruikt bij de toezichtsvorm voor de begroting van de gemeenten.

Onttrekkingen corona reserve
Voor de dekking van de hogere / lagere kosten of opbrengsten in verband met corona, wordt beschikt over de daartoe bestemde reserve corona.

Onderzoekskosten huisvestingsbeleid

Er is aan de krimpreserve een onttrekking gedaan voor de onderzoekskosten huisvestingsbeleid.

Onttrekkingen reserve Sociaal Domein
Er is voor een bedrag van € 219.000 uit de reserve Sociaal Domein onttrokken voor het project Grip op Sociaal Domein en voor € 532.000 voor incidentele tekort Sociaal Domein.

Onttrekkingen reserve doorontwikkeling personeel
Om alle voorgenomen ontwikkelingen en doelstellingen te realiseren, is een bedrag onttrokken aan de hiervoor bestemde reserve personele doorontwikkeling. De stand van deze reserve is per 31 december 2022 op nul gekomen.

Onttrekking reserve implementatie omgevingswet
Voor de gemaakte implementatiekosten in 2022 in verband met de nieuwe omgevingswet is een bedrag onttrokken uit de hiervoor bedoelde reserve.

Beschikking reserves pilots duurzaamheid
Er is een bedrag van € 136.000 onttrokken aan de reserve pilots duurzaamheid. Deze middelen zijn ingezet voor projecten rondom het thema duurzaamheid.

Coronacompensatiepakketten
We hebben diverse coronacompensatiepakketten ontvangen in 2022. Deze zijn gestort in de corona-reserve.

Energietoeslag
In de algemene uitkering hebben we middelen ontvangen vanuit het rijk voor de uitvoering van de energietoeslag. Dit betrof een bedrag van 1,57 miljoen

Middelen implementatie omgevingswet
Voor de dekking van de kosten die gemaakt zijn voor de implementatie van de nieuwe omgevingswet wordt beschikt over de daartoe bestemde reserve implementatie omgevingswet.

Incidentele lasten

Uitvoeringsagenda toerisme
In 2022 is verdere uitvoering gegeven aan de uitvoeringsagenda toerisme.

Asbestsanering Avonturijn
In 2022 heeft er asbestsanering plaatsgevonden bij de Avonturijn in Berg aan de Maas. De uitgaven betroffen een bedrag van € 188.000.
Eenmalige bijdrage Steinerbos
Vanwege de sluiting van het Steinerbos is er aanspraak gemaakt op de 3e en 4e tranche van de SPUK-IJZ regeling van het Rijk. In totaal heeft Steinerbos BV een bedrag van afgerond € 181.000 ontvangen. De gemeente Stein heeft de kwijtgescholden huurkosten van circa € 28.000 terugontvangen van het Rijk.

Incidentele tekort Sociaal Domein (3 jaar)
Dit incidentele tekort wordt gedekt uit de reserve Sociaal Domein. Vanaf 2023 vinden er geen onttrekkingen meer plaats voor tekorten op te vangen.

Transformatieplan Jeugd
Er is een bijdrage gedaan vanuit gemeente Stein aan transformatieplan Jeugd in 2022. Dit betrof een bedrag van € 96.000

Investeringsbudget Grip op Sociaal Domein

Er is via een raadsbesluit incidenteel een bedrag beschikbaar gesteld voor de verdere ontwikkeling en uitvoering van de beheersmaatregelen Sociaal Domein. Dit betrof een bedrag van € 304.000.

Stimuleren burgerkracht
Er zijn middelen beschikbaar gesteld voor stimuleren burgerkracht. Dit is beschikbaar gesteld vanuit coalitieakkoord.

Implementatiebudget participatie
Er is bij de overgang van Sociale zaken naar Vidar incidentele middelen gesteld voor de implementatie en verdere doorontwikkeling.

Opvang ontheemden Oekraine
Er is in 2022 een bedrag van circa 650.000 uitgegeven aan de opvang voor Oekrainse ontheemden. Dit wordt gedekt uit middelen vanuit het Rijk.

Energietoeslag
Voor de energietoeslag 2022 zijn extra middelen ontvangen in de algemene uitkering. Er is in 2022 een bedrag van 1,57 miljoen ontvangen voor de uitvoering hiervan.

Corona-gerelateerde uitgaven
Voor de dekking van de hogere / lagere kosten of opbrengsten in verband met corona, wordt beschikt over de daartoe bestemde reserve corona

Energiereductie woningen (RREW)

In 2021 heeft de gemeente Stein een beschikking van 300.000 ontvangen voor energiereductie aan woningen. Deze regeling had een looptijd tot 21-12-2022. In 2022 is er een bedrag van € 279.000 uitgegeven aan dit doel en ook aan baten verantwoord.

Aanpak Energiearmoede
In 2022 heeft de gemeente Stein middelen ontvangen voor energiearmoede/verduurzaming van woningen voor een bedrag van € 521.116. In 2022 is er een bedrag van € 143.289 uitgegeven aan dit doel en ook aan baten verantwoord. De regeling loopt nog verder in 2024.

Project duurzaamheid
In 2022 zijn een aantal projecten uitgevoerd rondom duurzaamheid. Een bedrag van € 136.000 hiervan is gedekt uit de reserve duurzaamheid.

Implementatie omgevingswet
Dit betreft implementatiekosten in verband met de nieuwe omgevingswet. Deze kosten gedekt door een onttrekking een de hiervoor bedoelde reserve omgevingswet.

Storting in reserve parkeerplaats Steinerbos
Betreft storting in de bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten voor de aanleg van de parkeerplaats Steinerbos. Deze reserve wordt gevoed uit het budget van de toeristische uitvoeringsagenda.

Storting in reserve parkeerplaats Berg ad Maas
Betreft storting in de bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten voor aanleg van de parkeerplaats Berg aan de Maas. Deze reserve wordt gevoed uit het budget van de toeristische uitvoeringsagenda.

Doorontwikkeling organisatie

Om alle voorgenomen ontwikkelingen en doelstellingen te realiseren, is een bedrag onttrokken aan de hiervoor bestemde reserve personele doorontwikkeling. De stand van deze reserve is per 31 december 2022 op nul gekomen.

Toevoeging aan reserve uitvoeringsprogramma toerisme
De incidentele niet gebruikte middelen voorde uitvoeringsagenda toerisme worden toegevoegd aan deze hiervoor in bedoelde reserve.

Kosten doorgeschoven budgetten
Bij de slotwijziging zijn budgetten doorgeschoven van 2022 naar 2023 waarvan de besteding in 2022 niet heeft plaatsgevonden. Door de commissie BBV is op 22 april 2020 bepaald dat bij overheveling naar het volgend jaar sprake is van een bijzonder eenmalige situatie die geen invloed heeft op de structurele financiële positie van de gemeente. Daarom is de commissie BBV van mening dat ook de uitgaven als incidenteel aangemerkt mogen worden. Overheveling van het ene naar het andere jaar heeft geen invloed op het structurele en reëel evenwicht zoals de toezichthouder gebruikt bij de toezichtsvorm voor de begroting van de gemeenten.

Toevoeging aan reserve omgevingswet
Bij de septembercirculaire ontvangen incidentele middelen voor de implementatie van de omgevingswet zijn in deze reserve gestort om de implementatiekosten van de omgevingswet op te vangen.

EMU-saldo

	Omschrijving	Werkelijk 2022 x € 1000,-	Begroot na wijziging 2022 x € 1000,-	Begroot primair 2022 x € 1000,-
1	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	3.613	389	-1.893
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	6.076	6.045	4.572
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	1.767	1.709	1.373
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	2.940	6.891	6.883
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), **voor zover niet op exploitatie verantwoord**			
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties **niet op exploitatie verantwoord**			
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze met derden betreffen	1.931	1.862	1.367
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11	Verkoop van effecten:	○ ja ◉ nee	○ ja ○ nee	○ ja ○ ne
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)			
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op			
Berekend EMU-saldo		**6.585**	**-610**	**-4.198**

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

De WNT is van toepassing op gemeente Stein. Het voor gemeente Stein toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen
1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022 bedragen x € 1	**J. Sanders**	**T. Pierik**
Functiegegevens	gemeentesecretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01.01-31.12.	01.01-31.12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.524	106.945
Beloningen betaalbaar op termijn	21.987	18.921
Subtotaal	146.511	125.867
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	**146.511**	**125.867**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021 bedragen x € 1	J. Sanders	T. Pierik
Functiegegevens	gemeentesecretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01.01-31.12.	01.01-31.12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	120.218	101.859
Beloningen betaalbaar op termijn	21.701	19.034
Subtotaal	141.919	120.893
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
Totale bezoldiging	**141.919**	**120.893**

Toelichting:

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12
Niet van toepassing voor gemeente Stein in 2022

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen
Niet van toepassing voor gemeente Stein in 2022

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder
Niet van toepassing voor gemeente Stein in 2022

Tabel 1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800
Niet van toepassing voor gemeente Stein in 2022

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is
Niet van toepassing voor gemeente Stein in 2022

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing voor gemeente Stein in 2022

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt zijn in 2022 voor de gemeente Stein niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Uitvoeringsinformatie: taakvelden

(x € 1.000)	Lasten werkelijk 2022	Baten werkelijk 2022	Saldo werkelijk 2022	Begroting na wijziging 2022	Primaire begroting 2022
Treasury	67	1.019	952	945	725
Beheer overige gebouwen en gronden	2.434	2.244	-190	-228	-243
Algemene uitkering en overige uitkering	0	47.224	47.224	47.538	40.956
Overige baten en lasten	63	0	-63	-176	-1.009
Bestuur	1.818	542	-1.276	-1.744	-1.723
OZB niet-woningen	0	2.004	2.004	1.988	2.000
OZB woningen	0	3.879	3.879	3.822	3.822
Belastingen overig	159	213	54	9	60
Mutaties reserves	2.776	4.089	1.313	2.267	2.211
Overhead	10.410	231	-10.179	-10.648	-8.005
Burgerzaken	1.023	314	-709	-717	-673
Vennootschapsbelasting	17	0	-17	0	0
Bestuur en ondersteuning	**18.767**	**61.760**	**42.993**	**43.056**	**38.121**
Economische promotie	533	173	-360	-450	-492
Bedrijfsloket- en regelingen	167	120	-47	-45	-45
Economische ontwikkeling	178	0	-178	-199	-214
Economie	**878**	**293**	**-585**	**-694**	**-751**
Openbaar basisonderwijs	460	53	-406	-464	-459
Onderwijshuisvesting	1.574	173	-1.401	-1.473	-1.222
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.120	298	-822	-847	-704
Onderwijs	**3.153**	**524**	**-2.629**	**-2.783**	**-2.384**
Ruimtelijke ordening	500	0	-500	-646	-480
Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	4.002	3.724	-278	-311	-3
Wonen en bouwen	991	530	-461	-538	-753
Ruimtelijke ordening en volkshuisvestiging	**5.494**	**4.254**	**-1.239**	**-1.495**	**-1.236**
Samenkracht en burgerparticipatie	3.337	968	-2.369	-2.576	-2.492
Inkomensregelingen	7.918	4.270	-3.648	-3.866	-1.461
Begeleide participatie	3.233	0	-3.233	-3.146	-3.286
Maatwerkdienst-verlening 18+	4.106	205	-3.901	-4.024	-3.966
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.872	0	-1.872	-1.914	-2.362
Maatwerkdienst-verlening 18-	7.884	6	-7.878	-7.779	-8.127
Arbeidsparticipatie	141	0	-141	-131	-198
Geescaleerde zorg 18+	399	77	-321	-315	-318
Jeugdhulp begeleiding	0	0	0	0	0
Geescaleerde zorg 18-	336	0	-336	-542	-596
Sociaal domein	**29.226**	**5.526**	**-23.700**	**-24.294**	**-22.807**
Musea	145	10	-135	-145	-149
Cultureel erfgoed	120	5	-114	-124	-123
Openbaar groen en (openlucht)recreatie	2.835	385	-2.450	-2.491	-2.469
Media	408	8	-400	-408	-409
Sportaccommodaties	767	261	-507	-599	-675
Sportbeleid en activering	480	19	-461	-477	-367
Cultuurpresentatie, productie participat	298	213	-85	-94	-301
Sport, cultuur en recreatie	**5.054**	**901**	**-4.153**	**-4.337**	**-4.493**

Crisisbeheersing en Brandweer	1.656	113	-1.542	-1.525	-1.477
Openbare orde en veiligheid	711	1	-710	-751	-676
Veiligheid	**2.367**	**114**	**-2.252**	**-2.275**	**-2.153**
Verkeer, wegen en water	4.217	496	-3.721	-3.795	-3.878
Parkeren	104	9	-95	-100	-123
Economische havens en waterwegen	40	40	0	0	0
Verkeer en vervoer en waterstaat	**4.361**	**545**	**-3.816**	**-3.895**	**-4.001**
Volksgezondheid	1.150	107	-1.043	-1.130	-1.075
Riolering	1.990	2.751	760	810	773
Afval	2.785	4.253	1.468	1.125	1.105
Milieubeheer	1.483	698	-786	-1.328	-693
Begraafplaatsen	151	61	-90	-104	-87
Volksgezondheid en milieu	**7.560**	**7.869**	**309**	**-626**	**24**
Totaal	**76.860**	**81.786**	**4.926**	**2.656**	**319**

Verantwoording specifieke uitkeringen (Sisa)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 926.100	€ 385.203	€ 0	€ 0	€ 0	€ 31.908
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
			€ 0	€ 15.330	€ 1.358.541	€ 1.358.541	Nee	
JenV	A18B	**Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's (SiSa tussen medeoverheden)** SiSa tussen medeoverheden	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/01*	Naam kostensoort *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/02*	Besteding per kostensoort (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A18B/03*			
		1	050706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Meerkosten coördinerende gemeente	€ 0			
			Project afgerond in jaar T? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/04*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/05*				
			Ja					

FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			3	10	0	0	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
			Nee					
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
			€ 0	€ 0			€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
			€ 1.140	€ 3.800	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 4.940	
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen**	Beschikkingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)

		Gemeenten	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	*Aard controle R* *Indicator: C32/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	*Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-2-02746951	€ 2.420	€ 2.420	Nee	Er is geen wijzigingsverzoek ingediend, en gehonoreerd	
			Kopie Beschikkingsnummer/Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: C32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/09*			
		1	SUVIS21-2-02746951	N.v.t.				
BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			RREW2020-00449103	€ 279.089	€ 293.444	1.211		Ja
			Totaal aantal bereikte huurwoningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/07*	Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/08*				
			2.420	Ja				
BZK	**C47B**	**Volkshuisvesting (SiSa tussen medeoverheden)** Gemeenten	Hieronder per regel één gemeente/provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente of provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C47B/01*	Deelplannaam / projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C47B/02*	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: C47B/03*	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C47B/04*	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C47B/05*	Besteding (jaar T) per deelplan *Aard controle R* *Indicator: C47B/06*
		1	060971 Gemeente Stein	Nieuwdorp	0	0	0	€ 77.649
			Kopie deelplannaam / project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C47B/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C47B/08*	Totale opbrengsten (jaar T) per deelplan *Aard controle R* *Indicator: C47B/09*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per deelplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C47B/10*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan *Aard controle R* *Indicator: C47B/11*	
		1	*Nieuwdorp*	€ 77.649	€ 0	€ 0	€ 0	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C47B/12*					
			Nee					

BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			688	€ 68.721	€ 68.721	281	€ 28.069	€ 28.069
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			309	€ 46.499	€ 46.499			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			969	969	0	95	309	0
BZK	**C56**	**Regeling huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: C56/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C56/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022 *Aard controle R* *Indicator: C56/04*	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/05*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/06*

			1	*RHA2021-02275449*	*Huisvesting woonwagenbewoners*	€ 2.755	€ 29.672	5	1
				Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/07*	Opbrengsten jaar T *Aard controle R* *Indicator: C56/08*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C56/09*	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: C56/10*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/11*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/12*
			1	*Huisvesting woonwagenbewoners*	€ 0	€ 0	Nee	Ja	Ja
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/13*	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/14*				
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**		Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*				
				€ 97.984	Nee				

OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 345.499	€ 12.975	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*	
		1						
OCW	D14	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 40.660	€ 0	€ 0	€ 0	€ 73.058	

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
			1					
IenW	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3/04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/05*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/06*
			1 lenW/BSK-2018/2478	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
			1 *lenW/BSK-2018/2478*	€ 0	€ 0	€ 135.911		Ja

IenW	E27B	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** **Provinciale beschikking en/of verordening** Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27B/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27B/03*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/04*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/05*	
			1	2017/12599 fietspad jaagpad	€ 0	€ 0			
			2	2018/37871 herinrichting Stationsomgeving	€ 0	€ 0			
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/07*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/10*	
			1	2017/12599 fietspad jaagpad	€ 8.868	€ 0		Nee	
			2	2018/37871 herinrichting Stationsomgeving	€ 0	€ 0		Nee	
IenW	E84	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
			1	321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen)|aantal in Meters	Nee				
			2	337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h weg|aantal in Meters	Nee				
			50	348 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt|aantal in Stuks	Nee				

SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 3.864.813	€ 79.899	€ 208.809	€ 0	€ 37.738	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 46.180	€ 8.277	€ 0	€ 191.235	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 5.827	€ 807	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 11.713	€ 39.973	€ 1.552
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 3.995	€ 27.257	€ 1.423
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.080	€ 212
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 500	€ 1.370	€ 33
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 1.027	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 17.235	€ 71.680	€ 3.220
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6	Totaal	0	0			
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6	Totaal	0	0	0		

SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*				
			€ 0	€ 0	Ja				
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*				
			€ 0	€ 0	Ja				
SZW	**G13**	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*					
			€ 224.101	€ 233.745					
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*	
		1	Renovatie	€ 113.949	€ 113.949				
		2	Onderhoud	€ 16.036	€ 16.036				
		3	Aankoop.Beheer	€ 103.760		€ 73.420	€ 30.340		

VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1041954	€ 37.717	€ 0	€ 12.438	€ 0	€ 12.438
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
		1	1041954	Nee				
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 20.731	Ja	Nee			
VWS	**H25**	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)**	Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/01*	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/02*	Totale definitieve exploitatietekort *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/03*	Totale cumulatieve besteding *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/04*	Eindverantwoording *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/05*	
		1	*SPUKIJZ21-22209*	-€ 208.511	€ 208.691	€ 208.691	Ja	
			Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/06*	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022? *Aard controle R* *Indicator: H25/07*	Totale toezegging per locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/08*	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie *Aard controle R* *Indicator: H25/09*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: H25/10*	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/11*
		1	*Zwembad Steinerbos*	*Nov + dec 2021*	€ 101.716	€ 101.716	€ 101.716	€ 101.716
		2	*Zwembad Steinerbos*	*jan-2022*	€ 106.795	€ 106.975	€ 106.975	€ 106.975

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de accountant

BIJLAGEN

Bijlage I Verplichte indicatoren

Indicator	Omschrijving	eenheid	periode	Stein	Limburg
Programma Bestuur en Ondertsteuning					
Formatie		FTE per 1.000 inwoners	2022	5,22	
Bezetting		FTE per 1.000 inwoners	2022	5,22	
Apparaatskosten		Kosten per inwoner	2022	€ 414,43	
Externe inhuur		kosten als % v.d. totale loonsom - kosten totale inhuur externen	2022	18,97%	
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.	Duizend euro	2022	244	246
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuis-houden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.	In euro’s	2022	841	877
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuis-houden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.	In euro’s	2022	948	952
Programma Veiligheid					
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners	2022	0	2
Geweldmisdrijven	Het aantal geweldmisdrijven per 1.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners	2022	2,8	4,3
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners	2022	0,8	1,2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	Aantal per 1.000 inwoners	2021	5,2	5,9
Programma Economie					
Functiemenging	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	%	2021	44,1	50,3
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2021	140,8	147,1
Programma Onderwijs					
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school.	per 1.000 inw. 5-18 jr	2021	2,1	2

Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is	per 1.000 inw. 5-18 jr	2021	18	19
Vroegtijdig schoolverlaters (zonder startkwalificatie; vsv-ers**)**	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	% deelnemers aan het VO en MBO Onderwijs	2021	1,9	2
Programma Sport, cultuur en recreatie					
Niet sporters	Percentage niet-wekelijks sporters	%	2020	53	53,5
Programma Sociaal domein					
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	%	2020	1	1
Kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	4	6
Jeugdwerkloosheid	Het percentage kinderen tot 18 jaar werkloos is.	%	2021	2	2
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	11,9	13,1
Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	0,8	1,4
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2021	0,4	0,4
Cliënten met een maatwerkarrange-ment WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	2022	610	744
Verwijzingen Halt	Verwijzingen naar Buro Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2021	14	9
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	% van de werkzame bevolking ten opzichte van de beroepsbe-volking CBS	2022	67,8	68,1
Werkloze jongeren	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).	% 16 t/m 22 jarigen	2021	2	2
Lopende re-integratievoor-zieningen	Het aantal reintegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	2020	92,3	165,6
Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 64 jaar	2021	621,1	772,1

Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.	Aantal per 10.000 inwoners	2021	210,5	381,7
Programma Volksgezondheid en milieu					
Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.	Kg/inwoner	2021	118	123
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	%	2020	23,2	10,1
Programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting					
Nieuw gebouwde woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	Aantal per 1.000 woningen	2022	1,1	6,3
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	%	2022	82,9	74,4

bron: www.waarstaatjegemeente.nl

22-mrt-2023

Bijlage II Staat van gewaarborgde geldleningen

Staat van gewaarborgde geldleningen

(x 1.000)

Hoofdsom	Naam van de Geldnemer	Naam van de Geldgever	Rente %	Stand 1-1-2022	Opname loop van het dienstjaar te waarborgen/ gewaarborgde geldleningen	Aflossing	Stand 31-12-2022 totaal (7 + 8 - 9)	Verdeelsleutel DAEB-bezit	waarvan gewaarborgd door: Gemeente waarvan gewaarborgd door: de gemeente	waarvan gewaarborgd door: Wsw Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw met 50% gemeentelijke achtervang	DAEB Corr.
1.	3.	4.	6.	7.	8.	9.	10.	11	12.	13.	
Woonstichting Zaam Wonen											
	Obligo NRV 3038	BNG Bank N.V.			1.250		1.250	68,8%		860	390,00
2.312	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.66876.01	4,780	1.191		85	1.106	100%		1.106	
3.000	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.108325	2,830	3.000		0	3.000	100%		3.000	
1.675	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.98286	4,980	784		82	702	100%		702	
1.675	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.98287	4,980	784		82	702	100%		702	
4.000	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.104942	2,040	4.000		0	4.000	100%		4.000	
3.000	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.106747	3,660	3.000		0	3.000	100%		3.000	
1.555	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.95440	5,000	840		60	780	100%		780	
1.588	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.76498.02	3,810	1.115		54	1.061	100%		1.061	
2.696	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.70110.01	2,900	1.315		104	1.211	100%		1.211	
588	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.70112.01	4,350	340		18	322	100%		322	
262	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.70111.02	2,290	30		15	15	100%		15	
2.000	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.107560	3,000	2.000		0	2.000	100%		2.000	
2.000	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.109300	1,650	2.000		0	2.000	100%		2.000	
1.500	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.109769	0,910	1.500		0	1.500	100%		1.500	
2.000	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.113005	0,597	1.800		100	1.700	100%		1.700	
2.000	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.95808	5,070	154		154	0	100%		0	

3.494	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.86223	6,040	259		259	0	100%		0		
6.948	Stichting Maaskant Wonen	Gemeente Stein / BNG	div.	1.947		214	1.733	100%	1.023	710		
573	Stichting Maaskant Wonen	Gemeente Stein	div.	68		5	63	100%		63		
998	Stichting Maaskant Wonen	Ned. Waterschapsbank leningnr. 10014578	6,170	40		40	0	100%		0		
3.000	Stichting Maaskant Wonen	Ned. Waterschapsbank leningnr. 10027943	3,260	3.000		0	3.000	100%		3.000		
2.000	Stichting Maaskant Wonen	Ned. Waterschapsbank leningnr. 10027668	3,170	2.000		0	2.000	100%		2.000		
2.000	Stichting Maaskant Wonen	Ned. Waterschapsbank leningnr. 1-30697	0,137	2.000		100	1.900	100%		1.900		
2.000	Stichting Maaskant Wonen	Ned. Waterschapsbank leningnr. 10031383	4,860		903	0	903	68,8%		621	282	
2.000	Stichting Maaskant Wonen	Ned. Waterschapsbank leningnr. 1-31670	2,676		4.000	0	4.000	68,8%		2.752	1.248	
				33.167	**6.153**	**1.372**	**37.948**		**1.023**	**35.005**	**1.920**	
Stichting Wonen Limburg												
	Obligo NRV 1830	Ned. Waterschapsbank	-		27.000	0	27.000	2,6%		703	26297	
1.100	Wonen Limburg	BNG leningnr. 40.101039	4,060	1.100		0	1.100	100%		1.100		
1.300	Wonen Limburg	BNG leningnr. 40.102043	4,440	691		56	635	100%		635		
650	Wonen Limburg	BNG leningnr. 40.102940	5,020	650		650	0	100%		0		
1.200	Wonen Limburg	BNG leningnr. 40.103148	4,710	1.200		0	1.200	100%		1.200		
3.500	Wonen Limburg	BNG FRL. 1055		3.500		0	3.500	100%		3.500		
1.153	Wonen Limburg	BNG leningnr. 4068091.02	5,020	796		796	0	100%		0		
25.000	Wonen Limburg	BNG leningnr. 40.115204	0,529		25.000	0	25.000	2,6%		650	24350	
25.000	Wonen Limburg	BNG leningnr. 40.115521	0,776		25.000	0	25.000	2,6%		650	24350	
5.997	Wonen Limburg	Gemeente Stein / BNG	div.	679		52	627	100%	627	0		
1.000	Wonen Limburg	Rabobank W.M. 0050.0046.396	2,900	538		50	488	100%		488		
15.000	Wonen Limburg	Ned. Waterschapsbank leningnr. 10030650	-0,220	15.000		0	15.000	100%		15.000		
9.150	Wonen Limburg	Ned. Waterschapsbank leningnr.10031270	4,860		9.150	0	9.150	2,6%		238	8912	
4.000	Wonen Limburg	Ned. Waterschapsbank leningnr. 1-31546	4,1025		4.000	0	4.000	2,6%		104	3896	

5.000	Wonen Limburg	Ned. Waterschapsbank leningnr. 1-31547	3,7225		5.000	0	5.000	2,6%		130	4870
25.000	Wonen Limburg	Ned. Waterschapsbank leningnr.1-40007	1,839		25.000	0	25.000	2,6%		651	24349
				24.154	**120.150**	**1.604**	**142.700**		**627**	**25.049**	**117.024**
Woonpunt											
	Obligo NRV 15711	Ned. Waterschapsbank	-		14.855	0	14.855	0,1%		8	14847
5.374	Wonen Limburg	Ned. Waterschapsbank leningnr.10031296	4,860		5.374	0	5.374	0,1%		3	5371
12.000	Wonen Limburg	Ned. Waterschapsbank leningnr 1-31557	4,1475		12.000	0	12.000	0,1%		6	11994
13.000	Wonen Limburg	BNG leningnr. 40.115759	4,925		13.000	0	13.000	0,1%		7	12993
10.000	Wonen Limburg	Ned. Waterschapsbank leningnr 1-31678	2,123		10.000	0	10.000	0,1%		5	9995
10.000	Wonen Limburg	Ned. Waterschapsbank leningnr 1-31677	2,194		10.000	0	10.000	0,1%		5	9995
6.000	Wonen Limburg	BNG leningnr. 40.116050	2,469		6.000	0	6.000	0,1%		3	5997
10.000	Wonen Limburg	BNG leningnr. 40.116049	2,502		10.000	0	10.000	0,1%		5	9995
10.000	Wonen Limburg	BNG leningnr. 40.115048	2,568		10.000	0	10.000	0,1%		5	9995
10.000	Wonen Limburg	Ned. Waterschapsbank leningnr.1-31694	2,421		10.000	0	10.000	0,1%		5	9995
9.000	Wonen Limburg	Ned. Waterschapsbank leningnr.1-31738	2,176		9.000	0	9.000	0,1%		5	8995
				0	**110.229**	**0**	**110.229**			**57**	**110.172**
Overige(n)											
	Diverse natuurlijke personen	Diverse financiële instellingen/banken	div.	821		467	354		354		gemeentegaranti
				821	**0**	**467**	**354**		**354**	**0**	
				58.142	**236.532**	**3.443**	**291.231**		**2.004**	**60.111**	

Bijlage III Formatie en salarissen

Omschrijving	Werkelijk 2022			Begroting na wijziging 2022		
	FTE	pers.	Bedrag	FTE	pers.	Bedrag
Ambtelijk apparaat	129,40	152	10.268.823	134,70	156	10.470.401
Formatie Griffie/College en kosten Raad	7,20	28	1.107.596	7,20	28	1.107.898
Gewezen wethouders	-	7	98.208	0,00	7	94.802
Restant stelposten personeel						1.409
Loonkosten formatie	**136,60**	**187**	**11.474.627**	**141,90**	**191**	**11.674.510**
Piek en ziekbudget			1.947.691			2.017.182
Totaal personeel en formatiemonitor			**13.422.318**			**13.691.692**

Toelichting:
Ambtelijke loonkosten
De kosten van de vaste formatie ambtelijk personeel zijn € 200.000 lager dan geraamd. Dit is onder meer veroorzaakt door tijdelijk niet ingevulde vacatures, inpassingsvoordelen nieuwe medewerkers, kortingen ouderschapsverlof en/of kortingen langdurig ziek.
Alsook een bijdrage in de loonkosten via zg landelijke "Oekraïne - gelden" en een meevaller in loonkosten boventalligheid (eerder vertrek).

Bestuurlijke kosten
De kosten van de gewezen wethouders zijn € 3.406 hoger dan de aanvankelijk geraamde uitgaven. Het betreft hier een overschrijding van 3,5%. Veroorzaakt door diverse kleine wijzigingen in de aanspraak van gewezen wethouders.

Piek en Ziek budget
De werkelijke uitgaven voor de inhuur van het budget Piek en Ziek (na bijraming via de bestuursrapportage 2022 en een expliciet raadsbesluit in september van 2022) is lager dan de aanvankelijk geraamde uitgaven. In 2022 is uiteindelijk € 70.000 minder besteed aan inhuur dan er vooraf was gecalculeerd.

Ambtelijke formatie
De ambtelijke formatie (inclusief 2 fte van de Griffie) komt einde van het jaar 2022 uit op 136,60 fte. 5,3 fte lager dan de formatie in de begroting (na wijzigingen). Het verschil wordt verklaard door de einde jaar openstaande vacature-ruimte. Een deel (3 fte) van die openstaande vacature-ruimte a.g.v. de keuze om in afwachting van de visie op organisatie die voorlopig niet in te vullen maar om op die plek te volstaan met (tijdelijke) inhuur.

Bijlage IV Collegeverklaring informatiebeveiliging

Collegeverklaring informatiebeveiliging DigiD en Suwinet

Gemeente Stein

Doel en achtergrond verklaring

Met deze verklaring geven wij, het college van burgemeester en wethouders, aan in welke mate Gemeente Stein voldoet aan de informatiebeveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet.

Deze verklaring maakt onderdeel uit van de verantwoording over informatiebeveiliging middels ENSIA[1] en is tot stand gekomen door een zelfevaluatie over informatiebeveiligingsnormen. De inhoud wordt getoetst door een onafhankelijke IT-auditor.

De verklaring is bestemd voor de stelselhouders van DigiD en Suwinet, te weten het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Reikwijdte en diepgang verklaring

De toetsing gaat over de opzet en het bestaan van de beheersingsmaatregelen om te kunnen voldoen aan de relevante beveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet op 31 december 2022.

De beheersingsmaatregelen inzake DigiD en Suwinet die zijn uitbesteed aan dienstverlener(s) worden niet getoetst door de auditor. Deze collegeverklaring en de verantwoording van de dienstverlener(s) dekken tezamen de normen inzake DigiD en Suwinet af. Het overzicht van normen en waar deze belegd zijn, is opgenomen in de bijlagen:

- Bijlage 1 DigiD met kenmerk 0971195825
- Bijlage 2 Suwinet met kenmerk 0971195825

Verklaring college

Het college verklaart dat voor DigiD niet aan alle normen wordt voldaan. Wij hebben een verbeterplan opgesteld om aan de normen te voldoen, de acties zijn belegd en worden gemonitord.

[1] ENSIA ondersteunt de gemeente bij de verantwoording over informatiebeveiliging richting de gemeenteraad en de rijksoverheid. ENSIA gaat uit van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), alsmede van informatiebeveiligingsnormen vanuit Basisregistratie Personen (BRP), wet- en regelgeving reisdocumenten (PUN, PNIK), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO), de Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet) en de Wet Onroerende Zaken (WOZ).

Samenvattend beeld

Onderwerp	Wordt aan alle normen voldaan?	Zijn de uitzonderingen in [een] verbeterplan[nen] opgenomen en zijn de verbetermaatregelen belegd en worden deze gemonitord?
DigiD 1001873	Nee	Ja
DigiD 1002225	Nee	Ja
Suwinet voor SUWI-taken	Ja	Niet van toepassing
Suwinet voor niet-SUWI-taken	Ja	Niet van toepassing

Stein, 7 februari 2023

College van B&W gemeente Gemeente Stein

Bijlage V Overzicht subsidies

(x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting 2022
Inkomensoverd overig waarderingssubsidie	288	291
Inkomensoverd maats activiteitensubsidie	38	42
Inkomensoverd subsidie prof instelling	1.064	1.073
Inkomensoverdr ondersteuningssubsidie	155	164
Inkomensoverdr evenementensubsidie	61	70
Inkomensoverdr eigen kracht	16	40
Totaal	**1.622**	**1.680**

Bijlage VI Begrippenlijst

A

Algemene reserve	een reserve die bestaat uit componenten van het eigen vermogen waaraan de gemeenteraad géén bepaalde bestemming heeft gegeven

B

Balans	de balans geeft de stand van zaken weer voor wat betreft de omvang en samenstelling van het vermogen. De balans geeft een overzicht van de bezittingen, vreemd en eigen vermogen (activa en passiva) van de gemeente
Baten en lasten (stelsel van)	een systeem waarin alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Dit ongeacht het jaar waarin zij zijn ontvangen of betaald
Begroting	is een overzicht van beleidsvoornemens, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten 2004 (BBV), onderscheidt een beleidsbegroting en een financiële begroting
Behoedzaamheidsreserve	is een gedeelte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds dat het Rijk reserveert voor de uitlichting uit het gemeentefonds wegens verwachte onderuitputting van de rijksuitgaven
Bestemmingsreserve	is een reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven
Bestuurlijk belang	heeft een gemeente wanneer ze een zetel heeft in het bestuur van een derde rechtspersoon of als ze stemrecht heeft

C

Categoriale indeling	is een indeling van baten en lasten naar voorgeschreven soorten zoals salarissen, rente en belastingen. Het BBV stelt verplicht dat gemeenten de begroting converteren naar categorieën in een apart document. Dit document wordt naar de toezichthouder en CBS gezonden

D

Deelnemingen	zijn privaatrechtelijke rechtspersonen waarin de gemeente risicodragend participeert.
Doelmatigheid (efficiency)	is de mate waarin een maximale hoeveelheid producten en prestaties is gerealiseerd met een minimale hoeveelheid middelen of een hogere kwaliteit wordt bereikt bij een gelijkblijvende hoeveelheid middelen. Onderzoek naar doelmatigheid richt zich met name op de verbetering van de bedrijfsvoering
Doeltreffendheid (effectiviteit)	is de mate waarin de geleverde producten en prestaties bijdragen aan het realiseren van de gestelde (beleids)doelen.

	Onderzoek naar doeltreffendheid richt zich op de vergelijking van het gerealiseerde en gewenste effect
Doeluitkering	is een door een ministerie aan de gemeente verstrekte gelden ter uitvoering van een specifieke taak. Een doeluitkering is dus niet vrij besteedbaar
Dualisering	is de ontvlechting van de taken en bevoegdheden tussen de gemeenteraad en het college. De raad richt zich primair op de kaderstellende en controlerende functie, het college op de uitvoerende functie. De wethouders zijn geen lid van de raad.
E	
Economische categorie	kostensoort; aanduiding van de soort kosten en opbrengsten naar bedrijfseconomisch gezichtspunt
F	
Financieel belang	van financieel belang is sprake als de gemeente de middelen die ze ter beschikking stelt verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij (een derde rechtspersoon) en / of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.
Financiële positie	is een onderdeel van de financiële begroting, tevens de tegenhanger van de balans. De financiële positie van een gemeente geeft de grootte en samenstelling van het vermogen in relatie tot de baten en lasten
Financiële rechtmatigheid	hiermee wordt bedoeld dat de financiële beheershandelingen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn uitgevoerd.
G	
Gemeenschappelijke regeling	is het publiekrechtelijk juridisch kader waarbinnen twee of meer gemeentebesturen kunnen samenwerken
Getrouwheid	Dit vereiste betekent dat een getrouwe weergave wordt gegeven van de financiële positie en resultaten van de gemeente
J	
Jaarrekening	verantwoording van de in een jaar gerealiseerde kosten en opbrengsten. Tevens wordt in een jaarrekening de stand van de gemeentelijke vermogenspositie opgemaakt. Deze bestaat uit de programmarekening en de toelichting en de balans en de toelichting
Jaarstukken	deze bestaan ten minste uit het jaarverslag en de jaarrekening
Jaarverslag	bestaat ten minste uit de programmaverantwoording en de paragrafen

K

Kapitaallasten	afschrijving en toegerekende rente op activa

L

Leges	worden geheven ter dekking van de kosten van gemeentelijke dienstverlening. Leges mogen maximaal kostendekkend zijn

O

Overzicht van baten en lasten	is het onderdeel van de financiële begroting dat een overzicht geeft van alle baten en lasten die in de programma's zijn opgenomen

P

Paragrafen	bevatten de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragrafen in de begroting is opgenomen. Deze paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting op financiële aspecten. Het gaat dan om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn, financieel, politiek of anderszins. De paragrafen zijn onderdeel van zowel de beleidsbegroting als het jaarverslag
Planning- en controlcyclus	de jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken, bijstellen en verifiëren van budgetten
Prestatie-indicator	kwantitatieve en kwalitatieve gegevens die inzicht geven in de resultaten van het gevoerde beleid van de gemeente
Programma	wordt volgens het BBV opgebouwd vanuit de programmabegroting en geeft alle gemeentelijke activiteiten weer in termen van producten. De productenraming is het begrotingsdocument van het college en heeft met name een beheersfunctie voor de uitvoering van de begroting
Programmabegroting	is de typering voor de begroting waarin de programma's centraal staan. Een gemeente is vrij in de keuze van de programma's en in het aantal
Programmaverantwoording	de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige programma’s in de begroting is opgenomen en het overzicht van algemene dekkingsmiddelen

R

Raadsprogramma	De raad geeft in een raadsprogramma een agendering van de onderwerpen die in de raadsperiode aan de orde moeten komen. Het gaat als regel met name om de onderwerpen die in de visie van de raad politiek relevant zijn. Het raadsprogramma is de basis voor de planning en control van de raad. In een dualistisch stelsel kunnen alle raadsfracties een raadsprogramma ondertekenen

Rechtmatigheid	het op een rechtmatige wijze tot stand komen van baten, lasten en vermogenmutaties
Reserve	bedrag dat is gereserveerd voor toekomstige uitgaven, zonder dat de aard en de omvang van deze uitgaven al bekend zijn.
Risicoparagraaf	een inventarisatie van de risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
Single information Single Audit	in een bijlage wordt de verantwoordingsinformatie opgenomen over specifieke uitkeringen die het Rijk nodig heeft om de specifieke uitkeringen te kunnen beoordelen.
T	
Taakveld	eenheden waarin de programma's zijn onderverdeeld
Treasury	is het geheel van activiteiten in verband met de financiering
V	
Verbonden partij	is een partij waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie onderhoudt en waarin zij een financieel belang heeft
Voorzieningen	dit zijn passiefposten in de balans, die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per de balansdatum min of meer onzeker zijn, en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum
W	
Weerstandscapaciteit	is het geheel van geldmiddelen waarover de gemeente beschikt c.q. kan beschikken om niet begrote kosten te dekken